

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

สำหรับสมาชิกวุฒิสภาได้ใช้ในการติดตามผลการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๑๗/๒๕๖๗

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

(๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

(๓) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

(๔) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ทั้ง ๔ ฉบับ ได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูล สำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วย กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณา ต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สิงหาคม ๒๕๖๗

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

จัดทำโดย

นางสาวนภาพร ใจสัจจะ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ขาตบุษย์จรัส	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุธีรา จินายน	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวชญาพัฒน์ อัมพะวัต	นิติกรปฏิบัติการ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวบุษบา เสือแป้น	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางภสพร อัครนาวิน	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	
๑.	เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้	๑
๒.	การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๙
๓.	การตอบชี้แจง	๑๑
๔.	ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ	๑๓
๕.	ภาพอินโฟกราฟิกสรุปสาระสำคัญ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑๕

ภาคผนวก

- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๑)
- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) .... (๔๐)
- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ..... (๘๘)
- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ..... (๑๒๒)
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ..... (๑๓๐)
- เอกสารประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ..... (๑๕๙)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญทำนองเดียวกันอีก จำนวน ๓ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (๒) ข้อ ๒๘ และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม^๒ คือ

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ LIRT คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://dl.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๗ ในหน้าที่ ๑๓ และหน้าที่ ๑๔

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (๒) ข้อ ๒๘ และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม กำหนดไว้ดังนี้

“ข้อ ๕๕ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติโดยอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณา

พร้อมกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๒๘ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง”

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

.....

(๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

(๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

(๓) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑.๒ สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ก่อนที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๔ ฉบับนี้ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้อนุญาตให้นายนิกร จำนง กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการทำประชามติเข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๖^๓

จากนั้น ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งได้กล่าวถึงสาระสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอทั้ง ๔ ฉบับ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๒.๑ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายภูมิธรรม เวชยชัย) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี สรุปได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. กำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑ วรรคสาม)

๒. กำหนดรูปแบบการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒)

๓. กำหนดการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)

^๓ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๖ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๗๖ ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้อนุญาตให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีก็ได้”

๔. กำหนดให้คณะกรรมการต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง)

๕. กำหนดเขตออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

๖. กำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ นอกจากนี้วิธีการออกเสียงเดิมกำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยบัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ จึงควรกำหนดวิธีการออกเสียงให้สามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ และยังมีกรณีแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น และเมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน รวมทั้งกำหนดให้เขตการออกเสียง หน่วยออกเสียง และที่ออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายภูมิธรรม เวชยชัย) ได้กล่าวถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยการกำหนดวิธีการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ โดยให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียง และต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ เพื่อแก้ปัญหาการกำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติใช้คะแนนเสียงมากเกินไปจนทำให้การทำประชามติในแต่ละครั้งมักไม่ประสบผลสำเร็จและลดภาระด้านงบประมาณในการจัดทำประชามติ

(๒) การที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงประชามติแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งดังกล่าวย่อมเป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียงประชามติ อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติหลายครั้ง

(๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้จัดการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะออกเสียงประชามติอย่างรอบด้านและเท่าเทียมกันเท่านั้น จึงมีข้อพิจารณาว่าความคิดเห็นของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องที่จัดทำประชามติจะได้รับการรับฟังอย่างทั่วถึงหรือไม่ ซึ่งนำไปสู่การโต้แย้งผลของการทำประชามติได้

(๔) วิธีการออกเสียงประชามติเดิมกำหนดให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียงนั้น อาจไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการออกเสียงประชามติได้โดยสะดวก รวดเร็ว และลดภาระค่าใช้จ่าย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ จำนวน ๙ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงประชามติ อาจกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ วรรคสาม)

๓. กำหนดให้การออกเสียงประชามติกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงหรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒)

๔. กำหนดให้การออกเสียงประชามติที่ถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียง และต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓)

๕. เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง)

๖. กำหนดให้การออกเสียงจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่นเป็นเขตออกเสียงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๘)

๗. กำหนดให้การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หากกรณีในพื้นที่ใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในวันเดียวกับการออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ดังกล่าว (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง)

๑.๒.๒ รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑ วรรคสาม)

๒. กำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือ“ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโดยวิธีอื่น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒)

๓. กำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓)

^๔ วรรคตอนตามที่ปรากฏในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ และเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรคหนึ่ง)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดให้ วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนด วันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงาน และงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียง หลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียง เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ และวิธีการออกเสียง จากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่น เป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ เป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้ โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชน ผู้มาใช้สิทธินอกจากนั้นยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามีข้อยุติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิ ออกเสียง ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งเห็นว่าเป็นการไม่เหมาะสม การออกเสียงว่าเป็นการออกเสียง เพื่อมีข้อยุติ หรือเป็นเพียงการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการ ออกเสียงเป็นกระบวนการเดียวกัน และใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณ หากจะจัดการออกเสียงเพียงเพื่อให้การปรึกษา และหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมากเด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียง และรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้งยังพบว่าผู้มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง) แต่การออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใด ประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้น อาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียงและควรแก้ไขให้การออกเสียง ถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดา และสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบ และไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๔๑

จากนั้น รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ได้กล่าวถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์สำคัญในการกำหนดเสียงชี้ขาดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งทุกร่างที่ขอแก้ไขมาตรานี้ มีเหตุผลทำนองเดียวกัน คือ ต้องการลดจำนวนเสียงข้างมากเด็ดขาดลงจากเดิม ซึ่งประเด็นนี้จะต้องนำไปพิจารณาในชั้นกรรมาธิการต่อไป

๑.๒.๓ นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผลพร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ เพื่อให้กติกาประชามติเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้นในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและในการเข้าชื่อเสนอประชามติ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล ได้กล่าวถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติมีสาระสำคัญ คือ กำหนดกรอบระยะเวลาและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ

(๒) การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติ ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติและต้องไม่มีลักษณะเป็นการชักนำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติลงคะแนนออกเสียงประชามติทางใดทางหนึ่ง

(๓) การแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะการทำประชามติที่เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงการทำประชามติในเรื่องอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

๑.๒.๔ นายภราดร ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ สรุปลงสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. กำหนดให้มีการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (เพิ่มมาตรา ๙/๑)

๒. กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑ วรรคสาม)

๓. กำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ และคะแนนการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)

๔. กำหนดการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๔ วรรคสาม)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา ๙ ต้องถือว่ามีข้อยุติและต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งการกำหนดให้การออกเสียงทุกประเภทต้องถือว่ามีข้อยุติและการกำหนดคะแนนการออกเสียงดังกล่าวมีจำนวนมากเกินไป จึงยากที่จะได้ข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทำให้การออกเสียงประชามติอาจไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับการจัดให้มีการออกเสียงประชามติแต่ละเรื่องแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยกำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา ๙ มีทั้งกรณีที่เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือบางกรณีควรกำหนดให้เป็น การออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และกำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีมีคะแนนการออกเสียงที่แตกต่างกัน รวมทั้ง กำหนดกรณีหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือ^๕ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน นอกจากนี้ควรกำหนดให้การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง

^๕ วรรคตอนตามที่ปรากฏในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง และต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น นายภราดร ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย ได้กล่าวถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติอีก ๓ ฉบับ ตรงที่ว่า หากคณะรัฐมนตรีจะสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนอาจไม่จำเป็นต้องใช้เสียงประชามติเกินกึ่งหนึ่ง ส่วนการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นยังคงต้องการเสียงประชามติเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในขณะที่การทำประชามติในเรื่องอื่น ๆ จะใช้เพียงเสียงข้างมากเท่านั้น

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญทำนองเดียวกันดังกล่าวทั้ง ๔ ฉบับ ได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดวันออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันกับวันเลือกตั้งอื่น ๆ เช่น วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการอำนวยความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชนที่จะไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ เพราะประชาชนไม่ต้องออกไปใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย และช่วยประหยัดงบประมาณแผ่นดินทำให้มีงบประมาณเหลือไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจหรือสังคมได้

๒. การที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดเรื่องผลการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ จากเดิมที่ใช้เสียงข้างมากเกินกึ่งหนึ่ง ๒ ชั้น (Double Majority) คือ ผู้มาใช้สิทธิต้องมีเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ (เกณฑ์ชั้นบน) และเสียงเห็นชอบต้องเกินกึ่งหนึ่งของผู้ออกมาใช้สิทธิ (เกณฑ์ชั้นล่าง) ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการทำประชามติ ทำให้การทำประชามติหาข้อยุติได้ยากและอาจทำให้การออกเสียงประชามติไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการกำหนดคะแนนการออกเสียงดังกล่าวมีจำนวนมากเกินไป ดังนั้น จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ โดยการกำหนดให้การออกเสียงที่ถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จะทำประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (Single Majority)

อย่างไรก็ดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางท่านเห็นว่าหากมีการทำประชามติเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญควรที่จะต้องมีเกณฑ์แรก คือ เสียงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ มาแสดงความคิดเห็น เนื่องจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ส่วนประเด็นอื่น ๆ ที่มีการทำประชามติที่ใช้เพียงเกณฑ์เสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงเท่านั้น

๓. การทำประชามติเป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายหรือกฎหมายที่สำคัญของประเทศโดยตรง อันเป็นการแสดงออกถึงการปกครองตามหลักประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมืองอย่างชอบธรรม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริงสามารถใช้สิทธิแสดงออกไม่เพียงแต่ในประเด็นเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพิจารณาเรื่องสำคัญของประเทศด้วย ดังนั้น การกำหนดวิธีลงคะแนนออกเสียงประชามติผ่านทางไปรษณีย์ หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น จึงเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงให้สามารถลงคะแนนออกเสียงได้โดยตรง สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การจะนำระบบต่าง ๆ ดังกล่าวมาใช้จะต้องมีการสร้างระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัยและสามารถป้องกันการทุจริตได้ด้วย

๔. การที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ประชาชนสามารถออกเสียงประชามติผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการรวบรวมผลการออกเสียงได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งสอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่รับรองสิทธิให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายผ่านช่องทางออนไลน์ได้

๕. เมื่อมีการประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนในการออกเสียงประชามติให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง โดยมีการสร้างความตระหนักรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการออกเสียงประชามติ ส่วนการประชาสัมพันธ์และการรณรงค์การออกเสียงต้องส่งเสริมให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการออกเสียงประชามตินั้นเกิดจากเจตนาที่แท้จริงของประชาชน

๖. การออกเสียงประชามติเพื่อมีข้อยุติกับประชามติเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีควรกำหนดคะแนนการออกเสียงให้มีความแตกต่างกัน

๗. การทำประชามติควรมีคำถามที่นอกเหนือจากคำถามว่า “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ด้วย

๓. การตอบชี้แจง

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายเสร็จแล้ว มีผู้ตอบชี้แจง ดังนี้

๓.๑ นายนิกร จำนง กรรมการและโฆษกคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการทำประชามติ เพื่อแก้ไขปัญหาความเห็นที่แตกต่างในเรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ตอบชี้แจง สรุปลสาระสำคัญได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๐ วรรคสอง ได้บัญญัติไว้ว่า ร่างพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ซึ่งถือเป็นกระบวนการนิติบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ การพิจารณากฎหมายจะต้องกระทำโดยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยให้วุฒิสภาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยกำหนดให้การเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศมีขั้นตอนอย่างชัดเจน และเมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงเพราะครบวาระการดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๙ (๔) ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ แต่สมาชิกวุฒิสภายังอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

๓.๒ นายจาตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ได้ตอบชี้แจง สรุปลสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ คือ ต้องการให้ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจประชาธิปไตยทางตรงอย่างแท้จริง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพ เพิ่มช่องทาง และความเป็นอิสระในการออกเสียงประชามติ ทุกรูปแบบ การทำประชามติที่ให้ประชาชนกำหนดอนาคตหรือนโยบายสำคัญของประเทศเป็นสิ่งที่ยังไม่มีเคยมีมาก่อนในประเทศไทย เว้นแต่การออกเสียงประชามติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้รัฐธรรมนูญเป็นที่ยอมรับตามหลักสากล

๒. การให้ข้อมูลแก่ประชาชนในการออกเสียงประชามติต้องไม่มีการบิดเบือนและต้องไม่มีการบังคับให้ประชาชนไม่มีทางเลือก หรือไม่ให้ออกเสียงผู้ที่มีความเห็นที่แตกต่างในการแสดงความคิดเห็น

๓. มีการพัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการออกเสียงประชามติ

๔. การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ก็เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ประชาชนผู้มีอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญต้องแสดงความคิดเห็นผ่านการทำประชามติเสียก่อนว่าประสงค์จะมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ โดยต้องใช้เวลาข้างมากสองชั้น ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทั้ง ๔ ฉบับ จึงมีหลักการทำนองเดียวกัน คือ การแก้ไขหลักการเสียงข้างมากสองชั้น (Double Majority) ทุกรูปแบบ อาจมีข้อแตกต่างกันเล็กน้อยที่เกณฑ์การออกเสียงประชามติ กล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

.....

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะเป็นผู้เสนอ) กำหนดให้การทำประชามติจะมีผลต่อเมื่อจำนวนคนที่ลงคะแนนเห็นชอบเสียงข้างมาก มีจำนวนมากกว่าจำนวนคนที่ลงคะแนนไม่เห็นชอบ และมีมากกว่าคนที่ลงคะแนนไม่แสดงความคิดเห็น ส่วนร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) กำหนดให้การทำประชามติมีผลต่อเมื่อจำนวนคนที่ลงคะแนนเห็นชอบ มีเสียงมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนคนที่มาใช้สิทธิออกเสียง ซึ่งหมายความว่าจำนวนคนที่ลงคะแนนเห็นชอบ ต้องมีมากกว่าจำนวนคนที่ลงคะแนน “ไม่เห็นชอบ” และคนที่ลงคะแนน “ไม่แสดงความคิดเห็น” รวมกัน

๓.๓ นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล ได้ตอบชี้แจงสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. การแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นการแก้ไขหลักการเสียงข้างมากสองชั้น (Double Majority) เป็นหลักเกณฑ์เสียงข้างมากชั้นเดียว (Single Majority) ซึ่งหากประชาชนมาใช้สิทธิปัญหาเรื่องเกณฑ์ชั้นบนก็จะไม่เกิดขึ้น แต่ในทางปฏิบัติหากไม่มีประชาชนมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติการมีเกณฑ์ชั้นบนอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) จะกำหนดให้การออกเสียงประชามติจะมีผลต่อเมื่อจำนวนคนที่ลงคะแนนเห็นชอบมีมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนคนที่มาใช้สิทธิออกเสียง ซึ่งหมายความว่า หากจำนวนคนที่ลงคะแนนเห็นชอบมีมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนคนที่มาใช้สิทธิออกเสียงแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงจำนวนคนที่ลงคะแนน “ไม่เห็นชอบ” และคนที่ลงคะแนน “ไม่แสดงความคิดเห็น” ว่ามีจำนวนเท่าใด ด้วยเหตุนี้ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) จึงไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าจำนวนคนที่ลงคะแนนเห็นชอบเป็นเสียงข้างมาก ต้องมีมากกว่าจำนวนคนที่ลงคะแนนไม่เห็นชอบ และมีมากกว่าคนที่ลงคะแนนไม่แสดงความคิดเห็น

๓. คำถามในการทำประชามติควรมีลักษณะเปิดกว้างและชัดเจน

๓.๔ นายภราดร ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย ได้ตอบชี้แจงสรุปสาระสำคัญได้ว่า การที่ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ยังคงหลักเกณฑ์เสียงข้างมากชั้นบน กล่าวคือ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง เนื่องจากหากประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญมีคนออกมาใช้สิทธิน้อยอาจส่งผลกระทบต่อความชอบธรรมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

.....

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๔ ฉบับ พร้อมกันไป ด้วยคะแนนเสียง ๔๕๑ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี ดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มี และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการธิการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี เป็นหลักในการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ
ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑
(สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=H5JZM>

๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ
ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑
(สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=IYH71>

๓. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ
ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑
(สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=HZPPX>

<p>๔. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=PXU3B</p>	
<p>๕. เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักกวีวิชาการ สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/620889</p>	
<p>๖. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11341&mid=4578</p>	
<p>๗. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11340&mid=4578</p>	

สรุปสาระสำคัญของ

ร่างพระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนด วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจาก ดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงประชามติ อาจกำหนดให้ วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ วรรคสาม)
- กำหนดให้การออกเสียงประชามติกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงหรือการออกเสียง ทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการ กุฎจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธี ลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่ง หรือหลายเขต ออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒)
- กำหนดให้การออกเสียงประชามติที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียง เกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓)
- เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ และเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง)

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ติดตามสาระดี ๆ ได้ที่

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

.....

เปรียบเทียบ ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

	จำนวนผู้ใช้สิทธิ ลงประชามติ	เสียงข้างมาก	เงื่อนไขเพิ่มเติม เสียงข้างมาก
พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียง ประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔	ต้องมีผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงเป็นจำนวน เกินกึ่งหนึ่งของ ผู้มีสิทธิออกเสียง	จำนวนเสียงเกินกึ่ง หนึ่งของผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงในเรื่องที่จัด ทำประชามตินั้น	ไม่กำหนด
คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ	ไม่กำหนด	เกินกึ่งหนึ่ง ของผู้มาออกเสียง	ต้องสูงกว่าคะแนน เสียงไม่แสดงความ คิดเห็นในเรื่องที่ จัดทำประชามตินั้น
รองศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ	ไม่กำหนด	เสียงข้างมาก ของผู้มาออกเสียง	ต้องสูงกว่าคะแนน เสียงไม่แสดงความ คิดเห็นในเรื่องที่ จะจัดทำประชามตินั้น
นายพรินซ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ เป็นผู้เสนอ	ไม่กำหนด	เกินกึ่งหนึ่ง ของผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงฯ	ไม่กำหนด
นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ	ผู้มาใช้สิทธิออกเสียง เป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่ง ของผู้มีสิทธิออกเสียง	เสียงข้างมากของ ผู้มาออกเสียง	ต้องสูงกว่าคะแนน เสียงไม่แสดงความ คิดเห็นในเรื่องที่จัด ทำประชามตินั้น

ภาคผนวก

- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๙๒๘๑/๒๕๖๗ วันที่ ๑๑ มิ.ย. ๒๕๖๗
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๘๗๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

(ลงชื่อ)

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เศรษฐา ทวีสิน

(นายเศรษฐา ทวีสิน)

นายกรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธีชัย จันทร์เพ็ญ)

ผู้บังคับบัญชาของกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

นางสาวจิรัตน์ชยา พรพานิมิตร/เจ้าของเรื่อง

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

สิบลตรี มนชัย พวงลำเจียก/พิมพ์

นางสาวสมพร นมขุนทด/ทวน

นางสาวทิพย์มณี หนูเอียด/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. กำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑ วรรคสาม)
๒. กำหนดรูปแบบการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒)
๓. กำหนดการออกเสียงที่จะถือว่ามิชอบยติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)
๔. กำหนดให้คณะกรรมการต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง)
๕. กำหนดเขตออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)
๖. กำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งคราวระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ นอกจากนี้วิธีการออกเสียงเดิมกำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยบัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ จึงควรกำหนดวิธีการออกเสียงให้สามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ และยังมีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น และเมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน รวมทั้งกำหนดให้เขตการออกเสียง หน่วยออกเสียง และที่ออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม และชอบด้วยกฎหมาย และให้คณะกรรมการเลือกตั้งสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดประชามติ ได้โดยอิสระและเท่าเทียมกัน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๙ (๑) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ

การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนกรและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่จะเห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ การออกเสียงจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่นเป็นเขตออกเสียงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หากกรณีพื้นที่ใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในวันเดียวกับการออกเสียง ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ดังกล่าว”

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์
สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
 พ.ศ. ....

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ นอกจากนี้วิธีการออกเสียงเดิมกำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยบัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ จึงควรกำหนดวิธีการออกเสียงให้สามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ และยังมีกรณีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น และเมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน รวมทั้งกำหนดให้เขตการออกเสียง หน่วยออกเสียง และที่ออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาทั้งหมด ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

๒.๒ วันใช้บังคับ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒.๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓)

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ วรรคสามกำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔)

๒.๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ กำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้

โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๕)

๒.๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ กำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (ร่างมาตรา ๖)

๒.๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

๒.๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ กำหนดให้การออกเสียงจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่นเป็นเขตออกเสียงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๘)

๒.๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง กำหนดให้การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่พื้นที่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในวันเดียวกับการออกเสียง ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๙)

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(เฉพาะส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติม)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หมายเหตุ
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔”	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”	
<p>มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๙ (๑) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา</p> <p>ในการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบพร้อมกับส่งให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย</p>	<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๙ (๑) ให้ ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับ</p>	<p>กำหนดให้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับวันเลือกตั้ง</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หมายเหตุ
<p>มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๔) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ (๕) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๔</p> <p>เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น</p>	<p>การออกเสียงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”</p> <p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น</p>	<p>กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หมายเหตุ
<p>นับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่ คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียง เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก</p>	<p>หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”</p>	
<p>มาตรา ๑๒ การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือคณะกรรมการอาจกำหนดให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงใดเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๒ การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตาม</p>	<p>กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงหรือออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หมายเหตุ
	หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนด”	
มาตรา ๑๓ การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ ในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียง เป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และ มีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงใน เรื่องที่จัดทำประชามตินั้น	มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๓ การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ ในเรื่องที่จัดทำประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้ มาใช้สิทธิออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมี จำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงและต้อง สูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ จัดทำประชามตินั้น”	กำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่ จัดทำประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาใช้สิทธิออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดง ความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น
มาตรา ๑๖ เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอน การออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่าง ทั่วถึง การจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะ จัดให้มีการออกเสียงผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ผู้ประกอบกิจการกระจาย เสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการ ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่าง	มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียง ประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียง แล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและ ขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้ คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็น โดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่ เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด”	กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่ กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับ อย่างทั่วถึง และจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดย อิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่ เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หมายเหตุ
<p>รอบด้านอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p> <p>ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ผู้ใดไม่ดำเนินการตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามที่เห็นสมควร</p>		
<p>มาตรา ๑๘ การออกเสียงให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง</p>	<p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๘ การออกเสียงจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่นเป็นเขตออกเสียงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</p>	<p>กำหนดให้การออกเสียงจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่นเป็นเขตออกเสียงก็ได้</p>
<p>มาตรา ๑๙ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่กำหนดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันออกเสียงเป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	<p>กำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง หากพื้นที่ใดมีการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในวันเดียวกับการออกเสียง ให้ถือว่าหน่วย</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หมายเหตุ
<p>ให้ดำเนินการประกาศหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวันก่อนวันออกเสียง โดยให้ผิดประกาศไว้ ณ ที่ออกเสียงหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่ออกเสียง หรือประกาศในรูปแบบอื่นด้วยก็ได้เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>ในกรณีเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกหรือเพื่อการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มีสิทธิออกเสียง หรือมีเหตุจำเป็นในการประหยัดงบประมาณ คณะกรรมการประจำเขตอาจประกาศเปลี่ยนแปลงหน่วยออกเสียงหรือที่ออกเสียงได้ โดยประกาศให้ผู้มีสิทธิออกเสียงทราบก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่กรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นจะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันออกเสียงน้อยกว่าสิบวันก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>“มาตรา ๑๘ การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หากกรณีพื้นที่ใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในวันเดียวกับการออกเสียง ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ดังกล่าว”</p>	<p>เลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงในพื้นที่ดังกล่าว</p>

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง ความมั่นคง

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง การเมือง

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติจะต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งการกำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติมีจำนวนคะแนนการออกเสียงมากเกินไปจะทำให้ได้ข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติยากขึ้น การออกเสียงในแต่ละครั้งอาจไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับการจัดให้มีการออกเสียงประชามติในแต่ละเรื่องแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก การที่กฎหมายเดิมไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันย่อมเป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง

ประการต่อมาวิธีการออกเสียงเดิมกำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยบัตรออกเสียงเป็นหลัก อาจจะไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการเข้าถึงการออกเสียงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และลดภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น

นอกจากนี้ กฎหมายเดิมกำหนดเพียงให้จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดให้มีการออกเสียงอย่างรอบด้านอย่างเท่าเทียมกันเท่านั้น ซึ่งอาจไม่ชัดเจนว่าความเห็นของผู้ที่ไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติจะได้รับการรับฟังอย่างทั่วถึงหรือไม่ อาจนำไปสู่การโต้แย้งผลของการทำประชามติได้

๑.๒ เหตุใด...

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

หากรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ การออกเสียงในแต่ละครั้งอาจเสียเปล่า ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่มีผลในทางกฎหมาย ไม่คุ้มค่ากับงบประมาณจำนวนมากที่ต้องใช้ในการดำเนินการ เนื่องจากการออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หากประเด็นนั้นไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป อาจจะมีจำนวนผู้ออกมาใช้สิทธิไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับหากไม่แก้ไขให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่นที่อาจจะอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันย่อมเป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นการกระทบกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ประกอบกับหากไม่เพิ่มวิธีการออกเสียงให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมก็อาจส่งผลให้จำนวนผู้ใช้สิทธิไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้หากไม่มีการแก้ไขให้การแสดงความคิดเห็นสามารถดำเนินการได้โดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ผลของการทำประชามติอาจไม่เป็นที่ยอมรับ

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการกำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง และกำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น ซึ่งจะทำให้การออกเสียงประสบความสำเร็จมากขึ้น เนื่องจากประชาชนเกิดความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่ต้องเดินทางไปใช้สิทธิหลายครั้ง และสามารถประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้มากขึ้น สามารถนำงบประมาณไปใช้ในด้านอื่นให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป สำหรับการแก้ไขให้การแสดงความคิดเห็นสามารถดำเนินการได้โดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ จะช่วยลดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับผลของการทำประชามติ

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ปัจจุบันวิธีที่จะทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงออกมาใช้สิทธิเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงกฎหมายกำหนดเพียงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่ข้อมูลในเรื่องที่จัดทำประชามติให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึง และจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดให้มีการออกเสียงผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้มีสิทธิออกเสียงให้ออกมาใช้สิทธิออกเสียงเท่านั้น แต่ไม่สามารถกำหนดจำนวนผู้ออกมาใช้สิทธิได้อย่างแน่นอน

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

ประเด็นการออกเสียงโดยช่องทางอื่นนอกจากการออกเสียงโดยบัตรลงคะแนน สมาพันธรัฐสวิสซึ่งเป็นประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) ผ่านการทำประชามติ และมีระบบการทำประชามติที่เป็นไปโดยง่าย ใช้การทำประชามติผ่านช่องทางไปรษณีย์เป็นหลัก การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติของประเทศไทยโดยกำหนดให้ออกเสียงทางไปรษณีย์หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงการออกเสียงได้โดยสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่นซึ่งมีความสัมพันธ์กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกฎหมายแต่ละฉบับมีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ กรณีบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิออกเสียงและบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง แต่ไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกฎหมายแต่ละฉบับแตกต่างกัน

๕.๒ กรณีการใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งหรือนอกราชอาณาจักร แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีบทบัญญัติเรื่องการให้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักร

๕.๓ มีความแตกต่างกันในเรื่องหน่วยงานที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การกำหนดเขตการกำหนดสถานที่ กระบวนการนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน

ดังนั้น ในการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติจะต้องนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาควบคู่กันไปด้วย เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องและสามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ และไม่เกิดความขัดแย้งกันของกฎหมาย

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

จำกัดเสรีภาพบุคคลในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๒ มีมาตรการ...

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก๊ซ คัมครอง หรือเหยี่ยวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร
-ไม่มี-

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

การกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น ทำให้ประชาชนเกิดความสะดวก และประหยัดในการไม่ต้องไปใช้สิทธิหลายครั้ง และสามารถประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้มากขึ้น สามารถนำงบประมาณไปใช้ในด้านอื่นให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

การกำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ จะทำให้การออกเสียงประสบความสำเร็จมากขึ้น

การกำหนดวิธีการออกเสียงให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีการพัฒนาทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศจะสามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการเข้าถึงการออกเสียงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และลดภาระค่าใช้จ่าย

นอกจากนี้ การกำหนดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย จะทำให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิดไตร่ตรองก่อนออกเสียงประชามติ และสร้างให้ระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยมีความมั่นคง และเข้มแข็งยิ่งขึ้น

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง คือ ร่างระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

การออกกฎหมายลำดับรองจะดำเนินการเมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้แล้ว ๑๒๐ วัน

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน.....บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้.....อัตรา อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว.....อัตรา อัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น.....อัตรา

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้มีการเสนอให้กำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น ทำให้ประชาชนสามารถเดินทางออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งและออกเสียงประชามติได้ในคราวเดียวกัน ซึ่งเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ยังช่วยประหยัดงบประมาณของประเทศที่ต้องใช้ในการจัดให้มีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติถึงสองครั้งเหลือเพียงครั้งเดียว

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

-ไม่มี-

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

-ไม่มี-

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

การกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น อาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงและเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และทำให้ ประชาชนเกิดความสับสนในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและการเลือกตั้ง เนื่องจากพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการ คือ (๑) กรณีบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิ ออกเสียงและบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งบางคนอาจมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง แต่ไม่มี ชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกฎหมายแต่ละฉบับ แตกต่างกัน (๒) กรณีการใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกเขตเลือกตั้งหรือนอกราชอาณาจักร ในขณะที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง นอกเขตเลือกตั้งหรือนอกราชอาณาจักร จึงอาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสนได้ (๓) ความไม่สอดคล้อง ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีความแตกต่างในสาระสำคัญ ของการดำเนินการที่อาจขัดหรือแย้งกัน ทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การกำหนดเขต การกำหนดสถานที่ กระบวนการนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน

การออกเสียงประชามติที่กำหนดให้ออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่อง ลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น เป็นการ อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงการออกเสียงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และช่วยลด ภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้กับประชาชน แต่การออกเสียงโดยวิธีดังกล่าวยังไม่สามารถประเมิน ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่ากว่าการออกเสียงโดยใช้บัตรออกเสียงหรือไม่ เพียงใด เนื่องจากการออกเสียง

ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้งบประมาณในการจัดทำระบบ จึงควรคำนึงถึงความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และควรคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีมาตรการในการป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลด้วย นอกจากนี้ การออกเสียงโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรออกเสียงอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในผลการออกเสียง และอาจเกิดการคัดค้านว่าการออกเสียงขัดกับหลักการออกเสียงโดยตรงและลับ หรือมีการทุจริตในการออกเสียง

การออกเสียงประชามติเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น หากกำหนดให้การออกเสียงประชามติถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงอาจจะไม่สามารถสะท้อนความเห็นที่แท้จริงของประชาชนได้ และกระบวนการดังกล่าวอาจจะไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจของประชาชนในการบริหารประเทศ

จากผลกระทบข้างต้น ในการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติจะต้องนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาควบคู่กันไปด้วย เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องและสามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ และไม่เกิดความขัดแย้งกันของกฎหมาย

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต -ไม่มี-

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ -ไม่มี-

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา -ไม่มี-

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินกิจการทางปกครอง -ไม่มี-

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการทำประชามติ

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ๑. นายวิสุทธิ ฉัตรานฉัตร ๒. นางสาวนภาพรรณ ภิโสภณย์

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๖๑ โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opm.go.th

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

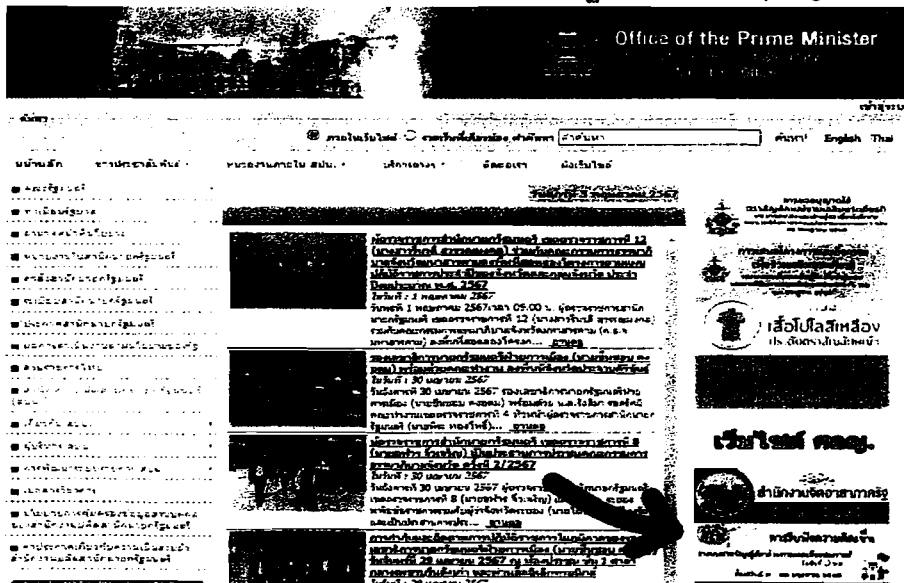
ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๗ มอบหมายให้สำนักงานปลัด
สำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการทำประชามติ
เพื่อแก้ไขปัญหาความเห็นที่แตกต่างในเรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ร่วมกับสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย
การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้รับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปประกอบการพิจารณา และหาก
มีร่างพระราชบัญญัติที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
มาประกอบการพิจารณาด้วย แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ขึ้น
ตามประกาศสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออก
เสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔
ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๓ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ รวมระยะเวลา ๑๕ วัน

บัดนี้ การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... ได้ครบกำหนดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น เพื่อให้การรับฟัง
ความคิดเห็นดังกล่าว เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗
และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ดังนี้

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑.๑ ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (www.opm.go.th)

๑.๒ ผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

๒. จำนวนครั้ง ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวน ๑ ครั้ง ระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ ๓ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ รวมระยะเวลา ๑๕ วัน

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ หน่วยงานของรัฐ เช่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๓.๒ ประชาชนทั่วไป

มีผู้เข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นฯ จำนวน ๖ คน ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน ๕ คน

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น	ความเห็นที่สนับสนุนประเด็น	ความเห็นคัดค้านประเด็น
๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้มีการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วย การออกเสียงลงประชามติ รัฐบาลควรทำตามเสียงที่ประชาชนต้องการ ไม่ควรให้เป็นคำปรึกษา - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย เนื่องจากเป็นเครื่องมือหนึ่งในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของประเทศ 	<p>ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย เนื่องจากเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งให้กับประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของประเทศ</p> <p>ทั้งนี้ รัฐบาลควรคำนึงถึงความต้องการของประชาชนประกอบการตัดสินใจด้วย</p>
๒. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้การออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีให้ออกเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย เนื่องจากสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพียงแต่การดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามผลการออกเสียงประชามติต้องดูแลเสียงข้างน้อยควบคู่กัน 	<p>ประชาชนเห็นด้วย เนื่องจากสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพียงแต่การดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามผลการออกเสียงประชามติต้องดูแลเสียงข้างน้อยควบคู่กันด้วย</p>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี	การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ลักษณะของเทคโนโลยีที่นำมาใช้
<p>๓. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งในกรณีที่มีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งท้องถิ่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เห็นด้วย - เห็นด้วย เพื่อประหยัดงบประมาณ - เห็นด้วย เพราะจะได้ประหยัดงบประมาณ - เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วย เนื่องจากไม่มีประเทศไหนเขาทำแบบนี้ 	<p>ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย เพราะจะได้ประหยัดงบประมาณในการดำเนินการ</p> <p>ทั้งนี้ อาจจะต้องพิจารณาข้อดี ข้อเสีย หรือพิจารณากรณีศึกษาจากต่างประเทศประกอบการพิจารณาด้วย</p>
<p>๔. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วย - ควรให้คะแนนมากกว่าไม่เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้การเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของปวงชนชาวไทย 	<p>ประชาชนเห็นด้วย เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้การเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของปวงชนชาวไทย</p>
<p>๕. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วย - เห็นด้วย 	<p>ประชาชนเห็นด้วย เนื่องจากเป็นการสร้างทางเลือกให้ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติสามารถร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจครั้งสำคัญของบ้านเมือง ทั้งนี้ ควรนำระบบ Blockchain ที่สามารถประมวลผลได้รวดเร็ว หลังจากปิดหีบเลือกตั้งมาใช้โดยอิงกับข้อมูลทะเบียน</p>

ประเด็นที่ ๑: การเข้าถึงบริการ	ประเด็นที่ ๒: การเข้าถึงข้อมูล	ประเด็นที่ ๓: การเข้าถึงบริการ
<p>ออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการสร้างทางเลือกให้ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติสามารถร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจครั้งสำคัญของบ้านเมือง ทั้งนี้ ควรนำระบบ Blockchain ที่สามารถประมวลผลได้รวดเร็วหลังจากปิดหีบเลือกตั้งมาใช้โดยอิงกับข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์บัตรออกเสียงประชามติ และการทำลายภายหลังการออกเสียงประชามติแล้ว รวมทั้งสอดคล้องกับการให้บริการประชาชน แบบ Paper less 	<p>ราษฎรของกรมการปกครอง ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์บัตรออกเสียงประชามติ และการทำลายภายหลังการออกเสียงประชามติแล้ว รวมทั้งสอดคล้องกับการให้บริการประชาชนแบบ Paper less</p>
<p>๖. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วย - เห็นด้วย ควรมีเวทีดีเบต (debate) สองความเห็น ให้ประชาชนได้มีสิทธิตัดสินใจอย่างรอบด้าน - เห็นด้วย เพราะการแสดงความคิดเห็นเป็นเสรีภาพที่รับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ - เห็นด้วย 	<p>ประชาชนเห็นด้วย เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นเป็นเสรีภาพที่รับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ ควรมีเวทีดีเบต (debate) สองความเห็น ให้ประชาชนได้มีสิทธิตัดสินใจอย่างรอบด้าน และเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจได้</p>

พิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข้อเท็จจริง	พิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข้อเท็จจริง	พิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข้อเท็จจริง
	- เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการให้ผู้มีสิทธิออกเสียง ประชามติสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกิดประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจ	
๗. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้การออก เสียงจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่น เป็นเขตออกเสียงก็ได้	- เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย - เห็นด้วย เนื่องจากในกรณีองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจัดให้มีการออกเสียงประชามติในประเด็นที่ เกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งต้องใช้ พื้นที่เขตการปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดเป็นเขต ออกเสียง สามารถดำเนินการได้โดยง่ายและชอบด้วย กฎหมาย	ประชาชนเห็นด้วย เนื่องจากในกรณีองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการออกเสียงประชามติในประเด็น ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งต้องใช้ พื้นที่เขตการปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดเป็นเขต ออกเสียง สามารถดำเนินการได้โดยง่ายและชอบด้วย กฎหมาย
๘. ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียง ประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีปัญหาในบังคับใช้หรือไม่ และ การแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหา ดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร	- ไม่ - ไม่มี - ไม่มีปัญหาในการบังคับใช้ แต่การรณรงค์ให้ออกเสียง การทำประชามติควรจะต้องมีความเสรีในการรณรงค์ เรื่องต่าง ๆ	ประชาชนเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียง ประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ฉบับปัจจุบัน) ยังไม่มีทางเลือก ของรูปแบบการจัดทำประชามติ วิธีการออกเสียง ประชามติ ฯลฯ ในการเป็นตัวเลือกที่มากพอ การแก้ไข ดังกล่าวจะช่วยเปิดช่องให้มีการจัดทำประชามติ มีความยืดหยุ่นขึ้น และการแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ จะช่วยลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการจัดการออกเสียง

ประเด็นที่พิจารณา	ผลการพิจารณา	ข้อเสนอแนะ
	<p>- เห็นว่า พรบ. ประชามติปัจจุบันยังไม่มีทางเลือกในรูปแบบของการจัดประชามติวิธีการออกเสียงประชามติ ฯลฯ มากพอ การแก้ไขดังกล่าวจะช่วยเปิดช่องให้การจัดประชามติมีความยืดหยุ่นขึ้น</p> <p>- ไม่มีปัญหา อย่างไรก็ดี การแก้ไขพระราชบัญญัตินี้จะช่วยลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการจัดการออกเสียงประชามติ รวมถึงสอดคล้องกับการให้บริการประชาชนแบบ Paper Less</p>	<p>ประชามติ รวมถึงสอดคล้องกับการให้บริการประชาชนแบบ Paper Less</p> <p>ทั้งนี้ การรณรงค์ให้มาออกเสียงประชามติควรจะต้องมีความเสรีในการรณรงค์ในเรื่องต่าง ๆ</p>
๙. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)	<p>- ไม่มี</p> <p>- ไม่มี</p> <p>- ไม่มี</p> <p>- ควรมีมาตรการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่มีสิทธิออกเสียงประชามติหรือผู้ไม่มีสิทธิออกเสียงประชามติกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ไม่ว่าจะกระทำด้วยตนเอง ถูกจ้างวาน ถูกใช้ หรือสนับสนุนการกระทำความผิดของบุคคลอื่น ทั้งนี้ การเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้กระทำความผิดมีอายุครบตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่มีสิทธิเลือกตั้ง (และออกเสียงประชามติ) หรือวันที่ผู้กระทำความผิดมีคุณสมบัติครบถ้วนหรือวันที่ลักษณะต้องห้ามผู้กระทำความผิดสิ้นสุดลงตาม</p>	<p>ควรมีมาตรการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่มีสิทธิออกเสียงประชามติหรือผู้ไม่มีสิทธิออกเสียงประชามติกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ไม่ว่าจะกระทำด้วยตนเอง ถูกจ้างวาน ถูกใช้ หรือสนับสนุนการกระทำความผิดของบุคคลอื่น ทั้งนี้ การเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้กระทำความผิดมีอายุครบตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่มีสิทธิเลือกตั้ง (และออกเสียงประชามติ) หรือวันที่ผู้กระทำความผิดมีคุณสมบัติครบถ้วนหรือวันที่ลักษณะต้องห้ามผู้กระทำความผิดสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ร.บ. การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น</p>

ประเด็นที่ ๑	ประเด็นที่ ๒	ประเด็นที่ ๓
	รัฐธรรมนูญ พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรบ.การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และ พรบ.ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ แล้วแต่กรณี	และ พร.บ .ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ แล้วแต่กรณี

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำหรับผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ...)

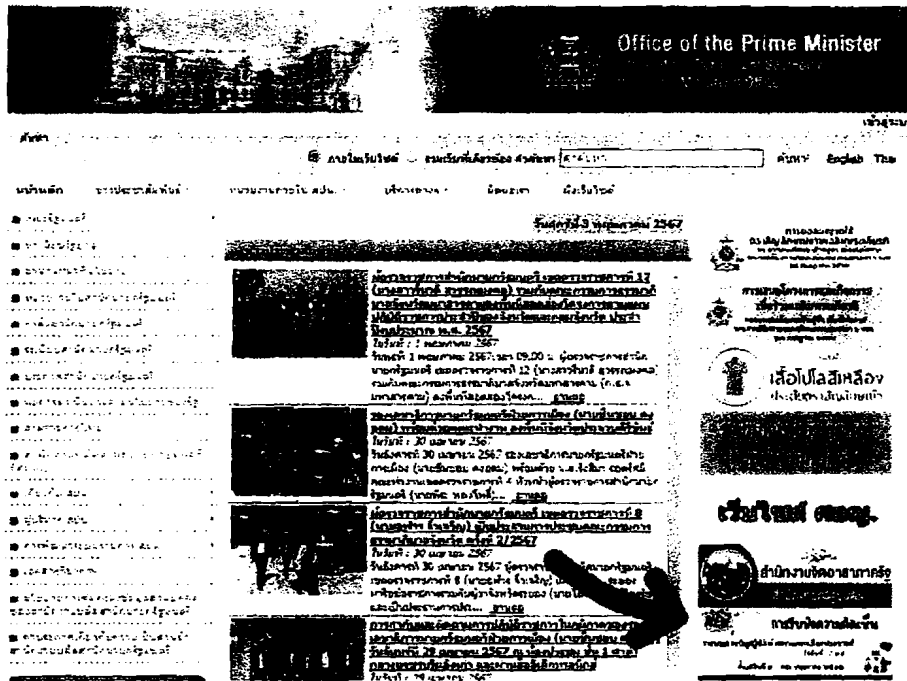
พ.ศ. .... สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะได้นำมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้มีความเหมาะสม และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ต่อไป

หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตั้งแต่วันที่ ๓ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ รวมระยะเวลา ๑๕ วัน ผ่านช่องทางดังนี้

๑. เว็บไซต์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (www.opm.go.th)

๒. ทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

ประกาศ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างกฎหมาย

คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายหรือกฎหมายที่นำเสนอฟังความคิดเห็น

- ๑. กำหนดให้การออกเสียงเพื่อจัดตั้งสภาการออกเสียงเลือกตั้งสำหรับคณะรัฐมนตรี (เป็นการร่างฯ)
- ๒. กำหนดให้สภาการออกเสียงเป็นนิติบุคคล มีอำนาจออกเสียงเลือกตั้งคณะรัฐมนตรี ๑๑ พรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑ พรรคสาม
- ๓. กำหนดรูปแบบการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)
- ๔. กำหนดการออกเสียงเลือกตั้งด้วยบัตรเลือกตั้งออกเสียงเพื่อจัดตั้งสภาการออกเสียงเลือกตั้งสำหรับคณะรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)
- ๕. กำหนดให้คณะกรรมการตั้งและจัดการออกเสียงเลือกตั้งเป็นในเรื่องที่จัดทำร่างฯ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ พรรคหนึ่ง)
- ๖. กำหนดเขตออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)
- ๗. กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

ผู้เกี่ยวข้อง

- ๑. คณะรัฐมนตรี
- ๒. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- ๓. ประชาชนทั่วไป

เหตุผลความจำเป็นของการให้รับฟังความคิดเห็น ระบบคณะกรรมการหรือการทำหน้าที่ตามอำนาจ รวมทั้งหลักการที่เกี่ยวข้องของอำนาจรัฐ

๒๐

ผู้รับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

การออกเสียงประชามติ 6 ๑ ๑

mm

ร่างกฎหมาย ๑๒:๐๓ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๑๗ พ.ศ. ๒๕๖๓

จัดการรับฟังความคิดเห็น

ร่างกฎหมาย

แบบสำรวจ

จัดการกับหน้างาน

ร่างกฎหมาย

> ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

[ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ \(ฉบับที่ ...\) พ.ศ. ... pdf](#)

ผู้รับฟังความคิดเห็น

LAW **โครงการรับฟัง** **ฐานข้อมูลกฎหมาย BETA** EN

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 11 **กรมเมืองการปกครอง** 11 **ร่วมเสนอ** 6 **ดู** **ส่งที่** 1

ร่างกฎหมาย **03 ต.ค. 67 - 14 พ.ค. 67** **อยู่ระหว่างการสรุปผล**

ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็น **ร่างกฎหมาย** **แบบชี้แจง** **ข้อสังเกตของประชาชน** **แจ้งรายชื่อผู้ร่วมฟัง**

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

1. **กำหนดด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้มีการออกเสียงเพื่อให้บริการแก่คณะรัฐมนตรี**

0/9 คำถาม

แสดงความคิดเห็น

อยู่ระหว่างการสรุปผล

LAW **โครงการรับฟัง** **ฐานข้อมูลกฎหมาย BETA** EN

2. กำหนดด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้มีการออกเสียงเพื่อให้บริการแก่คณะรัฐมนตรีให้ถือเสียงข้างมากของผู้ออกเสียงในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เป็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ

3. กำหนดด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้ใช้การออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกัน วันเลือกตั้งในกรณีที่มีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งท้องถิ่น

4. กำหนดด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้มีการออกเสียงที่จะถือว่ามิชอบอยู่ในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้ออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของ ผู้ออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น

0/9 คำถาม

อยู่ระหว่างการสรุปผล

โทรสารรับฟัง
ถามข้อสงสัยเกี่ยวกับ
8111
EN
♥
🗨️
👤

5. กำหนดด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้การออกเสียงใช้กระทำได้โดยวิธีออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น

6. กำหนดด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้คณะกรรมการเลือกตั้งเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และมีคณะกรรมการร้องให้มีการแสดงความชัดเจนโดยอิสระและทำเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องและไม่เป็นเงื่อนไขเรื่องที่ตั้งคำถามอื่น

7. กำหนดด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้การออกเสียงจะใช้ในประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่นที่เป็นเขตออกเสียงก็ได้

0/9 คำถาม

🗨️ อยู่ระหว่างสรุปผล

โทรสารรับฟัง
ถามข้อสงสัยเกี่ยวกับ
8111
EN
♥
🗨️
👤

8. กำหนดว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติจะสามารถทบทวนปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

9. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

I'm not a robot

0/9 คำถาม

🗨️ อยู่ระหว่างสรุปผล

LAW ☰ โครงการรับฟัง ฐานข้อมูลกฎหมาย BETA EN ♥ 💬 👤

ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น แบบสำรวจ ข้อมูลการรับฟัง ข้อมูลการรับฟัง ข้อมูลการรับฟัง

ข้อมูลการติดต่อ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

📍 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

🔄 อัปเดตหน้าข้อมูล

LAW ☰ โครงการรับฟัง ฐานข้อมูลกฎหมาย BETA EN ♥ 💬 👤

ข้อมูลการติดต่อ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- 📍 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 📞 022624561
- 📠 022624560
- 📧 saraban@ppm.go.th
- 🌐 <http://www.pccm.go.th>

ผู้ดูแลโครงการรับฟัง

- 👤 นายสุชาติ ตันเจริญ
- 📞 โทร. 02-2624560
- 📞 02-2624560

🔄 อัปเดตหน้าข้อมูล

โครงการสัมมนา

ความรู้เชิงกฎหมาย BETA

นางสาวอุษณีย์ วัฒนศิริกุล

นางสาวอุษณีย์ วัฒนศิริกุล

02282-6551

นางสาวอุษณีย์ วัฒนศิริกุล

นางสาวอุษณีย์ วัฒนศิริกุล

02282-6552

นางสาวอุษณีย์ วัฒนศิริกุล

นางสาวอุษณีย์ วัฒนศิริกุล

02282-6554

OCS สำนักงานคณะกรรมการกำกับ
Better Regulation for Better Life

DGA
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ศูนย์การค้าสงขลา

หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เปิดเผยรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) เรียบร้อยแล้ว

The screenshot shows the LAW website interface. At the top, there is a navigation bar with the LAW logo, a menu icon, and buttons for 'โครงการรับฟัง' (Public Consultation Project) and 'ฐานข้อมูลกฎหมาย BETA' (Legal Database BETA). The main content area displays the title of the draft bill: 'ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....'. Below the title, there are options to view the draft, comments, and analysis. A section titled 'ผู้ได้รับผลกระทบ' (Affected Parties) lists various government agencies and organizations. The bottom part of the page contains a detailed summary of the public consultation process, including the date (May 21, 2024), the location (Government Printing Office), and the duration (9:00 AM - 5:00 PM). It also mentions that the draft bill is available for public review and comment on the LAW website.

โครงการวิจัย สถาบันกฎหมาย ERS

ก. สันติราษฎร์พัฒนาเป็นกรณีศึกษา

ก.ค. - สถาบันวิจัยสังคม สันติราษฎร์พัฒนาเป็นกรณีศึกษา สันติราษฎร์พัฒนาเป็นกรณีศึกษา สันติราษฎร์พัฒนาเป็นกรณีศึกษา สันติราษฎร์พัฒนาเป็นกรณีศึกษา สันติราษฎร์พัฒนาเป็นกรณีศึกษา

ข. ประเด็นปัญหาสังคม

- ปัญหาสังคม
- ปัญหาสังคม
- ปัญหาสังคม
- ปัญหาสังคม

ค. บทบาทของสถาบันพัฒนาเมือง

สถาบันพัฒนาเมืองมีบทบาทในการพัฒนาเมืองในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานของสถาบันพัฒนาเมืองต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

[ดาวน์โหลดเอกสารฉบับเต็ม](#)

ติดต่อสอบถาม

โทร: 02-25370000 | โทรสาร: (02) 25370011 | อีเมล: contact@pqr.or.th

แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ที่	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญ	ระยะเวลา
๑	ร่างระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	-แก้ไขระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม	การออกกฎหมายลำดับรองจะดำเนินการเมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้แล้ว ๑๒๐ วัน

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(สำเนา)

เลขรับ ๑๙/๒๕๖๗ วันที่ ๑ ก.พ. ๒๕๖๗
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

ชูศักดิ์ ศิรินิล

ผู้เสนอ

(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

ปิยะนุช ยินดีสุข

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

พรเทพ ศิริโรจนกุล

ผู้เสนอ

(นางสาวปิยะนุช ยินดีสุข)

(นายพรเทพ ศิริโรจนกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

รวี เล็กอุทัย

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ณพล เขยคำแหง

ผู้เสนอ

(นายรวี เล็กอุทัย)

(นายณพล เขยคำแหง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

เทียบจุฑา ขาวขำ

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ธีระชัย แสนแก้ว

ผู้เสนอ

(นางเทียบจุฑา ขาวขำ)

(นายธีระชัย แสนแก้ว)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

พลตำรวจตรี สุรพล บุญมา

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

สิทธิชัย หล่อประสงศ์สุข

ผู้เสนอ

(สุรพล บุญมา)

(นายสิทธิชัย หล่อประสงศ์สุข)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

ชนินทร์ รุ่งธนเกียรติ

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

วิรัช พิมพะนิตย์

ผู้เสนอ

(นายชนินทร์ รุ่งธนเกียรติ)

(นายวิรัช พิมพะนิตย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) ภูมิพัฒน์ พชรทรัพย์ (นายภูมิพัฒน์ พชรทรัพย์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สุธาชาติ ชาญประดิษฐ์ (นายสุธาชาติ ชาญประดิษฐ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ศักดิ์ชาย ตันเจริญ (นายศักดิ์ชาย ตันเจริญ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) นิคม บุญวิเศษ (นายนิคม บุญวิเศษ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อนันต์ ปรีดาสุทธิจิตต์ (นายอนันต์ ปรีดาสุทธิจิตต์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) มนพร เจริญศรี (นางมนพร เจริญศรี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ชูศักดิ์ แม้นทิม (นายชูศักดิ์ แม้นทิม) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ทรงศักดิ์ ส่งเสริมอุดมชัย (นายทรงศักดิ์ ส่งเสริมอุดมชัย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อภิชาติ ติรสวัสดิชัย (นายอภิชาติ ติรสวัสดิชัย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ประยุทธ์ ศิริพานิชย์ (นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สุธะเกียรติ เทียนทอง (นายสุทธะเกียรติ เทียนทอง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ (วิโรจน์ เปาอินทร์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อัครนันท์ กัณณกิตตินันท์ (นายอัครนันท์ กัณณกิตตินันท์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พนม โพธิ์แก้ว (นายพนม โพธิ์แก้ว) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อนุรักษ์ สุปรียศิลป์ (นายอนุรักษ์ สุปรียศิลป์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศรีโสภา โกฏคำลือ (นางสาวศรีโสภา โกฏคำลือ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เกรียงไกร กิตติเนศวร (นายเกรียงไกร กิตติเนศวร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พชร จันทรรวงทอง (นายพชร จันทรรวงทอง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) โอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย (นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ครุमानิตย์ สังข์พุ่ม (นายครุमानิตย์ สังข์พุ่ม) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สรรพภัญญู ศิริไปล์ (นายสรรพภัญญู ศิริไปล์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) กิตติธัญญา วาจาดี (นางสาวกิตติธัญญา วาจาดี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สยาม หัตถสงเคราะห์ (นายสยาม หัตถสงเคราะห์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) กิตติ สมทรัพย์ (นายกิตติ สมทรัพย์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) ภาควัต ศรีสุรพล (นายภาควัต ศรีสุรพล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อาทิตย์ หวังศุภกิจโกศล (นายอาทิตย์ หวังศุภกิจโกศล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) วารุจ ศิริวัฒน์ (นายวารุจ ศิริวัฒน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศรีญาดา ปาลิมาพันธ์ (นางสาวศรีญาดา ปาลิมาพันธ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ฉลาด ขามช่วง (นายฉลาด ขามช่วง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เพ็ญชีสา หงษ์อุปถัมภ์ชัย (นางสาวเพ็ญชีสา หงษ์อุปถัมภ์ชัย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล (นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) นพดล ปัทมะ (นายนพดล ปัทมะ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์ (นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สกฤณา สาระนันท์ (นางสาวสกฤณา สาระนันท์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) นพพล เหลืองทองนารา (นายนพพล เหลืองทองนารา) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) โกศล ปัทมะ (นายโกศล ปัทมะ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) จาตุรนต์ ฉายแสง (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ปิยะรัฐชัย ตียะไพรัช (นางสาวปิยะรัฐชัย ตียะไพรัช) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) นิกร โสมกลาง (นายนิกร โสมกลาง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศิริสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ (นายศิริสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สมเกียรติ ตันดิลกตระกูล (นายสมเกียรติ ตันดิลกตระกูล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สมเจตน์ แสงเจริญรัตน์ (นายสมเจตน์ แสงเจริญรัตน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เกษม อุประ (นายเกษม อุประ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) นรเสฏฐ์ ศิริโรจนกุล (นายนรเสฏฐ์ ศิริโรจนกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) กิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์ (นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ลิณธิภรณ์ วริณวัชรโรจน์ (นางสาวลิณธิภรณ์ วริณวัชรโรจน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ไชยวัฒนา ตินรัตน์ (นายไชยวัฒนา ตินรัตน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ณิชฎฐ์ หงษ์ชูเวช (นายณิชฎฐ์ หงษ์ชูเวช) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) พรเทพ พุนศรีธนากุล (นายพรเทพ พุนศรีธนากุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) นรากร นาเมืองรักษ์ (นายนรากร นาเมืองรักษ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) นุชนาถ จารวงษ์เสถียร (นางนุชนาถ จารวงษ์เสถียร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พรรณสิริ กุลนาถศิริ (นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) จิรัชยา สัพโส (นางสาวจิรัชยา สัพโส) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วรวงศ์ วรปัญญา (นายวรวงศ์ วรปัญญา) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) วัชรพล ขาวขำ (นายวัชรพล ขาวขำ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลากร พิมพะนิตย์ (นายพลากร พิมพะนิตย์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) บุญแก้ว สมวงศ์ (นายบุญแก้ว สมวงศ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ทรงยศ รามสูต (นายทรงยศ รามสูต) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ประวิณนุช เลิศจิตติสุทธิ์ (นางสาวประวิณนุช เลิศจิตติสุทธิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ัญญารีย์ สันตพันธ์ (นางสาวัญญารีย์ สันตพันธ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) วิสาระดี เตชะธีราวัฒน์ (นางสาววิสาระดี เตชะธีราวัฒน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) จักรวาล ชัยวิรัตน์กุล (นายจักรวาล ชัยวิรัตน์กุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ชูศักดิ์ ศิริมาศทอง (นายชูศักดิ์ ศิริมาศทอง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) จิราพร สิ้นธุ์ไพร (นางสาวจิราพร สิ้นธุ์ไพร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) รัฐ คลังแสง (นายรัฐ คลังแสง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สรัสนันท์ อรรถนพพร (นางสาวสรัสนันท์ อรรถนพพร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ศรีณย์ ทิมสุวรรณ (นายศรีณย์ ทิมสุวรรณ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ประภาพร ทองปากน้ำ (นางสาวประภาพร ทองปากน้ำ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) กรวีร์ สาราคำ (นายกรวีร์ สาราคำ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ทินพล ศรีธเรศ (นายทินพล ศรีธเรศ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สิงหนณ ดีนาง (นายสิงหนณ ดีนาง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วิภาณี ภูคำวงศ์ (นางสาววิภาณี ภูคำวงศ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)	เชิงชาย ชาลีรินทร์ (นายเชิงชาย ชาลีรินทร์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ศิวัช พงศ์ธีระกุลย์ (นายศิวัช พงศ์ธีระกุลย์)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	รชตะ ดำนกุล (นายรชตะ ดำนกุล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	นิยม วิวรรธนดิฐกุล (นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	นิพนธ์ คนขยัน (นายนิพนธ์ คนขยัน)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ชูชัย มุ่งเจริญพร (นายชูชัย มุ่งเจริญพร)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	วรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล (นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	มนัสนันท์ หลินวรรัตน์ (นายมนัสนันท์ หลินวรรัตน์)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	หทัยรัตน์ เพชรพนมพร (นางหทัยรัตน์ เพชรพนมพร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พัฒนา สัพโส (นายพัฒนา สัพโส)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	ธนาธร โล่ห์สุนทร (นายธนาธร โล่ห์สุนทร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	เอกธน์ช อินทร์รอด (นายเอกธน์ช อินทร์รอด)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	รังสรรค์ มณีรัตน์ (นายรังสรรค์ มณีรัตน์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ธเนศ เครือรัตน์ (นายธเนศ เครือรัตน์)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	อภิชา เลิศพชรกมล (นายอภิชา เลิศพชรกมล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	สรวงค์ เทียนทอง (นายสรวงค์ เทียนทอง)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	สมพงษ์ อมรวิวัฒน์ (นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ชนก จันทาทอง (นางสาวชนก จันทาทอง)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	ชญาภา สินธุไพร (นางสาวชญาภา สินธุไพร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พลเอก พิศาล วัฒนวงษ์คีรี (พิศาล วัฒนวงษ์คีรี)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	จิรวัดน์ ศิริพานิชย์ (นายจิรวัดน์ ศิริพานิชย์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	วันนิวัติ สมบูรณ์ (นายวันนิวัติ สมบูรณ์)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	
(ลงชื่อ)	ละออง ดิยะไพรัช (นางสาวละออง ดิยะไพรัช)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	ชัตติยา สวัสดิผล (นางสาวชัตติยา สวัสดิผล)	ผู้เสนอ
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	

(ลงชื่อ) ภาณุ พรวัฒนา (นายภาณุ พรวัฒนา) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ (นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สударัตน์ พิทักษ์พรพลภ (นางสาวสударัตน์ พิทักษ์พรพลภ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เกียรติศักดิ์ ฝ้ายสีงาม (นายเกียรติศักดิ์ ฝ้ายสีงาม) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เทอดชาติ ชัยพงษ์ (นายเทอดชาติ ชัยพงษ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พิมพ์พิชชา ชัยศุภกิจเจริญ (นางสาวพิมพ์พิชชา ชัยศุภกิจเจริญ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ทศพร เสรีรักษ์ (นายทศพร เสรีรักษ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) จิตติพนัน วิริยะโรจน์ (นายจิตติพนัน วิริยะโรจน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อรรถพล วงษ์ประยูร (นายอรรถพล วงษ์ประยูร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สุรพจน์ เตาะเจริญสุข (นายสุรพจน์ เตาะเจริญสุข) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด (นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วิสุทธิ์ ไชยณรรณ (นายวิสุทธิ์ ไชยณรรณ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	ผู้เสนอ

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทรพิชญ์)
ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักการประชุม

นางสาวจิรัตน์ชยา พรพานิมิต/เจ้าของเรื่อง
กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑
นางสาวกัญญาลักษณ์ พิมพ์ธัญมงคล/พิมพ์
นางภัทราพร กล่อมเสนาะ/ทาน
นางสาวกัญญา จางศิริ/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑ วรรคสาม)

๒. กำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒)

๓. กำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้อง สูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียง สามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียง แยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียง เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ และวิธีการออกเสียงจากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่ คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ เป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงนั้น ยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามีข้อยุติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียง ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ

ซึ่งเห็นว่าไม่ควรแยกประเภท การออกเสียงว่าเป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือเป็นเพียงการออกเสียง เพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการออกเสียงเป็นกระบวนการเดียวกัน และใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณหากจะจัดการออกเสียงเพียงเพื่อให้การปรึกษา และหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมากเด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติเนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้ง ที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียงและรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้งยังพบว่าผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) แต่การออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้น อาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียงและควรแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดา และสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ และเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบ และไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่จัดทำประชามติ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๔๑

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๙ (๑) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากรัฐสภา ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่การเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา แล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงโดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอ ที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ

การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงใดเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามตินั้น”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

.....
.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๓๓ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากครบวาระและกำหนดให้วิธีการออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการอื่นเป็นทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีก็ได้ และยังได้กำหนดให้การออกเสียงที่จะถือเป็นข้อยุติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียงรวมถึงไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันของผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติทำให้การจัดการออกเสียงประชามติมีข้อจำกัดทั้งเรื่องระยะเวลางบประมาณและเป็นภาระกับประชาชนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง และการกำหนดให้ใช้เสียงข้างมากอาจเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ รวมถึงอาจไม่สะท้อนเจตนารมณ์ของประชาชนที่มาใช้สิทธิออกเสียง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ แก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดวันออกเสียง โดยหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓ และร่างมาตรา ๔)

๒.๒ กำหนดให้การออกเสียง กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่นที่สามารถกระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๕)

๒.๓ กำหนดให้การออกเสียง ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงโดยคะแนนเสียงข้างมาก ต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามตินั้น (ร่างมาตรา ๖)

๒.๔ กำหนดให้คณะกรรมการต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่เห็นชอบ และไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย	1-1
1. ชื่อร่างกฎหมาย	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย	1-2
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-1
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย	2-2
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย	2-5
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-6
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-6
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-7
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	3-1
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย	3-1
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-2
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-2
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	3-3
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-4
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-5
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-5
9. บทกำหนดโทษ	3-5
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	4-1
ภาคผนวก	
ความแตกต่างในสาระสำคัญของกระบวนการในการออกเสียงประชามติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่เสนอโดย รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้ง ทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้นจึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ และวิธีการออกเสียงจากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ แก้ไขเป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ นอกจากนี้ยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามีข้อยุติ โดยแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ และสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา และส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบ สรุปได้ดังนี้

ผลการรับฟังความคิดเห็น พบว่า มีความเห็นเป็นสองแนวทาง แนวทางแรก คือ เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ที่กำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง และการกำหนดให้การออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น รวมทั้งการกำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็น และการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ส่วนแนวทางที่สอง คือ ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติในบางประเด็น เช่น การกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง อาจเป็นภาระในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ และประชาชนอาจเกิดความสับสนเป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบความไม่สอดคล้องของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการที่อาจขัดหรือแย้งกัน เป็นต้น

การวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย พบว่ามีความสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 166 และมาตรา 256 (8) เกี่ยวกับเรื่องที คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติ และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในเรื่องที่สำคัญ โดยประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับจากการแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายฉบับนี้ คือ การกำหนดวันออกเสียง ประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง ทำให้เกิดความสะดวกต่อประชาชนในการไม่ต้องไปใช้สิทธิหลายครั้ง และทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน นอกจากนี้ การกำหนดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ เป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีในวงกว้าง และก่อให้เกิดการคิดอย่างสร้างสรรค์และรอบด้าน และมีข้อมูลที่ผ่านการคิดและไตร่ตรองก่อนออกเสียงประชามติ อย่างไรก็ตาม ควรจัดทำข้อมูลเผยแพร่ และบรรจุประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติให้แก่ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบเรื่องของตนจะมีส่วนร่วม ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญอย่างทั่วถึง

ส่วนผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย คือ การกำหนดวันออกเสียงประชามติ เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ และทำให้ ประชาชนเกิดความสับสนในการใช้สิทธิ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างของการดำเนินการ เช่น ประชาชนบางคนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิ ออกเสียงแต่ไม่มีชื่อในรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกฎหมาย แตกต่างกัน นอกจากนี้ การกำหนดเขตออกเสียงและเขตเลือกตั้งมีความแตกต่างกัน เช่น การออกเสียง ประชามติกำหนดให้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง แต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกำหนด เขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเขตอำเภอ เป็นเขตเลือกตั้ง เป็นต้น นอกจากนี้ การออกเสียงประชามติที่กำหนดให้ออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียง โดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น แม้จะ เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในการเข้าถึงการออกเสียงได้โดยสะดวก แต่วิธีการดังกล่าวยังไม่สามารถ ประเมินได้ว่ามีค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่ากว่าการออกเสียงโดยใช้บัตรออกเสียง โดยเฉพาะการออกเสียงทางระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการจัดทำระบบ ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงความคุ้มค่า ของงบประมาณที่ใช้จ่าย และควรคำนึงถึงความปลอดภัยและควมมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันการ รั่วไหลของการออกเสียงประชามติและข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน เป็นต้น จากผลกระทบดังกล่าว การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติจึงควรพิจารณาทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องควบคู่กัน เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องและสามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ

สำหรับประเด็นผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment) พบว่า ไม่มีถ้อยคำในบทบัญญัติดังกล่าวที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) แต่อย่างใด

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย

1. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไขเพิ่มเติม

ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ดังนี้

(1) กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11 วรรคสาม)

(2) กำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 12)

(3) กำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13)

(4) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ และเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 16 วรรคหนึ่ง)

2.2 เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้ง ทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้นจึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ และวิธีการออกเสียงจากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ เป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ นอกจากนั้นยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามีข้อยุติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งเห็นว่าไม่ควรแยกประเภทการออกเสียงว่าเป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือเป็นเพียงการออกเสียง

เพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการออกเสียงเป็นกระบวนการเดียวกัน และใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณหากจะจัดการออกเสียงเพียงเพื่อให้การปรึกษาและหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมากเด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียงและรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้งยังพบว่า มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) แต่การออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้นอาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียง และควรแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาใช้สิทธิออกเสียง โดยเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 2560 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดา และสุดท้ายคือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2541

3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้ง ทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้นจึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ สำหรับวิธีการออกเสียง จากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ แก้ไขเป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ นอกจากนั้นยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามิช้อยติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งเห็นว่าไม่ควรแยกประเภทการออกเสียงว่าเป็นการออกเสียงเพื่อมิช้อยติ หรือเป็นเพียงการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการออกเสียงเป็นกระบวนการเดียวกัน และใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณหากจะจัดการออกเสียงเพียงเพื่อให้การปรึกษา และหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมากเด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียงและรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้งยังพบว่ามิช้อยติเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) แต่การออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้นอาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียง และควรแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 2560 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดา และสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2541

2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
<p>มาตรา 10 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา</p> <p>ในการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบ พร้อมกับส่งให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย</p>	<p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 10 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา <u>ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง</u>”</p>
<p>มาตรา 11 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (4) ให้ประธานรัฐสภา</p>	<p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
<p>แจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 9 (5) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 24</p> <p>เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามีความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก</p>	<p>“เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามีความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก <u>ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”</u></p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
<p>มาตรา 12 การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียงหรือคณะกรรมการอาจกำหนดให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่นโดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีและใช้ในเขตออกเสียงใดเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 12 การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียงหรือ ~~คณะกรรมการ~~ <u>ที่ระบอบที่พรรคการเมืองกำหนดให้กระทำโดยวิธีลงคะแนน</u> การออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่นโดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีและใช้ในเขตออกเสียงใดเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</p>
<p>มาตรา 13 การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 13 การออกเสียงที่ <u>จะให้ถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงข้างมากเกินสามส่วนสิบที่หนึ่ง</u> ของผู้มีสิทธิมาออกเสียง <u>และมีสามส่วนสิบที่หนึ่งที่หนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียง</u> โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น”</p>
<p>มาตรา 16 เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึง</p>	<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 16 เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอน <u>ที่พรรคการเมือง</u> ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึง <u>และให้</u></p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
<p>การจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดให้มีการออกเสียงผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างรอบด้านอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p> <p>ในกรณีที่มีความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ผู้ใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามที่เห็นสมควร</p>	<p><u>คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”</u></p>

3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- (1) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- (2) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- (1) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (2) สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
- (3) สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- (4) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

3.3 ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

(1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง ในกรณีที่มีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงประชามติ

(2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น

(3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ

(4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ

(5) ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ และการแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

(6) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567 ถึงวันที่ 24 มีนาคม 2567

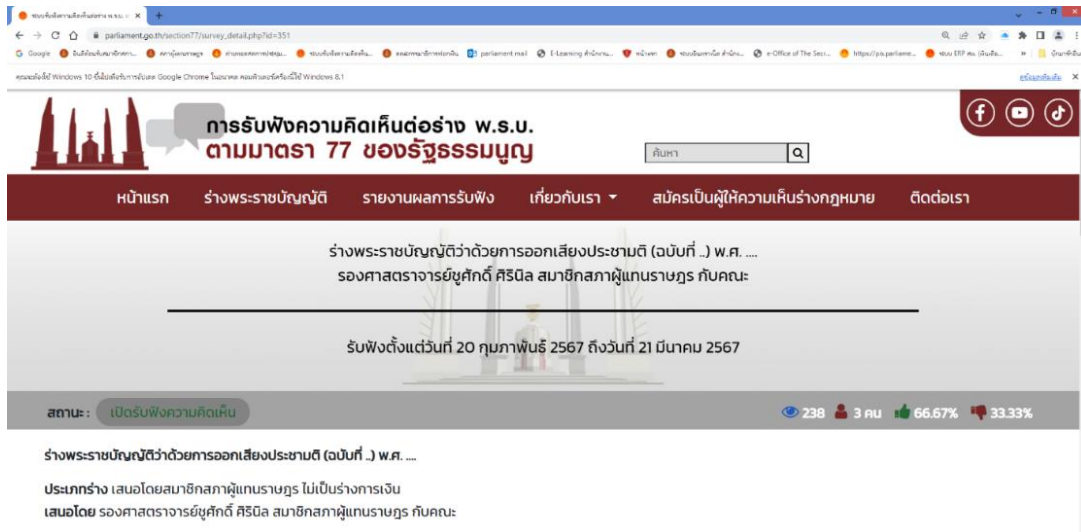
5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(1) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

(1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567 ถึงวันที่ 21 มีนาคม 2567

(1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

- 1) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- 2) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(2) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น

- ไม่มี

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

(1) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

โดยมีผู้เข้าชม จำนวน 566 ราย และมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน 3 ราย ซึ่งข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และความเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

- เพศ เพศชาย จำนวน 2 คน และเพศหญิง จำนวน 1 คน
- อายุ อายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 1 คน อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 1 คน และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน
- ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน
- อาชีพ ข้าราชการบำนาญ จำนวน 1 คน ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน และรับจ้าง จำนวน 1 คน
- ความเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ ในฐานะประชาชน จำนวน 3 คน

(2) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ได้มีการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ส่งประเด็นความคิดเห็นกลับคืนมา แต่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรียังไม่ได้ส่ง

ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมส่งความคิดเห็น จำนวน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้

(1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง ในกรณีที่มีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงประชามติ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<ul style="list-style-type: none"> - ประหยัดงบประมาณ แต่จำนวนผู้มาใช้สิทธิอาจน้อยกว่าการเลือกตั้งปกติ - เป็นการทำเช่นเดียวกับนานาชาติ (เว็บไซต์) 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำให้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่จะประชามติทำได้ยากขึ้น ทำให้ประชาชนสับสนได้ (เว็บไซต์)
<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากจะเป็นการลดภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียงประชามติ อีกทั้งยังเป็นการลดภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวอาจมีข้อสังเกต ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> (1) กรณีของสถานที่ในการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติที่มีมากกว่าหนึ่งแห่ง ซึ่งอาจจะทำให้ประชาชนที่ไปใช้สิทธิเกิดความสับสนในเรื่องของสถานที่และอาจสับสนในส่วนของขั้นตอนและกระบวนการของการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติได้ ดังนั้น ควรที่จะมีการกำหนดสถานที่และขั้นตอนให้ชัดเจนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในกระบวนการได้อย่างถูกต้อง (2) อาจจะมีปัญหาในเรื่องของความพร้อมของเจ้าหน้าที่หรืองบประมาณที่ไม่เพียงพอในการดำเนินการ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อบกพร่องและทำให้การออกเสียงประชามติและการเลือกตั้งไม่มีประสิทธิภาพได้ 	-

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>(3) ควรกำหนดข้อยกเว้นที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งจำเป็นต้องให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อประโยชน์ของประเทศหรือประโยชน์สาธารณะตามที่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้เป็นวันเดียวกับการเลือกตั้งฯ ที่กำหนดไว้ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)</p>	
<p>- เห็นด้วยโดยไม่ระบุเหตุผล (สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ)</p>	-
-	<p>- การกำหนดให้มีการออกเสียงประชามติพร้อมกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในกรณีดำรงตำแหน่งคราวระจะพิจารณาจากเหตุผลภาระงาน งบประมาณ และการที่ประชาชนต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง โดยมีได้พิจารณาถึงโครงสร้างในการบริหารจัดการออกเสียงประชามติและการจัดเลือกตั้งแต่ละประเภทในมิติอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย อาจส่งผลกระทบต่อพฤติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ และทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการใช้สิทธิได้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง/ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประชาชนบางคนอาจมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงแต่ไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากมีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของกฎหมายแต่ละฉบับที่แตกต่างกัน</p> <p>(2) พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักรได้ แต่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ไม่มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>หรือนอกราชอาณาจักร ประชาชนอาจเกิดความสับสนว่าได้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัด/นอกราชอาณาจักรไปแล้ว เนื่องจากวันออกเสียง/วันเลือกตั้ง ไม่สามารถไปใช้สิทธิออกเสียง/เลือกตั้ง ในเขตออกเสียง/เขตเลือกตั้งได้ แต่เมื่อถึงวันที่ต้องไปใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตออกเสียง/นอกราชอาณาจักร จะไม่ได้รับบัตรออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>(3) การออกเสียงนอกเขตจังหวัด/การออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งในกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ใช่วันเดียวกัน ประชาชนจะต้องไปใช้สิทธิ 2 ครั้ง คือวันที่กำหนดให้มีการลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง 1 ครั้ง และวันที่กำหนดให้มีการออกเสียงอีก 1 ครั้ง</p> <p>(4) การกำหนดให้มีการออกเสียงประชามติ พร้อมกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในกรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ หากพิจารณาโครงสร้างในการบริหารจัดการหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกันแล้ว พบว่ายังมีความไม่สอดคล้องกันในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ - เขตออกเสียง หน่วยออกเสียงที่ออกเสียง และเขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้งที่เลือกตั้ง

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงและเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง - คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง - การใช้สิทธิออกเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียง และการใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง - การนับคะแนนและการประกาศผลการนับคะแนน <p>โดยรายละเอียดความแตกต่างของกฎหมายทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว ปรากฏตามภาคผนวก (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)</p>

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ไม่มี

(2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<ul style="list-style-type: none"> - น่าจะเป็นทางเลือกของประชาชน - เพื่อให้การลงคะแนนสะดวกต่อประชาชนมากขึ้น - ได้ แต่เห็นควรอย่างยิ่งที่จะต้องระบุหมายเลขบัตรประชาชนและหมายเลขเลเซอร์หลังบัตรประชาชน (เว็บไซต์) 	-
<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากการกำหนดให้สามารถมีการออกเสียงในรูปแบบดังกล่าว จะสร้างความสะดวกและช่วยลดภาระให้กับประชาชนซึ่งอาจจะอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือผู้ที่เป็นคนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุ ที่ไม่สามารถเดินทางไปใช้สิทธิออกเสียงได้ แต่ในส่วนของระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่จะนำมาใช้ดำเนินการนั้น ควรมีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันการรั่วไหลของการลงคะแนนออกเสียงและข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนได้ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย) 	-

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ไม่มี

(3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เพื่อลดปัญหาผู้มาใช้สิทธิไม่พอจนไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ (เว็บไซต์)	- ควรใช้เกณฑ์เห็นด้วย อย่างน้อย 70% เพราะเป็นจำนวนที่แสดงถึงความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับบริบทกฎหมายใหม่ของประชาชน - ผู้ที่มาออกเสียงอาจจะน้อยกว่า เพราะถ้าเลือกตั้งท้องถิ่นจะใช้เกณฑ์ไม่ได้ (เว็บไซต์)
- เห็นด้วยเฉพาะประเด็นการกำหนดให้ต้องมีคะแนนเสียงที่แสดงความคิดเห็นมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)	- เนื่องจากการออกเสียงประชามติเป็นการนำเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือต้องการให้ประชาชนมีการแสดงความคิดเห็น การออกเสียงลงคะแนน เพื่อตัดสินใจว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ก่อนที่จะนำมติหรือการตัดสินใจนั้นออกเป็นกฎหมายหรือนำไปปฏิบัติต่อไป ดังนั้น หากกำหนดให้การออกเสียงประชามติ โดยถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงนั้น จะทำให้ไม่สามารถสะท้อนความคิดเห็นที่แท้จริงของประชาชนได้ และกระบวนการดังกล่าวอาจจะไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจกับประชาชนในการบริหารประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ไม่มี

(4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ควรเป็นการสร้างกติกาที่ยอมรับกันทุกฝ่าย - ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ปัญหาจะเกิดได้อย่างไรถ้าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำแบบโปร่งใสจริง ๆ - ป้องกันปัญหาการถูกจับกุมอย่างคร่าวจัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญ (เว็บไซต์)	-

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เนื่องจากประชาชนทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นในการออกเสียงโดยอิสระและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องตามมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น แต่จะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทบต่อสุขภาพของประชาชน นั้นจะกระทำมิได้ ซึ่งประเด็นของการออกเสียงประชามติในแต่ละประเด็นนั้น ก็อาจมีทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบ การเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ถือเป็น การรับฟังเจตนารมณ์ของประชาชนว่ามีความคิดเห็นอย่างไร ในประเด็นหรือเรื่องที่ทำประชามติ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)</p>	<p>-</p>
<p>-</p>	<p>- การให้ข้อมูลในเรื่องที่ทำประชามติ โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มาตรา 14 และมาตรา 15 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่ข้อมูลในเรื่องที่ทำประชามติให้ประชาชนได้ทราบในหลากหลายช่องทาง ทั้งการส่งข้อมูลให้เจ้าบ้านทราบไม่น้อยกว่า 3 วัน ก่อนวันออกเสียง การเผยแพร่ข้อมูลทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ โดยต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติ และต้องไม่มีลักษณะเป็นการชี้แนะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงนั้น นอกจากนี้ มาตรา 16 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึงอีกด้วย ในส่วนของการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ทำประชามติ พระราชบัญญัติว่าด้วยการ</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>ออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีเจตนารมณ์ต้องการให้ประชาชน พรรคการเมือง องค์กรเอกชน และกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มีสิทธิและเสรีภาพในการจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อการออกเสียงได้โดยเสรี เสมอภาค และเท่าเทียม การจัดทำให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ผู้ประกอบกิจการดังกล่าวต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างรอบด้านและเท่าเทียม ตามมาตรา 16 วรรคสอง และหากหน่วยงานของรัฐจัดกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลในการออกเสียง จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน พรรคการเมือง องค์กรเอกชน และกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมได้เข้าร่วมอย่างเสรีและเท่าเทียม ตามมาตรา 17 วรรคสอง คณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงแต่เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ และกำกับดูแลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การจัดกิจกรรมหรือการแสดงความคิดเห็นของประชาชน พรรคการเมือง องค์กรเอกชน และกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เป็นไปอย่างเสรี เสมอภาค และเท่าเทียม ซึ่งต่างจากเจตนารมณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 81 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีหน้าที่สนับสนุนการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครและพรรคการเมือง เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมแก่ผู้สมัครทุกคนและทุกพรรคการเมืองในการที่ประชาชนจะได้ทราบตัวผู้สมัครและนโยบายของพรรคการเมืองที่ต้องการจะเลือก ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องเป็นผู้จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)</p>

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ไม่มี

(5) ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ และการแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

- 1) มีปัญหาการบังคับใช้ เนื่องจากวิธีการและการประชาสัมพันธ์ (เว็บไซต์)
- 2) มีปัญหาการบังคับใช้ เช่น การจัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญที่มีผู้รณรงค์ถูกจับกุม (เว็บไซต์)
- 3) มีปัญหาการบังคับใช้มาก การแก้ไขร่างพระราชบัญญัติหรือยกร่างพระราชบัญญัติใหม่จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ (เว็บไซต์)
- 4) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 อาจมีปัญหาในกรณีของการกำหนดประเด็นในการออกเสียงประชามติ ซึ่งในบางประเด็นประชาชนอาจมีความเข้าใจในแต่ละประเด็นคลาดเคลื่อนกับความหมายที่แท้จริง จึงควรกำหนดให้มีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้แก่ประชาชนได้เข้าใจในประเด็นนั้น ๆ อย่างถูกต้อง เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญในการลงประชามติ และสามารถออกเสียงตามความต้องการของตนได้อย่างแท้จริง โดยการดำเนินการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)
- 5) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่พบปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)

(6) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- 1) ควรกำหนดให้ผู้รณรงค์มีสิทธิแสดงความเห็นได้เช่นเดียวกับการหาเสียงเลือกตั้ง (เว็บไซต์)
- 2) กระทรวงการต่างประเทศมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการออกเสียงในต่างประเทศ ดังนี้

(1) ข้อพิจารณาด้านการปฏิบัติ

การจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักร มีบริบทในการดำเนินงานและการบริหารจัดการที่แตกต่างไปจากการดำเนินการในราชอาณาจักร เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากรของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ที่จะปฏิบัติงานและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ประกอบกับชุมชนไทยในต่างประเทศมีลักษณะที่แตกต่างกัน รวมทั้งขนาดของประเทศ การระจุกหรือกระจายตัวของชุมชนไทยทั้งภายในประเทศที่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ตั้งอยู่ และประเทศในเขตอาณา นอกจากนี้ ยังมีข้อแตกต่างในวิธีการนับคะแนน โดยการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรจะต้องส่งบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนแล้วกลับมานับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งในราชอาณาจักร ซึ่งกระทรวงฯ เห็นว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมแล้ว เนื่องจากการนับคะแนนในต่างประเทศอาจทำให้ไม่เป็นการลงคะแนนทางลับ เพราะบางเขตอาจมีผู้ใช้สิทธิเพียง 1 ราย ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้นั้นลงคะแนนเสี่ยงให้พรรคใด และอาจทำให้เกิดข้อร้องเรียนในการบริหารจัดการการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรได้ ในขณะที่การออกเสียงประชามติกำหนดให้นับคะแนนนอกราชอาณาจักรภายใน 48 ชั่วโมง ดังนั้น กระทรวงฯ จึงเห็นควรมีการหารือและพิจารณาทบทวนข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักรเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกันและสามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ

(2) การลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักร

หากกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งกระทรวงฯ เห็นว่า ควรจัดทำระบบลงทะเบียนที่แยกกันสำหรับการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักร เมื่อคำนึงว่าการเลือกตั้งจะแบ่งรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงตามเขตเลือกตั้งจำนวน 400 เขต ขณะที่การออกเสียงประชามติจะแบ่งรายชื่อตามเขตจังหวัด เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติตามเขตต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

(3) วิธีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ

- การเลือกตั้งและการออกเสียงแบบคูหา จะต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ที่ชัดเจน และเมื่อเวลาในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนที่มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่มีผู้มีสิทธิจำนวนมาก เช่น การนับจำนวนบัตรเลือกตั้งและบัตรออกเสียง ก่อนเปิดคูหา การแจกบัตรให้แก่ผู้มีสิทธิ การประกาศจำนวนบัตรหลังปิดคูหา การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การกำหนดรูปแบบคูหาและการจัดวางหีบบัตร เป็นต้น รวมทั้งต้องเตรียมการผลิตและจัดส่งบัตรเลือกตั้งและบัตรออกเสียงไปยังประเทศต่าง ๆ ให้ทันตามกำหนด

- การเลือกตั้งและการออกเสียงทางไปรษณีย์ ซึ่งเป็นทางเลือกหลักเพื่อเข้าถึงชุมชนไทยในประเทศที่ระบบไปรษณีย์มีประสิทธิภาพและในพื้นที่ห่างไกล โดยการลงคะแนนเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติได้กำหนดรายการเอกสารที่จะต้องจัดส่งให้แก่ผู้มีสิทธิแตกต่างกันไป ทั้งบัตรเลือกตั้งและบัตรออกเสียง บัญชีรายชื่อ ส.ส. ประเด็นที่จะออกเสียง ของสำหรับใส่บัตรที่ลงคะแนนหรือออกเสียงแล้ว เป็นต้น ดังนั้น หากกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง จึงต้องกำหนดให้ชัดเจนสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้มีสิทธิออกเสียงว่า ให้ดำเนินการแยกกัน โดยส่งเอกสารแยกซองหรือส่งรวมกัน รวมทั้งต้องกำหนดตารางปฏิบัติงานเพื่อให้สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่มีเวลาเพียงพอในการจัดทำเอกสารที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว เป็นต้น

(4) การนับคะแนน

- หลังปิดการลงคะแนนเลือกตั้งและการออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักรแล้ว สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่จะต้องคัดแยกบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนแล้วตามเขตเลือกตั้งเพื่อส่งกลับมานับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ในขณะที่จะต้องเริ่มนับคะแนนเสียงประชามติหลังปิดการออกเสียงในประเทศไทยโดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง ดังนั้น หากกำหนดให้จัดออกเสียงประชามติควบคู่ไปกับการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรในช่วงเวลาเดียวกัน จำเป็นต้องกำหนดวันออกเสียงและตารางเวลาการปฏิบัติงานก่อนวันออกเสียงในประเทศพอสมควร เนื่องจากต้องเผื่อเวลาสำหรับการคัดแยกและจัดส่งบัตรเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรกลับไปนับคะแนนภายในประเทศก่อนวันออกเสียงและเลือกตั้งที่กำหนด จากนั้นจึงเริ่มนับคะแนนออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักรในต่างประเทศได้ตามที่พระราชบัญญัติฯ กำหนด

- หากมีผู้ใช้สิทธิออกเสียงนอกราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก อาจไม่สามารถบริหารจัดการการออกเสียงประชามติและการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรให้แล้วเสร็จได้ทันภายในห้วงเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้เดิม และอาจไม่สามารถนับคะแนนประชามติให้แล้วเสร็จได้ทันภายใน 48 ชั่วโมง ตามข้อ 66 ของพระราชบัญญัติฯ จึงควรพิจารณาขยายกรอบเวลาการนับคะแนนประชามตินอกราชอาณาจักรจาก 48 ชั่วโมง เป็น 72 หรือ 96 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ทันตามที่กำหนด

(5) การออกเสียงด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์

การใช้เครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่นเป็นเรื่องที่ควรสนับสนุน ทั้งการลงคะแนนเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนไทยในต่างประเทศที่อาศัยอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ต่าง ๆ และอยู่ห่างจากเมืองที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ตั้งอยู่ นอกจากนี้ เทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถรองรับการพัฒนากระบวนการออกเสียงที่มั่นคงปลอดภัย ป้องกันการทุจริต และมีวิธีการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนจะช่วยประหยัดงบประมาณและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งบัตรออกเสียงจากประเทศไทยไปยังต่างประเทศ และทำให้การบริหารจัดการในภาพรวมเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(6) ประเด็นอื่น ๆ

ไม่มีข้อขัดข้องต่อประเด็นอื่น ๆ ที่ขอรับฟังความคิดเห็น หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง **(สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ)**

3) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพิ่มเติม ดังนี้

(1) การแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ควรจะต้องพิจารณาควบคู่กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เพื่อมิให้เกิดประเด็นในเรื่องของการขัดหรือแย้งกันของกฎหมาย

(2) ในการเลือกวิธีการออกเสียงประชามติตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา 12 วรรคสอง นอกจากการใช้บัตรออกเสียง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาเหตุผลดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

- การออกเสียงโดยวิธีลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น จะต้องมีค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่ากว่าการออกเสียงโดยใช้บัตรออกเสียง แต่การออกเสียงโดยวิธีการเหล่านั้นยังไม่สามารถประเมินได้ว่ามีค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่ากว่าการออกเสียงโดยใช้บัตรออกเสียงหรือไม่ โดยเฉพาะในการออกเสียงทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการจัดทำระบบ หากศึกษาแล้วอาจมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่าการออกเสียงโดยใช้บัตรออกเสียงก็ได้

- ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อวิธีการในการออกเสียง โดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น ที่จะต้องเป็นการใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับตามร่างมาตรา 12 วรรคแรก หากคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาให้มีการออกเสียงโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรออกเสียงอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในเรื่องขัดกับหลักการออกเสียงโดยตรงและลับหรือประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริตในการออกเสียง อันอาจเป็นเหตุให้การคัดค้านการออกเสียงประชามติในครั้งนั้นว่าไม่เป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม และชอบด้วยกฎหมายได้ **(สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)**

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้ง ทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้นจึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ สำหรับวิธีการออกเสียง จากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ แก้ไขเป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ นอกจากนี้ยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามิช้อยติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งเห็นว่าไม่ควรแยกประเภทการออกเสียงว่าเป็นการออกเสียงเพื่อมิช้อยติ หรือเป็นเพียงการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการออกเสียงเป็นกระบวนการเดียวกัน และใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณหากจะจัดการออกเสียงเพียงเพื่อให้การปรึกษา และหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมากเด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้งที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียงและรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้งยังพบว่ามิช้อยติเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) แต่การออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้นอาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียง และควรแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 2560 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดา และสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2541

2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 166 มาตรา 256 (8) ดังนี้

“มาตรา 166 ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องใดอันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใดก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

“มาตรา 256 (8) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 พระมหากษัตริย์ หรือหมวด 15 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะ ต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรืออำนาจของศาล หรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่หรืออำนาจได้ ก่อนดำเนินการ ตาม (7) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ดำเนินการตาม (7) ต่อไป”

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

การกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง ทำให้เกิดความสะดวกต่อประชาชนในการไม่ต้องไปใช้สิทธิหลายครั้ง อีกทั้งทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน สามารถนำงบประมาณไปกระตุ้นเศรษฐกิจหรือแก้ไขปัญหาสังคมเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ นอกจากนี้ การกำหนดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ เป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีในวงกว้าง กระตุ้นและก่อให้เกิดการคิดอย่างสร้างสรรค์และรอบด้าน และมีข้อมูลที่ผ่านการคิดและไตร่ตรองก่อนออกเสียงประชามติ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำข้อมูลเผยแพร่และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติให้แก่ผู้มีสิทธิออกเสียงเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอและรับทราบเรื่องที่คุณจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ทั้งเรื่องที่คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติ และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในเรื่องที่สำคัญ โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง ทั้งการส่งเอกสารทางไปรษณีย์ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชนทุกแขนง ทั้งหนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ สถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุและโทรทัศน์ของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการออกเสียงประชามติและสามารถออกเสียงตามเจตจำนงของตนได้อย่างแท้จริง

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

- (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- (2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (3) พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564
- (4) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (5) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (6) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2565
- (7) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- ไม่มี

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

- ไม่มี

5.3 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

การกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงและเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและการเลือกตั้ง เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการ คือ (1) กรณีบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิออกเสียงและบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยประชาชนบางคนมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง แต่ไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกฎหมายแต่ละฉบับที่แตกต่างกัน (2) กรณีการใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักร โดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งหรือนอกราชอาณาจักร จึงอาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสนได้ (3) ความไม่สอดคล้องของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการที่อาจขัดหรือแย้งกัน คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ, เขตออกเสียงหน่วยออกเสียง ที่ออกเสียง และเขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง, เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงและเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง, คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง, การใช้สิทธิออกเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียง และการใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการนับคะแนนและการประกาศผลการนับคะแนน

นอกจากนี้ การออกเสียงประชามติที่กำหนดให้ออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในการเข้าถึงการออกเสียงได้โดยสะดวก และช่วยลดภาระให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ที่ไม่สามารถเดินทางโดยสะดวก แต่อย่างไรก็ตาม การออกเสียงด้วยวิธีการดังกล่าวยังไม่สามารถประเมินได้ว่ามีค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่ากว่าการออกเสียงโดยใช้บัตรออกเสียง โดยเฉพาะการออกเสียงทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการจัดหาระบบ ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้จ่าย และควรคำนึงถึงความปลอดภัยและความมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันการรั่วไหลของการออกเสียงประชามติ และข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน อย่างไรก็ตาม สำหรับการออกเสียงโดยวิธีอื่นตามร่างมาตรา 12 วรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการเลือกตั้งพิจารณาให้มีการออกเสียงโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรออกเสียง อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในเรื่องการขัดกับหลักการออกเสียงโดยตรงและลับ หรือประสิทธิภาพในการ

ป้องกันการทุจริตในการออกเสียง อันอาจเป็นเหตุให้การคัดค้านการออกเสียงประชามติครั้งนั้นว่าไม่เป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม และชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ การออกเสียงประชามติเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น หากกำหนดให้การออกเสียงประชามติโดยถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงนั้น จะทำให้ไม่สามารถสะท้อนความเห็นที่แท้จริงของประชาชนได้ และกระบวนการดังกล่าวอาจจะไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจกับประชาชนในการบริหารประเทศ ดังนั้น จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้น การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติจึงควรมีการพิจารณาทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องควบคู่กัน เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องและสามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

 มี ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบอนุมัติ อนุญาต

 มี ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

 มี ไม่มี

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง

 มี ไม่มี

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่ครอบคลุม

 มี ไม่มี

6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือซ้ำซ้อน หรือขัดกัน

 มี ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

 มี ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี

ไม่มี

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี

ไม่มี

9. บทกำหนดโทษ

ไม่มี

โทษทางอาญา

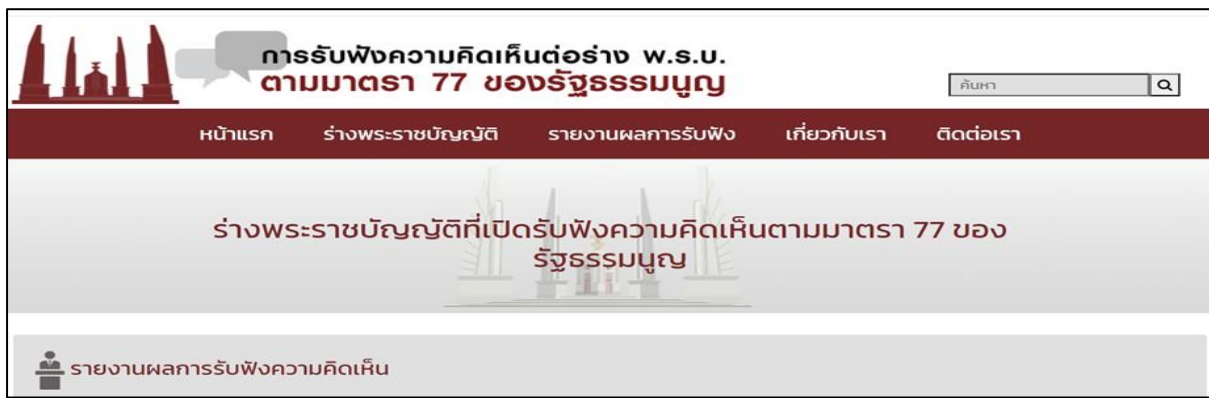
โทษทางปกครอง

โทษปรับเป็นพินัย

โทษอุปกรณ์

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมายทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2567

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก

ความแตกต่างในสาระสำคัญของกระบวนการ
ในการออกเสียงประชามติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ความแตกต่างในสาระสำคัญของกระบวนการในการออกเสียงประชามติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ลำดับ	ภารกิจ	การออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
๑.	การกำหนดวันออกเสียง/วันเลือกตั้ง	ต้องไม่เร็วกว่า ๙๐ วันและไม่ช้ากว่า ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ หรือนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งจากประธานรัฐสภาแล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑)	ภายใน ๕ วันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเลือกตั้ง (มาตรา ๑๒)	ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ (มาตรา ๑๑)
๒.	ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการออกเสียงประชามติ โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล (เทียบเคียง มาตรา ๑๑ วรรคสาม และมาตรา ๘๓)	คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล (เทียบเคียง มาตรา ๑๖๙)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด เว้นแต่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด (มาตรา ๑๔)
๓.	เขตออกเสียง/เขตเลือกตั้ง	เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง (มาตรา ๑๘)	เขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๒๖)	๑. การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๑๙ (๑)) ๒. การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๑๙ (๒)) ๓. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง (มาตรา ๑๙ (๓))

ลำดับ	ภารกิจ	การออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
				<p>๔. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๓ เขตเลือกตั้ง (มาตรา ๑๙ (๓))</p> <p>๕. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนคร ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๔ เขตเลือกตั้ง (มาตรา ๑๙ (๓))</p> <p>๖. การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๑๙ (๔))</p> <p>๖. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้แบ่งเขตเลือกตั้งเป็น ๔ เขตเลือกตั้ง (มาตรา ๑๙ (๓))</p> <p>๗. การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๒๒)</p>
๔.	หน่วยและที่ออกเสียง /หน่วยและที่เลือกตั้ง	ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่กำหนดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันออกเสียงเป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง (มาตรา ๑๙)	ให้คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้ง กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง และที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง (มาตรา ๓๐)	ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๒๔ (มาตรา ๒๓)

ลำดับ	ภารกิจ	การออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
๕.	ผู้อำนวยการ	ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นผู้อำนวยการการออกเสียงประจำ เขตออกเสียง (มาตรา ๒๙)	คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง บุคคลเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้ง ๑ คน (มาตรา ๑๘ (๑))	หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๒๕)
๖.	คณะกรรมการประจำ เขตออกเสียง/เขตเลือกตั้ง /องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนไม่เกิน ๕ คน (ข้อ ๔๐)	จำนวน ๓ คน (ข้อ ๑๘)	๑. กรุงเทพมหานครและองค์การ บริหารส่วนจังหวัดมีจำนวน ๕ คน (ข้อ ๓๑ (๑)) ๒. เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การ บริหารส่วนตำบล มีจำนวน ๓ คน (ข้อ ๓๑ (๒))
๗.	คณะกรรมการประจำอำเภอ	อำเภอละ ๑ คณะ โดยให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน (ข้อ ๕๗)	ไม่ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำอำเภอ	ไม่ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำอำเภอ
๘.	คณะกรรมการประจำหน่วย/ คณะกรรมการนับคะแนน	ประธานกรรมการประจำหน่วยออกเสียง ๑ คน และกรรมการประจำหน่วยออกเสียง อีกไม่น้อยกว่า ๔ คน (ข้อ ๖๐ (๑))	๑. คณะกรรมการประจำหน่วย เลือกตั้ง/คณะกรรมการประจำ ที่เลือกตั้งกลาง มีจำนวน ๙ คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอีก ๘ คน (ข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง) ๒. คณะกรรมการนับคะแนน บัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง/นอกเขต เลือกตั้ง/นอกราชอาณาจักร อย่างน้อยชุดละ ๙ คน ประกอบด้วย	มีจำนวน ๙ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอีกจำนวน ๘ คน (ข้อ ๔๕)

ลำดับ	ภารกิจ	การออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
			ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอีก ๘ คน (ข้อ ๒๕ วรรคสอง)	
๙.	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย /เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย	ให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำ ที่ออกเสียงแต่ละ ๑ คน (ข้อ ๖๒ (๑))	ให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำที่เลือกตั้ง อย่างน้อยแต่ละ ๑ คน (มาตรา ๓๓)	ให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำที่เลือกตั้ง อย่างน้อย ที่เลือกตั้งละ ๒ คน (ข้อ ๕๑) และให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบ เรียบร้อย (ข้อ ๕๔)
๑๐.	คุณสมบัติผู้มีสิทธิออกเสียง /ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียง มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับถึงวันออกเสียง (มาตรา ๒๐ (๓))	มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับถึงวันเลือกตั้ง (มาตรา ๓๑ (๓))	มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง มาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง (มาตรา ๓๘ (๓))
๑๑.	การใช้สิทธิออกเสียง/การใช้สิทธิเลือกตั้ง	๑. ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงใด ให้ลงคะแนนออกเสียงได้ ณ หน่วยออกเสียงนั้น (มาตรา ๔๐) ๒. ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งอยู่นอกเขตจังหวัด ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือผู้มีชื่อ อยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับถึงวันออกเสียง จะไปลงคะแนนออกเสียง ในหน่วยออกเสียงที่อยู่นอกเขตออกเสียง ในวันออกเสียงได้ (มาตรา ๔๑)	๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชี รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วย เลือกตั้งใด ให้ออกเสียงลงคะแนนได้ ณ ที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น (มาตรา ๘๙) ๒. ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกัน เป็นเวลาน้อยกว่า ๙๐ วันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้านติดต่อกันครั้งสุดท้าย เป็นเวลาน้อยกว่า ๙๐ วัน (มาตรา ๑๐๖)	ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชี รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วย เลือกตั้งใดให้ลงคะแนนเลือกตั้ง ได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น (ข้อ ๑๔๙)

ลำดับ	ภารกิจ	การออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
		<p>๓. ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรสามารถไปลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิออกเสียงนอกราชอาณาจักรได้ (มาตรา ๕๓)</p> <p>๔. ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร อาจกำหนดให้มีการจัดที่ออกเสียงสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุ (มาตรา ๔๔)</p>	<p>๓. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับคำสั่งจากทางราชการ ให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง แล้วแต่กรณีให้ยื่นขอลงทะเบียนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา ๑๐๗)</p> <p>๔. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรจะขอลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งเฉพาะในครั้งนั้น ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้ (มาตรา ๑๐๘)</p> <p>๕. ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร อาจกำหนดให้มีการจัดที่เลือกตั้งสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ (มาตรา ๙๒ วรรคสอง)</p>	
๑๒	การนับคะแนน /การประกาศผลการนับคะแนน	๑. เมื่อปิดการลงคะแนนออกเสียงแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วย/	๑. เมื่อปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วย	คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้ง

ลำดับ	ภารกิจ	การออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
		<p>คณะกรรมการประจำที่ออกเสียงนอกเขตจังหวัด/คณะกรรมการประจำที่ออกเสียงสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุดำเนินการนับคะแนนและรายงานผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการประจำเขต (มาตรา ๕๘ และ ๕๙)</p> <p>๒. คณะกรรมการประจำเขตรวมผลคะแนนออกเสียงจากทุกหน่วยออกเสียงภายในเขตออกเสียงและที่ออกเสียงนอกเขตจังหวัดเพื่อรายงานผลการรวมคะแนนออกเสียงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าวันถัดจากวันออกเสียง (มาตรา ๖๗)</p> <p>๓. การนับคะแนนออกเสียงนอกราชอาณาจักรให้ดำเนินการนับคะแนนออกเสียง ณ สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลใหญ่ หรือสถานที่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดภายใน ๔๘ ชั่วโมงหลังปิดการลงคะแนนออกเสียงในราชอาณาจักร (มาตรา ๖๖)</p>	<p>เลือกตั้ง/คณะกรรมการนับคะแนนบัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง/นอกเขตเลือกตั้ง/นอกราชอาณาจักรดำเนินการนับคะแนนและรายงานผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการประจำเขต (มาตรา ๑๑๖ และ ๑๒๐)</p> <p>๒. เมื่อรวบรวมผลการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งรวมทั้งคะแนนที่ได้จากการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งและ การลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ (มาตรา ๑๒๓ และ ๑๒๔)</p> <p>๓. ในการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักร คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการต่างประเทศ จะกำหนดให้มีการนับคะแนนนอกราชอาณาจักรก็ได้ หากจะเป็น</p>	<p>ของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้ง และรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทันที (มาตรา ๙๗ และ ๑๐๒)</p>

ลำดับ	ภารกิจ	การออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
			การสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่าย ที่น้อยกว่าการนำบัตรเลือกตั้ง มานับรวมในวันเลือกตั้ง (มาตรา ๑๑๓)	

หมายเหตุ

๑. การออกเสียงประชามติ นำข้อมูลมาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๕
๒. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นำข้อมูลมาจากพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นำข้อมูลมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กักคณะ เป็นผู้เสนอ)

(สำเนา)

เลขรับ ๒๑/๒๕๖๗ วันที่ ๑ ก.พ. ๒๕๖๗
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับ เอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

พริษฐ์ วัชรสินธุ

ผู้เสนอ

(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

ฐิติกันต์ ฐิติพดุมกุล

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

กัณตภณ ดวงอัมพร

ผู้เสนอ

(นายฐิติกันต์ ฐิติพดุมกุล)

(นายกัณตภณ ดวงอัมพร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

ธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์

ผู้เสนอ

(นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์)

(นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

เกียรติคุณ ตันยาง

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ภันฑิต น่วมเจิม

ผู้เสนอ

(นายเกียรติคุณ ตันยาง)

(นายภันฑิต น่วมเจิม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

ปัญญารัตน์ นันทภูษิตานนท์

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ชริน วงศ์พันธ์เที่ยง

ผู้เสนอ

(นางปัญญารัตน์ นันทภูษิตานนท์)

(นายชริน วงศ์พันธ์เที่ยง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

ชยพล สท้อนดี

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

เชตวัน เตือประโคน

ผู้เสนอ

(นายชยพล สท้อนดี)

(นายเชตวัน เตือประโคน)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) กฤษณ์หิรัญ เลิศอุทธีภักดี ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) บุญเลิศ แสงพันธ์ ผู้เสนอ
(นายกฤษณ์หิรัญ เลิศอุทธีภักดี)	(นายบุญเลิศ แสงพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ธีรจชัย พันธุมาศ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สรพช ศรีปราชญ์ ผู้เสนอ
(นายธีรจชัย พันธุมาศ)	(นายสรพช ศรีปราชญ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) สุธเชษฐ์ ประวิณวงศ์วุฒิ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วีรวุธ รักเที่ยง ผู้เสนอ
(นายสุทธเชษฐ์ ประวิณวงศ์วุฒิ)	(นายวีรวุธ รักเที่ยง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) คริชษฐ์ ปานเนียม ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เฉลิมพงศ์ แสงดี ผู้เสนอ
(นายคริชษฐ์ ปานเนียม)	(นายเฉลิมพงศ์ แสงดี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ภัทรพงษ์ สีสากัทร ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ฉัตร สุภัทรวณิชย์ ผู้เสนอ
(นายภัทรพงษ์ สีสากัทร)	(นายฉัตร สุภัทรวณิชย์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) สิริลภัส กองตระการ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พิชัย แจ้งจรรยาวงศ์ ผู้เสนอ
(นางสาวสิริลภัส กองตระการ)	(นายพิชัย แจ้งจรรยาวงศ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ศนิวาร บัวบาน ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ตรัยวรรณ อิ่มใจ ผู้เสนอ
(นางสาวศนิวาร บัวบาน)	(นายตรัยวรรณ อิ่มใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ปารมี ไวจงเจริญ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) รอมฎอน ปันจอร์ ผู้เสนอ
(นายปารมี ไวจงเจริญ)	(นายรอมฎอน ปันจอร์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ศิริกัญญา ต้นสกุล ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เชีย จำปาทอง ผู้เสนอ
(นางสาวศิริกัญญา ต้นสกุล)	(นายเชีย จำปาทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ทิพา ปวีณาเสถียร ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศุภกรณ์ กิตยาธิคุณ ผู้เสนอ
(นางทิพา ปวีณาเสถียร)	(นายศุภกรณ์ กิตยาธิคุณ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ภัสริน รามวงศ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พุติตา ชัยอนันต์ ผู้เสนอ
(นางสาวภัสริน รามวงศ์)	(นางสาวพุติตา ชัยอนันต์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทรเพ็ญ)

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

นางสาวจิรัตน์ชยา พรพ้านิมิต/เจ้าของเรื่อง
กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
นางสาวปวีณา วงษ์งาม/พิมพ์
นางภัทรพร กล่อมเสนาะ/ทาน
นางสาวกัญญา จางศิริ/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ เพื่อให้กติกาประชามติเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้นในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและในการเข้าชื่อเสนอประชามติ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

โดยที่สมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔

“มาตรา ๙/๑ การกำหนดวันออกเสียงประชามติตามมาตรา ๙ ต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภาหรือวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ แล้วแต่กรณี

ในการจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าควรจัดให้มีการออกเสียงในวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันออกเสียงที่แตกต่างจากเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งได้ แต่ต้องไม่เร็วกว่าหกสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีมีมติ แล้วแต่กรณี

ในการจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) และ (๕) หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิ เหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันออกเสียงที่แตกต่างจากเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔

“มาตรา ๙/๒ ในกรณีที่มีการออกเสียงในวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น ให้การกำหนดผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๙ (๑) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ เคมหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙/๑”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ (๕) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๔

การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อ และการร่วมเข้าชื่อตามมาตรา ๙ (๕) จะต้องกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙/๑ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงทางใดทางหนึ่งในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงและต้องไม่มีลักษณะเป็นการชี้แนะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงทางใดทางหนึ่งกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงนั้น”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ การออกเสียง จะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่น เป็นเขตออกเสียงก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่พื้นที่ได้มีการเลือกตั้งอื่นในวันเดียวกันกับการออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๙ ในการออกเสียงแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตไม่เกินห้าคนและผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง โดยให้มีหน้าที่ และอำนาจในเขตออกเสียงตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการมอบหมาย”

มาตรา ๑๒ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากในปัจจุบัน พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้น ในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและการเข้าชื่อเสนอประชามติ และการอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดเกณฑ์การกำหนดวันออกเสียงประชามติและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้ (ร่างมาตรา ๓)
- (๒) กำหนดผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการ ในกรณีที่มีการออกเสียงประชามติในวันเดียวกันกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ (ร่างมาตรา ๔)
- (๓) กำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม (ร่างมาตรา ๕ และ ๖)
- (๔) กำหนดให้การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อและการร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติสามารถกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ (ร่างมาตรา ๖)
- (๕) แก้ไขเงื่อนไขการออกเสียงที่จะถือว่ามิช้อยู่ในเรื่องที่จัดทำประชามติ (ร่างมาตรา ๗)
- (๖) แก้ไขลักษณะการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม (ร่างมาตรา ๘)
- (๗) เพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดเขตออกเสียงประชามติ (ร่างมาตรา ๙)
- (๘) กำหนดให้หน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงประชามติสอดคล้องกับหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ในกรณีที่พื้นที่ที่มีการเลือกตั้งอื่นในวันเดียวกันกับการออกเสียงประชามติ (ร่างมาตรา ๑๐)
- (๙) กำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเขตออกเสียงประชามติ (ร่างมาตรา ๑๑)
- (๑๐) กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๒)

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายพรیشฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ค
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย	1-1
1. ชื่อร่างกฎหมาย	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย	1-1
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-1
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย	2-1
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย	2-7
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-8
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-8
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-9
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	3-1
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย	3-1
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-1
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-2
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย	3-2
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-3
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-4
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-4
9. บทกำหนดโทษ	3-4
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	4-1

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่เสนอโดย นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้ง ทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จ โดยใช้ระยะเวลาไม่เร็วกว่า 60 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงาน มีการกำหนดให้มีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ และการเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียง โดยถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงเป็นข้อยุติ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา และส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบสรุปได้ดังนี้

ผลการรับฟังความคิดเห็น พบว่า 1) ประเด็นการแก้ไขให้การกำหนดวันออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันกับวันเลือกตั้งอื่น ๆ ได้ ส่วนใหญ่เห็นด้วยเนื่องจากสามารถประหยัดงบประมาณและยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ไม่ต้องออกไปใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง แต่มีข้อสังเกตในการแก้ไขจะต้องคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขัดกันของกฎหมาย 2) เห็นด้วยในประเด็นการกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จในการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันกับการเลือกตั้งอื่น ๆ ในระยะเวลาไม่เร็วกว่า 60 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน เพราะเป็นระยะเวลาที่มีความเหมาะสม โดยเฉพาะกรณีที่ต้องดำเนินการนอกราชอาณาจักร 3) เห็นด้วยในประเด็นการกำหนดให้มีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ และการเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) สำหรับประเด็นการออกเสียงที่ถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงเป็นข้อยุติ ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย โดยอาจจะมีการกำหนดความสำคัญและผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศหรือกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ควรต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ข้อยุติของการออกเสียงประชามติตามระดับความสำคัญที่แตกต่างกันออกไป

การวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย พบว่ามีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 166 และมาตรา 256 (8) เกี่ยวกับเรื่องที่คุณรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติ และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในเรื่องที่สำคัญโดยประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับจากการแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายฉบับนี้ คือ การกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง ทำให้เกิดความสะดวกต่อประชาชนในการไม่ต้องไปใช้สิทธิหลายครั้งและทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน

ส่วนผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย คือ การกำหนดวันออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันกับวันเลือกตั้งอื่น ๆ ตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงและเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและการเลือกตั้ง เช่น กรณีประชาชนบางคนมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง แต่ไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือกรณีการใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักร ซึ่งกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่นไม่มีการบัญญัติไว้ ซึ่งเป็นความไม่สอดคล้องของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการโดยใช้ระยะเวลาไม่เร็วกว่า 60 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน เป็นกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมมีความยืดหยุ่น โดยเฉพาะกรณีที่เปิดให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ต่างประเทศสามารถออกเสียงได้ เพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารจัดการได้ นอกจากนี้การกำหนดให้มีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ และการเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติ นอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังสามารถช่วยให้เกิดความคุ้มค่าทั้งด้านงบประมาณ และเป็นการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สร้างมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมได้

สำหรับประเด็นผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment) พบว่า ไม่มีถ้อยคำในบทบัญญัติดังกล่าวที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) แต่อย่างใด

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย

1. ชื่อร่างกฎหมาย “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

กฎหมายใหม่ แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดเกณฑ์การกำหนดวันออกเสียงประชามติและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้
2. กำหนดผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการ ในกรณีที่มีการออกเสียงประชามติในวันเดียวกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ
3. กำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
4. กำหนดให้การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อและการร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติสามารถกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้
5. แก้ไขเงื่อนไขการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ
6. แก้ไขลักษณะการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
7. เพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดเขตออกเสียงประชามติ
8. กำหนดให้หน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงประชามติสอดคล้องกับหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ในกรณีพื้นที่ใดมีการเลือกตั้งในวันเดียวกันกับการออกเสียงประชามติ
9. กำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเขตการเสียงประชามติ
10. กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

2.2 เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้นในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและในการเข้าชื่อเสนอประชามติ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายพรชัย วีชรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้นในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและในการเข้าชื่อเสนอประชามติ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น จากสภาพดังกล่าวข้างต้น เพื่อช่วยให้เกิดความคุ้มค่าและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการของภาครัฐและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด จึงควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 โดยมีการกำหนดเกณฑ์การกำหนดวันออกเสียงประชามติและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ กำหนดให้สามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อและร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติ แก้อาชีพเงื่อนไขการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ เพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดเขตออกเสียงประชามติ

2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ</p>
	<p style="text-align: center;">มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 9/1 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p> <p style="text-align: center;"><u>“มาตรา 9/1 การกำหนดวันออกเสียงประชามติตามมาตรา 9 ต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภาหรือวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแล้วแต่กรณี</u></p> <p style="text-align: center;"><u>ในการจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าควรจัดให้มีการออกเสียงในวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันออกเสียงที่แตกต่างจากเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งได้ แต่ต้องไม่เร็วกว่าหกสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีมีมติแล้วแต่กรณี</u></p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ</p>
	<p style="text-align: center;"><u>ในการจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (2) (3) (4) และ (5) หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือ เหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรี อาจกำหนดวันออกเสียงที่แตกต่างจากเกณฑ์ ตามวรรคหนึ่งได้”</u></p>
	<p style="text-align: center;">มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 9/2 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p> <p style="text-align: center;"><u>“มาตรา 9/2 ในกรณีที่มีการออกเสียง ในวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น ให้การกำหนด ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการ เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนด”</u></p>
<p>มาตรา 10 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับ คณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจาก</p>	<p style="text-align: center;">มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้อย่างแทน</p> <p style="text-align: center;"><u>“มาตรา 10 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับ คณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจาก</u></p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายพิรัชต์ วัชรสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ</p>
<p>ประธานรัฐสภา</p> <p>ในการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบพร้อมกับส่งให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย</p>	<p>ต่อว่าหนึ่งร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งส่งต่อประธานรัฐสภา ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 9/1</p> <p>ในคราวนี้ส่งให้นายกรัฐมนตรีทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบพร้อมกับส่งให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย”</p>
<p>มาตรา 11 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (4) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 9 (5) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา 20 มาตรา 21</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 9 (5) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา 20 มาตรา 21</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ</p>
<p>และมาตรา 24</p> <p>เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจ กำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียง เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำ ประชามติได้โดยสะดวก</p>	<p>และมาตรา 24</p> <p><u>การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อ และการร่วมเข้าชื่อตามมาตรา 9 (5) จะต้องกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้</u></p> <p>เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจ กำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียง เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำ ประชามติได้โดยสะดวก ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 9/1 ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงทางใดทางหนึ่งในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก”</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ</p>
<p>มาตรา 13 การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น</p>	<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 13 การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น”</p>
<p>มาตรา 14 ในการจัดทำประชามติตามมาตรา 10 ให้คณะกรรมการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปที่ได้รับจากประธานรัฐสภาตามมาตรา 10 วรคสองให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเผยแพร่ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศให้มีการออกเสียง รวมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลส่งให้เจ้าบ้านทราบไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันออกเสียง และเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐด้วยการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงและต้องไม่มีลักษณะเป็น</p>	<p>มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงและต้องไม่มีลักษณะเป็น</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ</p>
<p>การชี้ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงนั้น</p>	<p>การชี้ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบลงคะแนนออกเสียงทางใดทางหนึ่งกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงนั้น”</p>
<p>มาตรา 18 การออกเสียงให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง</p>	<p>มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 18 การออกเสียง จะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่น เป็นเขตออกเสียงก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</p>
<p>มาตรา 19 ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่กำหนดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันออกเสียงเป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 19 ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่กำหนดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในคราวเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันออกเสียงเป็น <u>การกำหนดหน่วยออกเสียง</u> และที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตาม <u>หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</u></p> <p><u>ในกรณีพื้นที่ใดมีการเลือกตั้งอื่นในวันเดียวกันกับการออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้นเป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์</u></p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ</p>
	<p style="text-align: center;"><u>วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</u></p>
<p>มาตรา 29 ในการออกเสียงแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตไม่เกินห้าคนและให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในเขตออกเสียงตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการมอบหมาย</p>	<p>มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 29 ในการออกเสียงแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตไม่เกินห้าคนและให้ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในเขตออกเสียงตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการมอบหมาย”</p>
	<p style="text-align: center;">มาตรา 12 ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

1) ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง

1. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2) ผู้เกี่ยวข้องโดยอ้อม

1. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
3. สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
4. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
5. สำนักงานประมาณ
6. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

3) ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

ประชาชน

4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากมีการกำหนดให้วันออกเสียงประชามติสามารถออกเสียงประชามติได้ในคราวเดียวกันของการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันของการเลือกตั้งอื่น ๆ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ โดยใช้ระยะเวลาไม่เร็วกว่า 60 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติสามารถกระทำการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงถือเป็นข้อยุติในการจัดทำประชามติ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้มาใช้สิทธิเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง
5. ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ และการแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร
6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567 ถึงวันที่ 4 เมษายน 2567

เนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่าไม่เป็นร่างการเงิน ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน โดยร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีกรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ นับตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567 ถึงวันที่ 4 เมษายน 2567 ซึ่งได้มีการประสานจากหน่วยงานที่ได้จัดส่งหนังสือเพื่อการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ว่าอยู่ในระหว่างจัดทำความคิดเห็น จึงไม่สามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ จึงขยายระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นออกไปอีก 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน - วันที่ 19 เมษายน 2567

5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(1) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

(1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567 ถึงวันที่ 28 มีนาคม 2567 รวมระยะเวลา จำนวน 30 วัน

(1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ.
ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ

รับฟังตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567 ถึงวันที่ 28 มีนาคม 2567

สถานะ : **ปิดรับฟังความคิดเห็น**

984 4 คน 100% 0%

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
นายพริษฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้นในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติ และการเข้าชื่อเสนอประชามติ รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

1. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(1.4) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

1. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2. กระทรวงมหาดไทย
3. กระทรวงการต่างประเทศ
4. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
5. สำนักงานประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
6. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

(2) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น

- ไม่มี

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

(1) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th โดยมีผู้เข้าชมจำนวน 983 คน และมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 4 คน ซึ่งข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และความสัมพันธ์กับร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

- เพศ เพศชาย จำนวน 2 คน และเพศหญิง จำนวน 2 คน

- อายุ อายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 1 คน 31 – 40 ปี จำนวน 1 คน

51 - 60 ปี จำนวน 1 คน และ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

- **ระดับการศึกษา** ระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน
 - **อาชีพ** รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 คน ข้าราชการบำนาญ จำนวน 1 คน
 และรับจ้าง 2 คน

- **ความเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ** ในฐานะประชาชน จำนวน 4 คน

(2) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ได้มีการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม จำนวน 6 หน่วยงาน

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ที่ได้แสดงความคิดเห็นมี จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการต่างประเทศ

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากมีการกำหนดให้วันออกเสียงประชามติสามารถออกเสียงประชามติได้ในคราวเดียวกันของการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- ขอบธรรม เป็นธรรม ยุติธรรม ประหยัด ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เกิดความสะดวกต่อประชาชน และเป็นเหมือนกับอารยประเทศ (เว็บบไซต์)</p> <p>- การออกเสียงประชามติและการออกเสียงเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ล้วนเป็นกลไกการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ซึ่งการจัดให้มีการออกเสียงประชามติหรือการออกเสียงเลือกตั้งในแต่ละครั้ง มีการใช้งบประมาณของแผ่นดินจำนวนมาก ดังนั้นหากวันออกเสียงประชามติและวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น อยู่ในห้วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน การกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งดังกล่าว จะทำให้สามารถลดงบประมาณที่จะต้องนำมาใช้ในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติและการเลือกตั้งได้อีกทั้ง ยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ไม่ต้องออกไปใช้สิทธิ</p>	

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>ออกเสียงหลายครั้ง จึงเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)</p> <p>- เนื่องจากจะเป็นการลดภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียงประชามติ อีกทั้งยังเป็นการลดภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง (กระทรวงมหาดไทย)</p> <p>- เพื่อให้การบริหารจัดการการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาจพิจารณานำระบบการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติทางอินเทอร์เน็ต (i-vote) มาใช้ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ชาวไทยในต่างประเทศที่อาศัยอยู่ห่างจากเมืองที่ตั้งของสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ ตลอดจนจะช่วยประหยัดงบประมาณและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งบัตรเลือกตั้งและบัตรออกเสียงจากประเทศไทยไปยังต่างประเทศ รวมทั้งลดขั้นตอนในการนำบัตรเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรที่ลงคะแนนแล้วขนส่งกลับมานับคะแนนในประเทศไทย (กระทรวงการต่างประเทศ)</p>	

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) การกำหนดให้มีการออกเสียงประชามติพร้อมกับการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในกรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ จะพิจารณาจากเหตุผลภาระงาน งบประมาณและการที่ประชาชนต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง โดยมีได้พิจารณาถึงโครงสร้างในการบริหารจัดการออกเสียงประชามติและการจัดเลือกตั้งแต่ละประเภทในมิติอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ และทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการใช้สิทธิได้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการ ดังนี้

1.1) บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง/ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประชาชนบางคนอาจมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงแต่ไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากมีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของกฎหมายแต่ละฉบับที่แตกต่างกัน

1.2) พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักรได้ แต่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ไม่มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งหรือนอกราชอาณาจักร ประชาชนอาจเกิดความสับสนว่าได้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัด/นอกราชอาณาจักรไปแล้ว เนื่องจากวันออกเสียง/วันเลือกตั้ง ไม่สามารถไปใช้สิทธิ

ออกเสียง/เลือกตั้งในเขตออกเสียง/เขตเลือกตั้งได้ แต่เมื่อถึงวันที่ต้องไปใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตออกเสียง/นอกราชอาณาจักรจะไม่ได้รับบัตรออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

1.3) การออกเสียงนอกเขตจังหวัด/การออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งในกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ใช่วันเดียวกัน ประชาชนจะต้องไปใช้สิทธิ 2 ครั้ง คือวันที่กำหนดให้มีการลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง 1 ครั้ง และวันที่กำหนดให้มีการออกเสียงอีก 1 ครั้ง

1.4) หากพิจารณาโครงสร้างในการบริหารจัดการ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกันแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

1.4.1) การกำหนดผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการออกเสียง (ร่างมาตรา 4 (เพิ่มเติมมาตรา 9/2)) จะต้องดำเนินการตามกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการทางงบประมาณไว้เป็นการเฉพาะ และเป็นกรณีที่ต่อहारหรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณากรณีดังกล่าว

1.4.2) การกำหนดเขตออกเสียงให้มีความแตกต่างกัน (ร่างมาตรา 9 (แก้ไขมาตรา 18)) การบริหารจัดการแต่ละเขตออกเสียงจะต้องแตกต่างกันในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงและผู้อำนวยการออกเสียงประจำเขตออกเสียงจะต้องมีจำนวนตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดในมาตรา 29 เท่ากับจำนวนเขตออกเสียงตามมาตรา 18 เช่น กำหนดให้ใช้เขตองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเขตออกเสียง แห่งละไม่เกิน 5 คน และผู้อำนวยการออกเสียงประจำเขตออกเสียง จำนวน 1 คน ต่อเขตออกเสียง 5,303 เขตออกเสียง โดยประมาณ

(ข) เขตออกเสียงแต่ละเขตต้องดำเนินการในการจัดให้มีการออกเสียงนอกเขตออกเสียง การออกเสียงสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ (ถ้ามี) และนอกราชอาณาจักร และการรวบรวมผลคะแนนออกเสียง โดยคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงแต่ละเขตออกเสียงจะต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น สำนักบริหารการทะเบียน หรือกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น

1.4.3) การกำหนดให้หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งให้เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงด้วยนั้น (ร่างมาตรา 10 (แก้ไขมาตรา 19)) จะต้องเพิ่มคณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงแยกต่างหากจากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งด้วย **(คณะกรรมการการเลือกตั้ง)**

2) กรณีของสถานที่ในการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติที่มีมากกว่าหนึ่งแห่ง ซึ่งอาจจะทำให้ประชาชนที่ใช้สิทธิเกิดความสับสนในเรื่องของสถานที่และอาจสับสนในส่วนของขั้นตอน และกระบวนการของการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติได้ ดังนั้น ควรที่จะมีการกำหนดสถานที่และขั้นตอนให้ชัดเจนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในกระบวนการได้อย่างถูกต้อง **(กระทรวงมหาดไทย)**

3) อาจจะมีปัญหาในเรื่องของความพร้อมของเจ้าหน้าที่หรืองบประมาณที่ไม่เพียงพอในการดำเนินการ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อบกพร่องและทำให้การออกเสียงประชามติและการเลือกตั้งไม่มีประสิทธิภาพได้ **(กระทรวงมหาดไทย)**

4) ควรกำหนดช้อยกเว้นที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งจำเป็นต้องให้มีการออกเสียงประชามติ เพื่อประโยชน์ของประเทศหรือประโยชน์สาธารณะ ตามที่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้เป็นวันเดียวกับการเลือกตั้งฯ ที่กำหนดไว้ (กระทรวงมหาดไทย)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร หากการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันของการเลือกตั้งอื่น ๆ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ โดยใช้ระยะเวลาไม่เร็วกว่า 60 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจน เพื่อความกระชับ (เว็บไซต์)</p> <p>- อาจจำเป็นต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดช่องว่างในการทุจริตการเลือกตั้ง การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจึงเหมาะสมแล้ว (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)</p> <p>- กรอบระยะเวลาดังกล่าวมีความเหมาะสมไม่กระชั้นชิดเกินไป ทำให้มีเวลาเพียงพอในการเตรียมการและบริหารจัดการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเมื่อคำนึงว่าสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ในประเทศต่าง ๆ ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน อาจมีอุปสรรคและความท้าทายที่อยู่นอกเหนือการควบคุม โดยเฉพาะการจัดส่งบัตรเลือกตั้งและบัตรออกเสียงประชามติให้แก่คนไทยซึ่งอาศัยอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ต่าง ๆ และอยู่ห่างจากเมืองที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ตั้งอยู่ ระยะเวลาในการรอรับบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วส่งกลับมายังสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ ซึ่งที่ผ่านมาพบความล่าช้าเนื่องจากปัจจัยหลายประการ อาทิ สถานการณ์ที่ไม่ปกติในต่างประเทศ ซึ่งไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้า มาตรฐานการขนส่งไปรษณีย์ และช่วงวันหยุดทำการขนส่งไปรษณีย์ เป็นต้น (กระทรวงการต่างประเทศ)</p>	

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการออกเสียงในคราวเดียวกันของการเลือกตั้งอื่น ๆ จะต้องพิจารณาเรื่องกำหนดให้สามารถออกเสียงประชามติได้ในคราวเดียวกันของการเลือกตั้งอื่น ๆ ในประเด็นที่ 1 เป็นที่ยุติก่อน จึงจะพิจารณาประเด็นดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวควรจะต้องพิจารณาควบคู่กับการกำหนดระยะเวลาในการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบด้วย เพื่อมิให้เกิดประเด็นในเรื่องของการขัดแย้งกันของกฎหมาย (คณะกรรมการการเลือกตั้ง)

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติสามารถกระทำการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<ul style="list-style-type: none"> - ควรทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนในวงกว้าง ลดการเดินทาง มีความสะดวกและทันสมัย (เว็บไซต์) - จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การกำหนดในลักษณะดังกล่าวจึงเหมาะสมแล้ว (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) 	

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การกำหนดให้เชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติสามารถกระทำการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการดังกล่าวโดยให้มีสาระสำคัญเทียบเคียงหรือไม่ต่ำกว่าพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 ไว้ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย (คณะกรรมการการเลือกตั้ง)

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงถือเป็นข้อยุติในการจัดทำประชามติ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้มาใช้สิทธิเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<ul style="list-style-type: none"> - ควรใช้จำนวนผู้มาใช้สิทธิเป็นการตัดสินข้อยุติ โดยถือว่าคนไม่มาแสดงสิทธิในการตัดสินใจ (เว็บไซต์) 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำประชามติเป็นกระบวนการในการแสดงความเห็นของประชาชนด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อตัดสินใจว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ก่อนที่จะนำมาตีหรือการตัดสินใจนั้น ออกเป็นกฎหมาย หรือนำไปปฏิบัติเพื่อบังคับใช้เป็น การทั่วไป ซึ่งประชามติที่มีการจัดทำอาจเป็นเรื่องที่มี

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>ความสำคัญในหลายระดับ การกำหนดให้ใช้การออกเสียงโดยใช้เพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงในเรื่องที่มีระดับความสำคัญที่แตกต่างกันออกไปอาจไม่เหมาะสม จึงเห็นว่าควรกำหนดให้มีการออกเสียงในสองลักษณะ กล่าวคือ 1) การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติซึ่งจะมีผลผูกพันให้รัฐต้องดำเนินการตามประชามติ ควรกำหนดให้ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดและมีจำนวนเสียงข้างมากสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ (Double majority) ซึ่งเป็นรูปแบบการออกเสียงที่ง่ายกว่าที่กำหนดในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และ 2) การออกเสียงที่เป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีที่ไม่มีผลผูกพันคณะรัฐมนตรีที่จะต้องปฏิบัติตาม ควรกำหนดเพียงการใช้เสียงข้างมากของผู้ออกไปใช้สิทธิออกเสียง (Simple majority) เท่านั้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)</p> <p>- เนื่องจากการออกเสียงประชามติเป็นการนำเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ต้องการให้ประชาชนมีการแสดงความคิดเห็นด้วยการออกเสียงลงคะแนน เพื่อตัดสินใจว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ก่อนที่จะนำมติหรือการตัดสินใจนั้นออกเป็นกฎหมายหรือนำไปปฏิบัติต่อไป ดังนั้น หากกำหนดให้การออกเสียงประชามติ โดยถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงนั้น จะทำให้ไม่สามารถสะท้อนความคิดเห็นที่แท้จริงของประชาชนได้ และกระบวนการดังกล่าวอาจจะไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจกับประชาชนในการบริหารประเทศ (กระทรวงมหาดไทย)</p>

5. ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ และการแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

5.1 ไม่พบปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 (คณะกรรมการการเลือกตั้ง)

5.2 อาจมีปัญหาการบังคับใช้ในบางเรื่อง เช่น ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงประชามติแยกต่างหากจากวันเลือกตั้ง ซึ่งนอกจากจะเป็นปัญหาในเรื่องของงบประมาณจำนวนมากที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการออกเสียงประชามติแล้ว ยังไม่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่จะต้องออกไปใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ส่งผลให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการออกไปใช้สิทธิ หากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้โดยกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งในกรณีที่มีระยะเวลาใกล้เคียงกัน เห็นว่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

5.3 อาจมีปัญหาในกรณีของการกำหนดประเด็นในการออกเสียงประชามติ ซึ่งในบางประเด็นประชาชนอาจมีความเข้าใจ ในแต่ละประเด็นคลาดเคลื่อนกับความหมายที่แท้จริง จึงควรกำหนดให้มีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้แก่ประชาชนได้เข้าใจในประเด็นนั้น ๆ อย่างถูกต้อง เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญในการลงประชามติ และสามารถออกเสียงตามความต้องการของตนได้อย่างแท้จริง โดยการดำเนินการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงมหาดไทย)

5.4 พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีความยุ่งยาก สิ้นเปลืองงบประมาณ และวิธีการไม่สะดวกต่อประชาชน การแก้ไขพระราชบัญญัติฯ จะช่วยให้การออกเสียงประชามติเข้าถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากขึ้น (เว็บไซต์)

6. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

6.1 ควรจะต้องพิจารณาควบคู่กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย เพื่อมิให้เกิดประเด็นในเรื่องของการขัดหรือแย้งกันของกฎหมาย (คณะกรรมการการเลือกตั้ง)

6.2 การลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักร ควรจัดทำระบบลงทะเบียนที่แยกกัน โดยคำนึงว่า การเลือกตั้งจะแบ่งรายชื่อผู้ที่สิทธิออกเสียงตามเขตเลือกตั้งจำนวน 400 เขต ขณะที่การออกเสียงประชามติจะแบ่งรายชื่อตามเขตจังหวัด เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติตามเขตต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง (กระทรวงการต่างประเทศ)

6.3 วิธีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักร

(1) การเลือกตั้งและการออกเสียงแบบคูหา ต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ที่ชัดเจน และเมื่อเวลาในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนที่มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่มีผู้ขอใช้สิทธิออกเสียงนอกราชอาณาจักรจำนวนมาก เช่น การนับจำนวนบัตรเลือกตั้งและบัตรออกเสียงก่อนเปิดคูหา การแจกบัตรให้แก่ผู้มีสิทธิ การประกาศจำนวนบัตรหลังปิดคูหา การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน

การกำหนดรูปแบบคูหาและการจัดวางหีบบัตร เป็นต้น รวมทั้งต้องเตรียมการผลิตและจัดส่งบัตรเลือกตั้ง และบัตรออกเสียงไปยังประเทศต่าง ๆ ให้ทันตามกำหนด

(2) การเลือกตั้งและการออกเสียงทางไปรษณีย์ ต้องกำหนดให้ชัดเจนสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้มีสิทธิออกเสียงว่า ให้ดำเนินการแยกกันโดยส่งเอกสารแยกของหรือส่งรวมกัน รวมทั้งต้องกำหนดตารางปฏิบัติงานเพื่อให้สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่มีเวลาเพียงพอในการจัดทำเอกสารที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว **(กระทรวงการต่างประเทศ)**

6.4 การดำเนินการนับคะแนนนอกราชอาณาจักร

(1) ข้อแตกต่างในวิธีปฏิบัติในการนับคะแนน เห็นว่า การส่งบัตรเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรที่ลงคะแนนแล้วกลับมานับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งในราชอาณาจักรเป็นวิธีการที่เหมาะสมแล้ว เนื่องจากการนับคะแนนในต่างประเทศอาจทำให้ไม่เป็นการลงคะแนนทางลับ เพราะบางเขตอาจมีผู้ใช้สิทธิเพียง 1 ราย ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้นั้นลงคะแนนเสียงให้พรรคใด และอาจทำให้เกิดข้อร้องเรียนในการบริหารจัดการการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรได้ ในขณะที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติกำหนดให้นับคะแนนนอกราชอาณาจักรภายใน 48 ชั่วโมง

(2) การกำหนดวันและตารางเวลาการปฏิบัติงาน หลังปิดการลงคะแนนเลือกตั้งและการออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักรแล้ว สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่จะต้องคัดแยกบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนแล้วตามเขตเลือกตั้งเพื่อส่งกลับมานับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ในขณะที่จะต้องเริ่มนับคะแนนเสียงประชามติหลังปิดการออกเสียงในประเทศไทยโดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง ดังนั้น หากกำหนดให้จัดออกเสียงประชามติควบคู่ไปกับการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรในช่วงเวลาเดียวกัน จำเป็นต้องกำหนดวันออกเสียงและตารางเวลาการปฏิบัติงานก่อนวันออกเสียงในประเทศพอสมควร เนื่องจากต้องเผื่อเวลาสำหรับการคัดแยกและจัดส่งบัตรเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรกลับไปนับคะแนน ภายในประเทศก่อนวันออกเสียงและเลือกตั้งที่กำหนด จากนั้นจึงเริ่มนับคะแนนออกเสียงประชามตินอกราชอาณาจักรในต่างประเทศได้ตามที่พระราชบัญญัติฯ กำหนด

(3) กรอบเวลาการนับคะแนนประชามตินอกราชอาณาจักร หากมีผู้ใช้สิทธิออกเสียงนอกราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก อาจไม่สามารถบริหารจัดการการออกเสียงประชามติและการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรให้แล้วเสร็จได้ทันภายในห้วงเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้เดิม และอาจไม่สามารถนับคะแนนประชามติให้แล้วเสร็จได้ทันภายใน 48 ชั่วโมง ตามข้อ 66 ของพระราชบัญญัติฯ จึงควรพิจารณาขยายกรอบเวลาการนับคะแนนประชามตินอกราชอาณาจักรจาก 48 ชั่วโมง เป็น 72 หรือ 96 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ทันตามที่กำหนด **(กระทรวงการต่างประเทศ)**

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย

โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบางส่วนที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้นในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและในการเข้าชื่อเสนอประชามติ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น จากสภาพดังกล่าวข้างต้น เพื่อช่วยให้เกิดความคุ้มค่าและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการของภาครัฐและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด จึงควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 โดยมีการกำหนดเกณฑ์การกำหนดวันออกเสียงประชามติและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ กำหนดให้สามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้ร่วมเข้าชื่อและร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติ แก้ไขเงื่อนไขการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ เพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดเขตออกเสียงประชามติ

2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 166 มาตรา 256 (8) ดังนี้

“มาตรา 166 ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องใดอันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใดก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

“มาตรา 256 (8) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 พระมหากษัตริย์ หรือหมวด 15 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะ ต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่ หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่ หรืออำนาจได้ ก่อนดำเนินการ ตาม (7) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ดำเนินการตาม (7) ต่อไป”

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

การกำหนดวันออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันกับการเลือกตั้งอื่น ๆ ทำให้เกิดความสะดวกและประหยัดต่อประชาชนที่จะไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ เนื่องจาก ไม่ต้องไปใช้สิทธิหลายครั้ง และยังเป็น การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดินสามารถนำงบประมาณไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจหรือสังคมได้

การกำหนดให้มีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ และการเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติ เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม การสร้างการตระหนักรู้และการทำความเข้าใจในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการออกเสียงประชามติเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนอย่างจริงจัง เป็นกลาง และจริงใจ โดยใช้สื่อทั้งหมดที่เข้าถึงประชาชนได้ ทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น เอกสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ของภาครัฐและเอกชน รวมถึงช่องทางออนไลน์

เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการออกเสียงประชามติ ซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสังคมให้เป็นไปตามเจตจำนงของประชาชนอย่างแท้จริง

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

- (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- (2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (3) พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564
- (4) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (5) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (6) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2565
- (7) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นการเสนอให้สามารถจัดทำประชามติไปในคราวเดียวกันกับการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้ ซึ่งเป็นผลดีต่อประชาชนที่สามารถจะไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งและลงประชามติในคราวเดียวกัน อาจส่งผลให้ประชาชนสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้จ่ายสำหรับการเดินทางเพื่อไปใช้สิทธิ ทำให้ประชาชนสามารถใช้จ่ายเงินเพื่อการดำรงชีพได้เพิ่มขึ้น และเป็นการเพิ่มกำลังซื้อของประชาชนส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดงบประมาณของประเทศที่จะต้องใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติถึงสองครั้ง เหลือเพียงครั้งเดียว โดยงบประมาณที่ใช้จ่ายน้อยลงนั้น ผู้บริหารประเทศสามารถนำงบประมาณในส่วนที่ลดลงไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาประเทศต่อไปได้ ซึ่งการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในแต่ละครั้ง จะมีการใช้จ่ายงบประมาณที่สูงมาก การลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้จะเป็นผลดีทำให้ประเทศสามารถที่จะนำเงินงบประมาณไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายหรือการสนับสนุนทางการเงินให้กับส่วนงานที่มีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

- ไม่มี

5.3 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

การกำหนดวันออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันกับวันเลือกตั้งอื่น ๆ ตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงและเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและการเลือกตั้ง เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการ คือ (1) กรณี

บัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิออกเสียงและบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยประชาชนบางคนมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง แต่ไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกฎหมายแต่ละฉบับที่แตกต่างกัน (2) กรณีการใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดหรือนอกราชอาณาจักร โดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีบทบัญญัติให้มีการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งหรือนอกราชอาณาจักร จึงอาจจะทำให้ประชาชนเกิดความสับสนได้ (3) ความไม่สอดคล้องของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่มีความแตกต่างในสาระสำคัญของการดำเนินการที่อาจขัดหรือแย้งกัน ไม่ว่าจะเป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การกำหนดเขต การกำหนดสถานที่ หรือแม้แต่กระบวนการนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน

การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จ โดยใช้ระยะเวลาไม่เร็วกว่า 60 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน เป็นกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมมีความยืดหยุ่นในการดำเนินการ โดยเฉพาะกรณีที่เปิดให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ต่างประเทศสามารถออกเสียงประชามติได้ เพราะหน่วยงานที่ต้องดำเนินการมีความเสี่ยงหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ที่ไม่ปกติ มาตรฐานการขนส่ง และช่วงวันหยุดทำการต่าง ๆ ด้วย

การกำหนดให้มีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ และการเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการออกเสียงประชามติ นอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังสามารถช่วยให้เกิดความคุ้มค่าทั้งด้านงบประมาณ และเป็นการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สร้างมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมได้

การออกเสียงประชามติเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น หากกำหนดให้การออกเสียงประชามติโดยถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงนั้น จะทำให้ไม่สามารถสะท้อนความเห็นที่แท้จริงของประชาชนได้ ดังนั้น จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ในการดำเนินการแก้ไขกฎหมายการออกเสียงประชามติ จะต้องมีการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาควักกันไปด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันของกฎหมาย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ประเทศสามารถเดินหน้าต่อไปได้โดยไม่มีข้อขัดข้อง และทำให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบอนุมัติอนุญาต

มี ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

มี ไม่มี

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง

มี ไม่มี

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่ครอบคลุม

มี ไม่มี

6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือ ซ้ำซ้อน

หรือขัดกัน

มี ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

มี ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี ไม่มี

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี ไม่มี

9. บทกำหนดโทษ

ไม่มี

โทษทางอาญา

โทษทางปกครอง

โทษปรับเป็นพินัย

โทษอุปรกรณ์

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2567

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กักคณะ เป็นผู้เสนอ)

(สำเนา)

เลขรับ ๖๕/๒๕๖๗ วันที่ ๒๘ พ.ค. ๒๕๖๗
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อได้โปรดนำเสนอ สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อนุทิน ชาญวีรกูล ผู้เสนอ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) จักรกฤษณ์ ทองศรี ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ภัทรพงศ์ ภัทรประสิทธิ์ ผู้เสนอ
(นายจักรกฤษณ์ ทองศรี) (นายภัทรพงศ์ ภัทรประสิทธิ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) กิตติ กิตติธรรกุล ผู้เสนอ (ลงชื่อ) สุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล ผู้เสนอ
(นายกิตติ กิตติธรรกุล) (นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) ชลรัฐ รัชกิจประการ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) แนน บุญยธิดา สมชัย ผู้เสนอ
(นายชลรัฐ รัชกิจประการ) (นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) ผกามาศ เจริญพันธ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ไชยชนก ชิดชอบ ผู้เสนอ
(นางสาวผกามาศ เจริญพันธ์) (นายไชยชนก ชิดชอบ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) กรวีร์ ปริศนานันท์กุล ผู้เสนอ (ลงชื่อ) พิมพ์ฤดา ตันจรรักษ์ ผู้เสนอ
(นายกรวีร์ ปริศนานันท์กุล) (นางสาวพิมพ์ฤดา ตันจรรักษ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) ภราดร ปริศนานันท์กุล ผู้เสนอ
(นายภราดร ปริศนานันท์กุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) เจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์ ผู้เสนอ
(นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) มานพ ศรีผึ้ง ผู้เสนอ
(นายมานพ ศรีผึ้ง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) สมอง เทพอักษรณรงค์ ผู้เสนอ
(นายสมอง เทพอักษรณรงค์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) ไตรเทพ งามกมล ผู้เสนอ
(นายไตรเทพ งามกมล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) ลัทธชัย โชคชัยวัฒนากร ผู้เสนอ
(นายลัทธชัย โชคชัยวัฒนากร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) ธนยศ ทิมสุวรรณ ผู้เสนอ
(นายธนยศ ทิมสุวรรณ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) วรศิษฐ์ เลียงประสิทธิ์ ผู้เสนอ
(นายวรศิษฐ์ เลียงประสิทธิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) ปัทมา ตันติรัตนานนท์ ผู้เสนอ
(นางปัทมา ตันติรัตนานนท์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) พีระเดช ศิริวันสาณฑ์ ผู้เสนอ
(นายพีระเดช ศิริวันสาณฑ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) เอกราช ช่างเหลา ผู้เสนอ
(นายเอกราช ช่างเหลา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
(ลงชื่อ) อลงกต มณีภาค ผู้เสนอ
(นายอลงกต มณีภาค)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทรพีญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักการประชุม

นางสาวจิรัตน์ชยา พรพานิมิตร/เจ้าของเรื่อง
กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
นางวันนา สุภคุด/พิมพ์
นางชมพูนุท ภาสบุตร/ทาน
นายนรวิชัย วิเศษศิริ/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

- กำหนดให้มีการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (เพิ่มมาตรา ๙/๑)
- กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑ วรรคสาม)
- กำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ และคะแนนการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)
- กำหนดการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔ วรรคสาม)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา ๙ ต้องถือว่ามีข้อยุติและต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งการกำหนดให้การออกเสียงทุกประเภทต้องถือว่ามีข้อยุติและการกำหนดคะแนนการออกเสียงดังกล่าวมีจำนวนมากเกินไป จึงยากที่จะได้ข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทำให้การออกเสียงประชามติอาจไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับการจัดให้มีการออกเสียงประชามติแต่ละเรื่องแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยกำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา ๙ มีทั้งกรณีที่เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือบางกรณีควรกำหนดให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และกำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีมีคะแนนการออกเสียงที่แตกต่างกัน รวมทั้ง กำหนดกรณีหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน นอกจากนี้ควรกำหนดให้การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูล

เกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง และต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

พ.ศ. ๒๕๖๔

“มาตรา ๙/๑ การออกเสียงตามมาตรา ๙ (๑) หรือ (๓) ให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้มีข้อยุติ

การออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้มีข้อยุติหรือให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๙ (๑) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน ในประกาศดังกล่าวต้องระบุ เรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียง เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น

การออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง และต้องดำเนินการให้ข้อมูลทั้งที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างครบถ้วนเพียงพอต่อการตัดสินใจออกเสียง”

.....
.....

บันทึกวิเคราะห์

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา ๙ ต้องถือว่ามีข้อยุติและต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งการกำหนดให้การออกเสียงทุกประเภทต้องถือว่ามีข้อยุติและการกำหนดคะแนนการออกเสียงดังกล่าวมีจำนวนมากเกินไป จึงยากที่จะได้ข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทำให้การออกเสียงประชามติอาจไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับการจัดให้มีการออกเสียงประชามติแต่ละเรื่องแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยกำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา ๙ มีทั้งกรณีที่เป็นกรออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือบางกรณีควรกำหนดให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และกำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีมีคะแนนการออกเสียงที่แตกต่างกัน รวมทั้ง กำหนดกรณีหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน นอกจากนี้ควรกำหนดให้การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง และต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาทั้งหมด ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

๒.๒ วันใช้บังคับ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒.๓ เพิ่มมาตรา ๙/๑ กำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา ๙ (๑) หรือ (๓) ให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้มีข้อยุติ ส่วนการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้มีข้อยุติหรือ ให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๓)

๒.๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตาม

มาตรา ๙ (๑) หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกัน (ร่างมาตรา ๔)

๒.๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ วรรคสาม กำหนดให้เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มิใช่เหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกัน (ร่างมาตรา ๕)

๒.๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ กำหนดให้การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีคะแนนเสียงสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น ส่วนการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ (ร่างมาตรา ๖)

๒.๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔ วรรคสาม กำหนดให้การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง และต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ (ร่างมาตรา ๗)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การกำหนดให้การออกเสียงประชามติมีทั้งกรณีที่เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือบางกรณีควรกำหนดให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาหารือแก่คณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในเรื่องที่จัดทำประชามติ และการกำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีมีคะแนนการออกเสียงที่แตกต่างกัน โดยการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีคะแนนเสียงสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น ส่วนการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ รวมทั้ง กำหนดกรณีหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน และกำหนดให้การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง และต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ อันจะทำให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติและประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติอย่างเพียงพอ ส่งผลให้การออกเสียงประชามติในแต่ละเรื่องแต่ละครั้งมีโอกาสนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และคุ้มค่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
พ.ศ. ๒๕๖๔

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

พ.ศ. ๒๕๖๔

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม และชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การออกเสียง” หมายความว่า การออกเสียงประชามติ

“สิทธิออกเสียง” หมายความว่า สิทธิออกเสียงประชามติ

“ผู้มีสิทธิออกเสียง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

“วันออกเสียง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันออกเสียงประชามติ

“เขตออกเสียง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้เป็นเขตออกเสียงประชามติ

“หน่วยออกเสียง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้เป็นหน่วยออกเสียงประชามติ

“ที่ออกเสียง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงประชามติ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่ออกเสียงประชามติ

“หีบบัตรออกเสียง” หมายความว่า หีบบัตรออกเสียงประชามติ

“บัตรออกเสียง” หมายความว่า บัตรออกเสียงประชามติ

“คะแนนออกเสียง” หมายความว่า คะแนนออกเสียงประชามติ

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง” หมายความว่า ประธานกรรมการและกรรมการ การออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ประธานกรรมการ และกรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือ การปฏิบัติงานในการออกเสียงประชามติ

“คณะกรรมการประจำเขต” หมายความว่า คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง

“กรรมการประจำเขต” หมายความว่า กรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง

“คณะกรรมการประจำหน่วย” หมายความว่า คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียง

“กรรมการประจำหน่วย” หมายความว่า กรรมการประจำหน่วยออกเสียง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มีได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนด ให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือ เอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการ ทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และในกรณีที่ พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศ หรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใด รวมทั้ง วางระเบียบปฏิบัติเท่าที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีความจำเป็น ไม่อาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันได้ ประธานกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้มีการประชุม

ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการ ดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด การประชุมดังกล่าวให้มีผลเช่นเดียวกับการประชุมตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในการนี้ ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้บังคับแก่การประชุมของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ การประชุมดังกล่าว มีผลเช่นเดียวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจจัดและควบคุมดูแลการออกเสียงให้เป็นไป โดยสุจริต เทียบธรรม เสรี เสมอภาค และชอบด้วยกฎหมาย

การออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ มีดังต่อไปนี้

(๑) การออกเสียงเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามที่มิบทบัญญัติกำหนดไว้ ในรัฐธรรมนูญ

(๒) การออกเสียงกรณีเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิเหตุอันสมควร

(๓) การออกเสียงตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการออกเสียง

(๔) การออกเสียงในกรณีที่รัฐสภาได้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุสมควรที่จะให้มีการออกเสียงและได้แจ้งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ

(๕) การออกเสียงกรณีประชาชนเข้าชื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบ ในการออกเสียง ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การออกเสียงในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้ จะกระทำมิได้

ในกรณีที่จะต้องดำเนินการออกเสียงตามวรรคสอง เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้มีการออกเสียง หรือเมื่อประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบแล้วแต่กรณี ให้นายกรัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ

มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๙ (๑) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา

ในการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบพร้อมกับส่งให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๔) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ (๕) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๔

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๙ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก

มาตรา ๑๒ การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ

การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือคณะกรรมการอาจกำหนดให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือ

ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงใดเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น

หมวด ๒

การให้ข้อมูลและการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ

มาตรา ๑๔ ในการจัดทำประชามติตามมาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปที่ได้รับจากประธานรัฐสภาตามมาตรา ๑๐ ววรรคสองให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเผยแพร่ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศให้มีการออกเสียง รวมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลส่งให้เจ้าบ้านทราบไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันออกเสียง และเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐด้วย

การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงและต้องไม่มีลักษณะเป็นการชี้นำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงนั้น

มาตรา ๑๕ เมื่อจะจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา ๑๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการจัดทำข้อมูล ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ส่งให้คณะกรรมการก่อนวันประกาศให้มีการออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

- (๑) ชื่อเรื่องที่จะจัดทำประชามติ และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการทำประชามติ
- (๒) สาระสำคัญของกิจการในเรื่องที่ทำประชามติ
- (๓) ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องที่ทำประชามติ

(๔) ประมาณการค่าใช้จ่ายและที่มาของงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายสำหรับกิจการในเรื่องที่ทำประชามติ

(๕) ประโยชน์ได้เสียที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศชาติ ท้องถิ่น หรือประชาชน รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการพร้อมสรุปเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย

ให้คณะกรรมการเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้นำความในมาตรา ๑๔ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การจัดทำข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๑๖ เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึง

การจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดให้มีการออกเสียงผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างรอบด้านอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ผู้ใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือให้ระทำการหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๗ ประชาชน พรรคการเมือง องค์กรเอกชน และกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการจัดกิจกรรมณรงค์เพื่อการออกเสียงได้โดยเสรี เสมอภาค และเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลในการออกเสียงที่กระทำโดยหน่วยงานของรัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน พรรคการเมือง องค์กรเอกชน และกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมได้เข้าร่วมอย่างเสรี และเท่าเทียม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

เขตออกเสียง หน่วยออกเสียง และที่ออกเสียง

มาตรา ๑๘ การออกเสียงให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง

มาตรา ๑๙ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่กำหนดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันออกเสียงเป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ดำเนินการประกาศหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันก่อนวันออกเสียง โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ออกเสียงหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่ออกเสียง หรือประกาศในรูปแบบอื่นด้วยก็ได้เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกหรือเพื่อการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มีสิทธิออกเสียง หรือมีเหตุจำเป็นในการประหยัดงบประมาณ คณะกรรมการประจำเขตอาจประกาศเปลี่ยนแปลงหน่วยออกเสียงหรือที่ออกเสียงได้ โดยประกาศให้ผู้มีสิทธิออกเสียงทราบก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่กรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น จะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันออกเสียงน้อยกว่าสิบวันก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๔

ผู้มีสิทธิออกเสียงและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง

มาตรา ๒๐ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงและมีหน้าที่ไปใช้สิทธิออกเสียงอย่างอิสระ

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันออกเสียง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันออกเสียง

มาตรา ๒๑ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันออกเสียง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิออกเสียง

(๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มาตรา ๒๒ ในการออกเสียงครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิออกเสียงไม่อาจไปใช้สิทธิออกเสียงได้ เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิออกเสียงต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไว้ในแต่ละเขตออกเสียงก่อนวันออกเสียงหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกเสียง ทั้งนี้ การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิออกเสียงไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิออกเสียง

ในการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่นเพื่อชี้แจงเหตุดังกล่าว โดยอาจมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งแทน หรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

การแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ และสถานที่รับแจ้งเหตุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย

มาตรา ๒๓ เมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันออกเสียง ให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงและมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๒

ในกรณีที่ประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๒๒ เพื่อดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ ผู้มีสิทธิออกเสียงผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิออกเสียง ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิ ดังต่อไปนี้

(๑) สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๒) สมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๓) เข้าชื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ (๕)

(๔) ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา

(๕) ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่งให้มีกำหนดเวลาครั้งละสองปีนับแต่วันออกเสียงครั้งที่ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง และหากในการออกเสียงครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงอีกให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิออกเสียงครั้งใหม่ หากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๒๕ เมื่อมีการประกาศกำหนดวันออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของแต่ละหน่วยออกเสียงและปิดประกาศไว้ ณ ที่ออกเสียงหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่ออกเสียงหรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบ ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน และให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงตามวรรคหนึ่ง มิให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิออกเสียง

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบผู้มาใช้สิทธิออกเสียง ณ ที่ออกเสียง ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิออกเสียงด้วย

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงแห่งหน่วยออกเสียงที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการประจำเขต ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการประจำเขตตรวจสอบหลักฐาน และถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิออกเสียง ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการประจำเขตเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิออกเสียงให้มีคำสั่งยกคำร้อง และแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้นั้นทราบภายในสามวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าห้าวัน เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้เพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงตามที่ได้รับคำร้องหรือไม่ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการประจำเขตเพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด

และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงไปก่อนได้รับคำสั่งศาล ให้คณะกรรมการประจำเขตแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย

การใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งของคณะกรรมการประจำเขตก่อนได้รับคำสั่งศาลให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๗ ผู้มีสิทธิออกเสียงผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงที่ได้ประกาศตามมาตรา ๒๕ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียง หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการประจำเขตมอบหมายได้ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง

เมื่อคณะกรรมการประจำเขตพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้องแล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นหรือเจ้าบ้านทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้อง และให้นำความในมาตรา ๒๖ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการประจำเขตถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล รายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งให้เป็นไปตามทะเบียนผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่สำนักงานจัดทำไว้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หมวด ๕

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง

มาตรา ๒๙ ในการออกเสียงแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตไม่เกินห้าคนและให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้อำนวยความสะดวกการออกเสียงประจำเขตออกเสียง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในเขตออกเสียงตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการประจำเขตและผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้อำนวยการออกเสียงประจำเขตออกเสียงมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานหรือมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนในการจัดให้มีการออกเสียงได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการ คณะกรรมการประจำเขต หรือผู้อำนวยการออกเสียงประจำเขตออกเสียงกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคล ผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง และในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการหรือการสั่งการใดของคณะกรรมการประจำเขต ผู้อำนวยการออกเสียงประจำเขตออกเสียง คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคล ผู้ได้รับมอบหมายมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินการหรือการสั่งการนั้นได้

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการประจำเขตมอบหมายแต่งตั้งผู้มีสิทธิออกเสียงเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วย มีหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนออกเสียงในที่ออกเสียงและนับคะแนนออกเสียงของหน่วยออกเสียงแต่ละแห่ง

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วย

หลักเกณฑ์การแต่งตั้ง จำนวน ค่าตอบแทน และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นกรรมการประจำหน่วยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้การออกเสียงมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที ในกรณีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามที่แจ้งเตือน ให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นการกระทำหรือได้รับรายงานตามวรรคสาม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยความสะดวกการออกเสียงประจำเขตออกเสียงบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการออกเสียงในหน่วยออกเสียงบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตออกเสียงที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ใดขัดขวางการออกเสียง ให้กรรมการประจำหน่วยมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปจากที่ออกเสียงได้ ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิออกเสียงของผู้นั้น

มาตรา ๓๑ กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ ก่อนวันออกเสียง หากกรรมการประจำหน่วยมีไม่ครบจำนวนไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการประจำเขตแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยให้ครบจำนวน

มาตรา ๓๓ ในวันออกเสียง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียงแล้วมีกรรมการประจำหน่วยไม่ครบจำนวน แต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยที่ได้รับแต่งตั้งให้กรรมการประจำหน่วยซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไป และให้รายงานต่อคณะกรรมการประจำเขตเพื่อแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนออกเสียง

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยมาปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการประจำเขตแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยออกเสียงนั้นโดยพลัน

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ หรือวางตนไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการอันไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และแจ้งให้คณะกรรมการประจำเขตแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงแทนให้ครบจำนวน แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

มาตรา ๓๕ กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของ

คณะกรรมการ หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการออกเสียง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖

การลงคะแนนออกเสียงและการนับคะแนนออกเสียง

ส่วนที่ ๑

การลงคะแนนออกเสียงด้วยบัตรออกเสียง

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการจัดให้มีหีบบัตรออกเสียงและบัตรออกเสียงให้เพียงพอ ตามความจำเป็น

หีบบัตรออกเสียงให้มีลักษณะและขนาดเช่นเดียวกับหีบบัตรเลือกตั้งที่คณะกรรมการกำหนด ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันออกเสียง

บัตรออกเสียงและวิธีการออกเสียง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๘ การลงคะแนนออกเสียงในบัตรออกเสียง ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงทำเครื่องหมาย กากบาทในช่องทำเครื่องหมายแสดงความคิดเห็น

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็น ให้ทำเครื่องหมายกากบาท ลงในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่แสดงความคิดเห็น”

มาตรา ๓๙ ในวันออกเสียง ให้เปิดการลงคะแนนออกเสียง ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๑ ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงใดให้ลงคะแนนออกเสียงได้ ณ หน่วยออกเสียงนั้น และให้มีสิทธิลงคะแนนออกเสียงได้เพียงแห่งเดียว แต่ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยออกเสียงอื่นที่มีให้หน่วยออกเสียงที่ตนมีสิทธิออกเสียง ให้ลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๔๑ ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งอยู่นอกเขตจังหวัดที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันออกเสียง จะไปลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่อยู่นอกเขตออกเสียงในวันออกเสียงได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๒ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยนับจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมดของหน่วยออกเสียงนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมดในที่ออกเสียงไว้ในที่เปิดเผย เมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียงให้คณะกรรมการประจำหน่วยเปิดหีบบัตรออกเสียงในที่เปิดเผยแสดงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งอยู่ ณ ที่ออกเสียงนั้นเห็นว่า เป็นหีบเปล่าและให้ปิดหีบบัตรออกเสียงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่ออกเสียงในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิออกเสียงอยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๔๓ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียง ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งประสงค์จะลงคะแนนออกเสียงนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดที่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐออกให้ที่มีรูปถ่ายและมีหมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร ไปแสดงตนต่อคณะกรรมการประจำหน่วย แล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยมอบบัตรออกเสียงให้แก่ผู้นั้นเพื่อลงคะแนนออกเสียง

บัตรประจำตัวประชาชนแม้จะหมดอายุแล้วก็ให้ใช้แสดงตนตามวรรคหนึ่งได้

ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการออกเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษหรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วย การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้บุคคลนั้นได้ลงคะแนนออกเสียงด้วยตนเอง เว้นแต่ลักษณะทางกายภาพทำให้คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรออกเสียงได้ ให้บุคคลอื่นเป็นผู้กระทำการแทนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนาของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น ทั้งนี้ ให้ถือเป็นการลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควร อาจกำหนดให้มีการจัดที่ออกเสียงหรืออุปกรณ์ออกเสียงสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ โดยจัดให้บุคคลนั้นได้ลงทะเบียน

เพื่อขอใช้สิทธิออกเสียง ณ สถานที่ดังกล่าว และเมื่อได้ลงทะเบียนแล้ว ให้หมดสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการอำนวยความสะดวกตามวรรคหนึ่ง การจัดที่ออกเสียง และการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิออกเสียงตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้ลงทะเบียนด้วย

มาตรา ๔๕ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการลงคะแนนออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยประกาศปิดการลงคะแนนออกเสียง แต่ในกรณีที่ยังมีผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งประสงค์จะลงคะแนนออกเสียงได้มาปรากฏตัวอยู่ในที่ออกเสียงเพื่อใช้สิทธิออกเสียงแล้วก่อนเวลาปิดการลงคะแนนออกเสียง แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นแสดงตนและมอบบัตรออกเสียงให้แก่ผู้มาแสดงตนนั้นเพื่อใช้สิทธิออกเสียง และเมื่อผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยประกาศปิดการลงคะแนนออกเสียง

เมื่อปิดการลงคะแนนออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยงดจ่ายบัตรออกเสียงและให้ทำเครื่องหมายในบัตรออกเสียงที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียงไม่ได้ ปิดช่องใส่บัตรออกเสียงบนหีบบัตรออกเสียง และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรออกเสียง และจำนวนบัตรออกเสียงที่เหลือ รายการดังกล่าว ให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่การออกเสียงในหน่วยออกเสียงแห่งใดไม่สามารถกระทำได้อันเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำเขตกำหนดที่ออกเสียงใหม่ ถ้าไม่อาจกำหนดที่ออกเสียงใหม่ได้ ให้ประกาศงดการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น แล้วรายงานคณะกรรมการทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือคณะกรรมการประจำหน่วยประกาศงดการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้นแล้วรายงานคณะกรรมการทราบโดยเร็ว

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการกำหนดวันลงคะแนนออกเสียงใหม่สำหรับหน่วยออกเสียงนั้นโดยเร็ว เว้นแต่คณะกรรมการเห็นว่าจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงนั้นไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง

คณะกรรมการจะไม่จัดให้มีการลงคะแนนออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่
ไม่มีการจัดให้มีการลงคะแนนออกเสียงใหม่ มิให้ถือว่าผู้มีสิทธิออกเสียงเป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง

ส่วนที่ ๒

การลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์
ให้คณะกรรมการประกาศให้ผู้มีสิทธิออกเสียงใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์ได้

ผู้มีสิทธิออกเสียงที่ประสงค์จะใช้สิทธิออกเสียงทางไปรษณีย์ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ
ประจำเขตภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการลงทะเบียน การลงคะแนนออกเสียง การนับคะแนนออกเสียง และ
การดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๘ เมื่อขอใช้สิทธิออกเสียงตามมาตรา ๔๗ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงนั้น
หมดสิทธิลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของ
หน่วยออกเสียงนั้น

ส่วนที่ ๓

การลงคะแนนออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการลงคะแนนออกเสียง
โดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ ในหน่วยออกเสียงใดหน่วยออกเสียงหนึ่งหรือ
หลายหน่วยออกเสียง ให้คณะกรรมการประกาศให้ผู้มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้นทราบ

หลักเกณฑ์และวิธีการลงคะแนนออกเสียง การนับคะแนนออกเสียงและการดำเนินการอื่น
ที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการลงคะแนนออกเสียงทางระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้คณะกรรมการประกาศให้ผู้มีสิทธิออกเสียงใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียง
ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้

ผู้มีสิทธิออกเสียงที่ประสงค์จะใช้สิทธิออกเสียงทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการประจำเขตภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการลงทะเบียน การลงคะแนนออกเสียง การนับคะแนนออกเสียง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๑ เมื่อขอใช้สิทธิออกเสียงตามมาตรา ๕๐ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงนั้นหมดสิทธิลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงนั้น

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการลงคะแนนออกเสียงโดยวิธีอื่นนอกจากการลงคะแนนออกเสียงตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๔

การลงคะแนนออกเสียงนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๕๓ ในการออกเสียง ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรจะขอลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิออกเสียง ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้

เมื่อได้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงใช้สิทธิออกเสียงได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕

หลักเกณฑ์และวิธีการลงทะเบียนการขอใช้สิทธิออกเสียงตามวรรคหนึ่ง สถานที่และจำนวนที่ออกเสียง วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียง การลงคะแนนออกเสียง การส่งบัตรออกเสียง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ วันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียง คณะกรรมการจะกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละประเทศตามที่เห็นสมควรก็ได้

ผู้ใดลงทะเบียนตามวรรคสามและได้ไปใช้สิทธิออกเสียงแล้ว แต่มิได้ไปใช้สิทธิออกเสียงในการออกเสียงใหม่ ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิออกเสียงลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิออกเสียงในประเทศใด ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจัดให้มีการลงคะแนนออกเสียงในประเทศนั้นโดยอาจจัดให้มีสถานที่ลงคะแนน หรือให้มีการลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือลงคะแนนออกเสียง

โดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเทศนั้น และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๕ เมื่อขอใช้สิทธิออกเสียงตามมาตรา ๕๓ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงนั้นหมดสิทธิลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงนั้น

มาตรา ๕๖ ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสามวัน ให้คณะกรรมการประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนผู้ลงทะเบียนขอใช้สิทธิออกเสียงนอกราชอาณาจักรแยกตามประเทศ

มาตรา ๕๗ กรณีมีเหตุตามมาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจประกาศกำหนดวันลงคะแนนออกเสียงตามมาตรา ๕๔ เฉพาะในเขตออกเสียงนั้นใหม่

ในกรณีมีเหตุตามวรรคหนึ่งสองครั้งติดต่อกัน ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย สั่งงดการลงคะแนนออกเสียงสำหรับการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรในเขตออกเสียงนั้น ในกรณีเช่นนั้น ถ้าผู้ลงทะเบียนมิได้ไปใช้สิทธิออกเสียง ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๒๔

ส่วนที่ ๕

การนับคะแนนออกเสียง

มาตรา ๕๘ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเปิดหีบบัตรออกเสียงต่อหน้าประชาชนที่อยู่ ณ ที่ออกเสียง แล้วดำเนินการนับคะแนนออกเสียง

มาตรา ๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๕ การนับคะแนนออกเสียงให้กระทำ ณ ที่ออกเสียงโดยเปิดเผยติดต่อกันจนเสร็จสิ้น และห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนนออกเสียง

การนับคะแนนออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๐ ในการนับคะแนนออกเสียง หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหากและห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนออกเสียงไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๖๑ บัตรออกเสียงดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีใช้บัตรที่กรรมการประจำหน่วยมอบให้

(๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกต หรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรออกเสียง นอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนนออกเสียง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง

(๔) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียง

(๕) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียงนอกช่อง “ทำเครื่องหมาย”

(๖) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียงในช่อง “ทำเครื่องหมาย” เกินหนึ่งเครื่องหมาย

(๗) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียเพราะเหตุใด และลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสองคน

มาตรา ๖๒ ถ้าการออกเสียงมีมากกว่าหนึ่งประเด็นในบัตรออกเสียงเดียวกัน ให้บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๖๑ (๑) (๒) หรือ (๓) เป็นบัตรเสียทั้งฉบับและมีให้นับเป็นคะแนนออกเสียง

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๖๑ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๖๑ (๔) ถ้ามิได้ทำเครื่องหมายในทุกประเด็น ให้เป็นบัตรเสียทั้งฉบับและมีให้นับเป็นคะแนนออกเสียง แต่ถ้าได้ทำเครื่องหมายประเด็นใดประเด็นหนึ่งให้ถือเป็นบัตรดีและนับคะแนนออกเสียงสำหรับประเด็นที่ทำเครื่องหมายไว้

(๒) บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๖๑ (๕) หรือ (๖) ถ้าทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียงตามลักษณะที่กำหนดตามมาตรา ๖๑ (๕) หรือ (๖) ในทุกประเด็น ให้เป็นบัตรเสียทั้งฉบับและมีให้นับเป็นคะแนนออกเสียง แต่ถ้าได้ทำเครื่องหมายตามลักษณะดังกล่าวประเด็นใดประเด็นหนึ่งมีให้นับประเด็นนั้นเป็นคะแนนออกเสียง

(๓) บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๖๑ (๗) จะเป็นบัตรเสียทั้งฉบับหรือเสียเพียงบางประเด็นและให้นับบางประเด็นเพียงใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๓ เมื่อนับคะแนนออกเสียงเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยนำบัตรออกเสียงของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงทั้งหมดใส่ไว้ในหีบบัตรออกเสียงพร้อมทั้งรายงานผลการนับคะแนนออกเสียงแล้วปิดหีบบัตรออกเสียงจัดส่งไปให้คณะกรรมการประจำเขตตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำรายงานผลการนับคะแนนออกเสียงปิดประกาศไว้ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ณ ที่ออกเสียง

ให้คณะกรรมการประจำเขตรายงานผลการนับคะแนนออกเสียงตามวรรคหนึ่งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนออกเสียงปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียง หรือไม่ตรงกับคะแนนออกเสียงที่นับได้ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยดำเนินการตรวจสอบ ถ้าผลการตรวจสอบยังไม่ตรงกันอีกหรือไม่สามารถตรวจสอบได้ ให้รายงานคณะกรรมการประจำเขตพร้อมเหตุผล และนำส่งหีบบัตรออกเสียงพร้อมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกเสียงแก่คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการประจำเขตมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการประจำเขตได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนออกเสียงใหม่หรือสั่งให้มีการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าจำนวนผู้มาแสดงตนของหน่วยออกเสียงนั้นไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง คณะกรรมการจะไม่สั่งให้มีการนับคะแนนออกเสียงใหม่ หรือไม่สั่งให้มีการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นก็ได้

มาตรา ๖๕ ถ้าการนับคะแนนออกเสียง ณ ที่ออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้หรือไม่สามารถนับคะแนนออกเสียงได้จนเสร็จสิ้น อันเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุอย่างอื่นที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยหรือเป็นอุปสรรคต่อการนับคะแนนออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยประกาศงดการนับคะแนนออกเสียงสำหรับหน่วยออกเสียงนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการประจำเขต เพื่อรายงานให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว และให้คณะกรรมการกำหนดวัน เวลา และนับคะแนนออกเสียงต่อไปโดยเร็ว สำหรับสถานที่นับคะแนนออกเสียงใหม่ คณะกรรมการจะกำหนดให้นับ ณ สถานที่อื่นใดที่เห็นสมควรที่มีไซท์ที่ออกเสียงเดิมก็ได้ ทั้งนี้ การเก็บรักษาบัตรออกเสียง หีบบัตรออกเสียง และเอกสารเกี่ยวกับการออกเสียง รวมทั้งวิธีการนับคะแนนออกเสียงใหม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าความปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีบัตรออกเสียงที่ได้มีการลงคะแนนออกเสียงแล้วชำรุดหรือสูญหาย ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการออกเสียงใหม่สำหรับหน่วยออกเสียงนั้น ตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้นไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง คณะกรรมการจะไม่สั่งให้มีการออกเสียงใหม่ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า จำนวนบัตรออกเสียงหรือจำนวนผู้มาแสดงตนใช้สิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงที่ไม่สามารถนับคะแนนออกเสียงได้ไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง คณะกรรมการอาจไม่สั่งนับคะแนนออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นก็ได้

มาตรา ๖๖ การนับคะแนนออกเสียงนอกราชอาณาจักรให้ดำเนินการนับคะแนนออกเสียง ณ สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลใหญ่ หรือสถานที่ที่คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายกำหนดภายในสี่สิบแปดชั่วโมงหลังปิดการลงคะแนนในวันออกเสียงในราชอาณาจักร

การนับคะแนนออกเสียง และการรายงานผลการนับคะแนนออกเสียงตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำความในมาตรา ๖๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๗

การประกาศผลการออกเสียง

มาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการประจำเขตรวมผลคะแนนออกเสียงจากทุกหน่วยออกเสียงภายในเขตออกเสียงและที่ออกเสียงนอกเขตจังหวัด เพื่อรายงานผลการรวมคะแนนออกเสียงให้คณะกรรมการทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าวันถัดจากวันออกเสียงหรือวันที่คณะกรรมการขยายให้ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์แก่การแจ้งข้อมูลการออกเสียงต่อประชาชนให้เกิดความรวดเร็ว คณะกรรมการอาจดำเนินการให้มีการรายงานผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการได้

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๐ เมื่อพ้นระยะเวลาคัดค้านแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศผลการออกเสียงและจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในราชกิจจานุเบกษา และรายงานให้นายกรัฐมนตรีและประธานรัฐสภาทราบโดยเร็ว

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่การออกเสียงหรือการนับคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากมีเหตุตามมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๖๕ หรือปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียงตามมาตรา ๖๔ หรือมีการคัดค้านการออกเสียงตามมาตรา ๗๐ และคณะกรรมการเห็นว่ากรณีดังกล่าวไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียงให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๖๘

หมวด ๘

การคัดค้านการออกเสียง

มาตรา ๗๐ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าการออกเสียงในทุกหน่วยออกเสียงหรือบางหน่วยออกเสียงมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมิผู้ร้องเรียนหรือคัดค้านหรือไม่ ให้คณะกรรมการดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยโดยเร็ว และในกรณีที่เห็นว่าการออกเสียงมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้มีการออกเสียงใหม่หรือนับคะแนนออกเสียงใหม่ในทุกหน่วยออกเสียงหรือบางหน่วยออกเสียงก็ได้ แต่ต้องดำเนินการให้มีขึ้นไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันออกเสียง แต่ในกรณีที่การออกเสียงใหม่หรือการนับคะแนนออกเสียงใหม่จะไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง คณะกรรมการจะมีมติไม่ให้มีการออกเสียงใหม่หรือนับคะแนนออกเสียงใหม่ก็ได้ แต่ต้องประกาศให้ประชาชนทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำและเหตุผลที่ไม่ให้มีการออกเสียงใหม่หรือนับคะแนนออกเสียงใหม่

ผู้มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงใดเห็นว่ามีการฉ้อโกงหรือผิดตามวรรคหนึ่งในหน่วยออกเสียงที่ตนมีสิทธิออกเสียง มีสิทธิยื่นคำคัดค้านต่อคณะกรรมการโดยมีรายละเอียดแห่งพฤติการณ์หรือหลักฐานพอสมควรที่แสดงให้เห็นว่าการออกเสียงนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่การลงคะแนนออกเสียงประขามติสิ้นสุดลง

วิธีการยื่นคำคัดค้านและวิธีการพิจารณาตามวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ในระหว่างที่มีการดำเนินการออกเสียงใหม่หรือนับคะแนนออกเสียงใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้รอการประกาศผลการออกเสียงไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการออกเสียงใหม่หรือการนับคะแนนออกเสียงใหม่ดังกล่าว

หมวด ๙

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๑ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ใช้ตำแหน่งหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้การออกเสียงไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๒ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง คณะกรรมการประจำเขต กรรมการประจำเขต คณะกรรมการประจำหน่วย กรรมการประจำหน่วย คณะอนุกรรมการ อนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการขัดขวางการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้างในการไปใช้สิทธิออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดทำลายบัตรออกเสียงโดยไม่มีอำนาจกระทำได้หรือจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรออกเสียงชำรุด หรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใดแก่บัตรเสียให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานหรือเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๕ ผู้ใดทำลายเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลการลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่มีอำนาจกระทำได้ หรือจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลการลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ ชำรุด หรือเสียหาย หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผิดไปจากความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าของงานหรือเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๖ ผู้ใดกระทำการในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียง ดังต่อไปนี้

(๑) ออกเสียงหรือพยายามออกเสียงประชามติ โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิออกเสียง ในหน่วยออกเสียงนั้น

(๒) ใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรออกเสียงมาออกเสียงประชามติ

(๓) นำบัตรออกเสียงออกไปจากที่ออกเสียง

(๔) นำบัตรออกเสียงหรือข้อมูลการออกเสียงที่ลงคะแนนออกเสียงแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าได้ออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียงโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๕) ทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรออกเสียงเพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่า เป็นบัตรออกเสียงของตน หรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดบันทึกภาพบัตรออกเสียงหรือข้อมูล การออกเสียงที่ตนได้ลงคะแนนออกเสียงแล้ว

(๖) ขัดคำสั่งกรรมการประจำหน่วยที่สั่งให้ออกไปจากที่ออกเสียงเพราะเหตุที่ผู้นั้นขัดขวาง การออกเสียงตามมาตรา ๓๐

(๗) นำบัตรออกเสียงใส่ในหีบบัตรออกเสียงโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือกระทำการใด ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง เพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนออกเสียงโดยผิดไปจากความจริง หรือ กระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรออกเสียงเพิ่มขึ้นจากความจริง

(๘) กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อมิให้ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไป ณ ที่ออกเสียง หรือเข้าไป ณ ที่ออกเสียง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าว ภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงประชามติ

(๙) ก่อความวุ่นวายขึ้นในที่ออกเสียง หรือกระทำการใดอันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรค แก่การออกเสียง

ผู้กระทำตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือ ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้กระทำตาม (๗) (๘) หรือ (๙) ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชัดขวางเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๒) ให้ เสนอให้หรือสัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง

(๓) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ หรือใช้อิทธิพลคุกคามเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือเพื่อให้สำคัญผิดในวัน เวลา ที่ออกเสียงหรือวิธีการออกเสียง

(๔) เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพ ทำให้สูญหาย ทำให้ไร้ประโยชน์ นำไป หรือขัดขวางการส่งซึ่งหีบบัตรออกเสียง หรือบัตรออกเสียง หรือเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงที่คณะกรรมการประจำหน่วยได้จัดทำโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรออกเสียงที่ตั้งไว้เพื่อการลงคะแนนออกเสียง หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรออกเสียงนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการออกเสียงได้เสร็จสิ้นแล้ว

(๕) เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะออกเสียงประชามติอันเป็นเท็จ

(๖) เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อใด ๆ อันมีผลเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง

(๗) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะไม่นำไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง

(๘) ขाय จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตออกเสียงระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันออกเสียงหนึ่งวันจนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันออกเสียง

ผู้ใดกระทำตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท และผู้กระทำตาม (๕) (๖) หรือ (๗) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดไม่เกินห้าปีด้วยก็ได้

ผู้ใดกระทำตาม (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตาม (๗) เป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายก่อนหรือในวันออกเสียง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๗๘ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิออกเสียงไปยังที่ออกเสียง เพื่อการออกเสียงหรือนำกลับไปจากที่ออกเสียงโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง ซึ่งต้องเสียตามปกติ เว้นแต่เป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่จัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิออกเสียงตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๙ ผู้ใดเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียง ในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันออกเสียงจนถึงสิ้นสุดเวลาออกเสียงในวันออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดทรงรังควานผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันออกเสียงหนึ่งวันจนถึงสิ้นสุดเวลาออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ กรรมการประจำหน่วยผู้ใดใช้สิทธิของผู้อื่นในการลงคะแนนออกเสียง หรือจงใจนับบัตรออกเสียงหรือคะแนนออกเสียง หรือรวมคะแนนออกเสียงให้ผิดไปจากความจริง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยมีได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรออกเสียงชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรออกเสียงให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการออกเสียงไม่ตรงความจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๒ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ใดทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หากคณะกรรมการร้องต่อศาลว่าการกระทำความผิดนั้นเป็นผลให้ต้องมีการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่เป็นเหตุ ให้คณะกรรมการสั่งให้ต้องมีการออกเสียงใหม่นั้นด้วย โดยให้ศาลพิจารณาจากหลักฐานค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลทันที และนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘๕ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตุลาการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตุลาการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น ได้กระทำในราชอาณาจักร

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

อ.พ. 1/2567 สมัยวิสามัญ

อ.พ. 1/2567
สมัยวิสามัญ

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทนงศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายยอดชาย วิถีพานิช

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นายแดนชัย ไชวิเศษ

นิติกรเชี่ยวชาญ

นายยุทธพงศ์ ปิ่นอนงค์

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางเมฆาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

มิถุนายน 2567

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อพูดถึง “ประชาธิปไตย” คนส่วนใหญ่อาจนึกถึงแค่ “ประชาธิปไตยแบบตัวแทน” (representative democracy) เพราะในสังคมปัจจุบันที่มีขนาดใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นจนทำให้ “ประชาธิปไตยทางตรง” (direct democracy) เป็นเรื่องยากในทางปฏิบัติ ประเทศต่าง ๆ จึงเลือกที่จะให้อำนาจประชาชนเลือก “ผู้แทน” ของตนเองขึ้นมาทำหน้าที่กำหนดทิศทางของประเทศแทน แต่ก็ยังไม่ทิ้งกลไกประชาธิปไตยทางตรงที่ให้ประชาชนสามารถออกเสียงของตนเองได้ คือ “การออกเสียงประชามติ” (referendum) ซึ่ง “ประชามติ” คือ กระบวนการทางการเมืองที่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตัดสินใจต่อบางประเด็นได้โดยตรงแทนที่จะให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนจากการเลือกตั้ง การจัดประชามติสามารถเกิดขึ้นได้ในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติ ตั้งแต่ประเด็นเล็ก ๆ ไปจนถึงเรื่องที่มีผลกระทบต่อคนทั้งประเทศ ประชามติจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการมอบอำนาจกลับคืนไปให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจอีกครั้ง

การออกเสียงประชามติ (Referendum) คือ การนำร่างรัฐธรรมนูญหรือนโยบายที่สำคัญของประเทศไปผ่านการตัดสินใจเพื่อแสดงความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย จึงนับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน และถือว่าเป็นประชาธิปไตยทางตรงแบบหนึ่ง ซึ่งประชาชนมีสิทธิมีเสียงโดยตรงในการบริหารราชการแผ่นดิน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายว่า “ออกเสียง” หมายถึง เปล่งเสียงลงคะแนนเสียง ลงคะแนนเลือกตั้งหรือออกความเห็น พจนานุกรมภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัย Oxford ได้ให้ความหมายของคำว่า “Referendum” ไว้ว่า การออกเสียงลงคะแนนโดยทั่วไปของผู้มีสิทธิออกเสียง ในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองปัญหาใดปัญหาหนึ่ง ที่ถูกมอบให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้ตัดสินใจด้วยตัวเองโดยตรง

การออกเสียงประชามติมีประเด็นสำคัญที่จะกล่าวถึง คือ วันออกเสียงประชามติและการคิดคะแนนเสียงประชามติ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงมีแนวคิดที่กำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ แต่อีกด้านหนึ่งก็อาจมองได้ว่าจะเป็นการล่าช้าเกินไปที่จะรอให้วันออกเสียงประชามติตรงกับวันเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เพราะอาจถูกมองว่าเป็นการ “เตะถ่วง” หากรอไปจัดประชามติในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้งนั้น ๆ จะล่าช้าเกินไป

สำหรับการคิดคะแนนเสียงประชามตินั้น แม้ว่าในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มาตรา 13 กำหนดหลักเกณฑ์การออกเสียงประชามติที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ต้องได้เสียงข้างมากสองชั้น (Double

Majority) คือ ชั้นที่หนึ่ง “ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง” และชั้นที่สอง “ต้องมีจำนวนเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียง” ที่มีการมองกันว่าจะทำให้ประชามติมีความชอบธรรมและกฎหมายก็ผ่านมาได้เสียงที่ท่วมท้น แต่ในอีกด้านหนึ่งก็อาจจะซับซ้อน เข้าใจยาก จึงมีแนวคิดที่จะกลับไปใช้การนับคะแนนเสียงเช่นในอดีต คือ กำหนดจำนวนเสียงข้างมากที่จะถือเป็นข้อยุติในการจัดทำประชามติ โดยกำหนดให้ “ใช้เสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติ” กล่าวคือ นับเฉพาะประชาชนที่ออกมาใช้สิทธิถ้ามีเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบฝั่งใดมากกว่า ผลประชามติก็จะยุติไปตามนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งการใช้หลักการเสียงข้างมาก (Majority Rule) เข้าใจได้ง่ายกว่า

ระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชนส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับหลักการเสียงข้างมาก (Majority Rule) ในการตัดสินใจขัดแย้งทุกระดับ โดยหลักการเสียงข้างมาก หมายความว่า การตัดสินใจใด ๆ ของกลุ่มหรือคณะบุคคลหลังจากที่ได้มีการปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นพอสมควรแล้ว ก็ให้ตัดสินใจเป็นข้อยุติโดยถือเสียงข้างมากเป็นเสียงชี้ขาด เพื่อให้สามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมต่อไปได้ เฉกเช่นในการออกเสียงประชามติเรื่องที่มีผู้เห็นด้วยมากที่สุดจะได้รับการนำไปปฏิบัติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1	
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-3
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-4
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-6
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-7
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-8
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-10
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-12
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ และนายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-13
ส่วนที่ 2	
บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3	
ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- ประชามติ (Referendum)	3-1
- ปัญหา “เสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น” ใน พ.ร.บ. ประชามติ	3-6
- ประชามติ “ล้มเหลว” ในต่างประเทศ เพราะไม่สะท้อนความเห็นประชาชน	3-10
- ผลการออกเสียงประชามติของไทยเพื่อความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	3-14
- การทำประชามติในต่างประเทศ: กรณีทำประชามติก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ	3-17

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ดังนี้

- กำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11 วรรคสาม)
- กำหนดรูปแบบการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 12)
- กำหนดการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13)
- กำหนดให้คณะกรรมการต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 16 วรรคหนึ่ง)
- กำหนดเขตออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 18)
- กำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ นอกจากนี้วิธีการออกเสียงเดิมกำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยบัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ จึงควรกำหนดวิธีการออกเสียงให้สามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ และยังมีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงและต้องสูงกว่าคะแนนเสียง

ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น และเมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการ
เผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการจัดให้มี
การแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน รวมทั้งกำหนดให้เขตการออกเสียง หน่วยออกเสียง
และที่ออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

สรุปลงพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

---

1. ชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา 1)
2. วันใช้บังคับ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)
3. การกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงประชามติ อาจกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 3 และร่างมาตรา 4)
4. การกำหนดรูปแบบการออกเสียงประชามติ การออกเสียงประชามติให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียงประชามติหรือการออกเสียงประชามติทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงประชามติโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงประชามติหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียงประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา 5)
5. จำนวนคะแนนเสียงการออกเสียงประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติ โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงประชามติและต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (ร่างมาตรา 6)
6. การแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ เมื่อได้ประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติได้รับอย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา 7)
7. การกำหนดเขตออกเสียงประชามติ การออกเสียงประชามติจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่นเป็นเขตออกเสียงประชามติก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา 8)
8. การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงประชามติ กำหนดให้การกำหนดหน่วยออกเสียงประชามติและที่ออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หากกรณีในพื้นที่ใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในวันเดียวกับการออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียงประชามติ และที่ออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ดังกล่าว (ร่างมาตรา 9)

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ดังนี้

1. กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11 วรรคสาม)
2. กำหนดให้การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 12)
3. กำหนดให้การออกเสียงให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมาก ต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 13)
4. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ และเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 16 วรรคหนึ่ง)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไป หรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้นจึงอาจกำหนดให้วันออกเสียง เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ และวิธีการออกเสียงจากเดิมที่กำหนดให้การออกเสียงกระทำโดยใช้บัตรออกเสียงเป็นหลัก ส่วนวิธีการออกเสียงโดยวิธีอื่นเป็นเพียงทางเลือกที่คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีได้ เป็นการกำหนดวิธีการออกเสียงสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อความสะดวกของประชาชนผู้มาใช้สิทธิ นอกจากนี้ยังให้มีการแก้ไขในเรื่องผลการออกเสียงที่ถือว่ามีข้อยุติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเต็มจำนวนเกินกึ่งหนึ่ง

ของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิออกเสียง ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งเห็นว่าไม่ควรแยกประเภท การออกเสียงว่าเป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือเป็นเพียงการออกเสียง เพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการออกเสียงเป็นกระบวนการเดียวกัน และใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณหากจะจัดการออกเสียงเพียงเพื่อให้การปรึกษา และหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมาก เด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติเนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้งที่มีผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียงและรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้งยังพบว่า มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) แต่การออกเสียงประชามติเป็นเพียงการสอบถาม ความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้น อาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชน โดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียง ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียง และควรแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียงเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียง ที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 2560 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดา และสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ ของคณะกรรมการที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบ และไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2541

สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา 1)
2. วันใช้บังคับ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)
3. การกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการออกเสียงประชามติอาจกำหนดให้วันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 3 และร่างมาตรา 4)
4. การกำหนดรูปแบบการออกเสียงประชามติ ให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียงประชามติ หรือการออกเสียงประชามติทางไปรษณีย์ หรือการออกเสียงประชามติโดยเครื่องลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่นที่สามารถกระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา 5)
5. จำนวนคะแนนเสียงการออกเสียงประชามติ ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติ โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะจัดทำประชามตินั้น (ร่างมาตรา 6)
7. การแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด (ร่างมาตรา 7)

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ เพื่อให้กติกาประชามติเป็นธรรม
กับทุกฝ่าย

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีบางส่วนที่สามารถ
ปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เช่น การกำหนดกติกาให้เป็นธรรมมากขึ้น การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนมากขึ้น
ในการใช้สิทธิออกเสียงประชามติและการเข้าชื่อเสนอประชามติ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องมากขึ้นในการจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น

สรุปลงสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา 1)
2. วันใช้บังคับ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)
3. การกำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น โดยกำหนดเกณฑ์การกำหนดวันออกเสียงประชามติให้มีกรอบระยะเวลาและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้ (ร่างมาตรา 3)
4. ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการ กำหนดให้ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการ ในกรณีที่มีการออกเสียงประชามติในวันเดียวกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ (ร่างมาตรา 4)
5. การออกเสียงประชามติเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดเกณฑ์การกำหนดวันออกเสียงประชามติให้มีกรอบระยะเวลาและเพิ่มความยืดหยุ่นในการกำหนดวันออกเสียงประชามติให้สอดคล้องกับวันเลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่น ๆ ได้ ในการออกเสียงประชามติที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา 5)
6. การเข้าชื่อของประชาชนเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการออกเสียงประชามติ กำหนดให้การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อและการร่วมเข้าชื่อในการออกเสียงประชามติกรณีประชาชนเข้าชื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติสามารถกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้
7. จำนวนคะแนนเสียงการออกเสียงประชามติ ต้องมีเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (ร่างมาตรา 7)
8. การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติ ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติและต้องไม่มีลักษณะเป็นการชักนำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติลงคะแนนออกเสียงประชามติทางใดทางหนึ่งกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามตินั้น (ร่างมาตรา 8)
9. การกำหนดเขตออกเสียงประชามติ การออกเสียงประชามติจะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่น เป็นเขตออกเสียงประชามติก็ได้ (ร่างมาตรา 9)
10. การกำหนดหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงประชามติ ในกรณีที่พื้นใดมีการเลือกตั้งอื่นในวันเดียวกับการออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของการเลือกตั้งอื่นนั้นเป็นหน่วยออกเสียงประชามติและที่ออกเสียงประชามติ (ร่างมาตรา 10)

11. คณะกรรมการประจำเขตออกเสียงประชามติ กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตออกเสียงประชามติ ไม่เกิน 5 คน และผู้อำนวยการการออกเสียงประชามติประจำเขตออกเสียงประชามติ

12. ผู้รักษาการ กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 12)

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ดังนี้

- กำหนดให้มีการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (เพิ่มมาตรา 9/1)
- กำหนดให้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11 วรรคสาม)
- กำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติ และคะแนนการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13)
- กำหนดการจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 14 วรรคสาม)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 กำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา 9 ต้องถือว่ามีข้อยุติและต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง และมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามติ ซึ่งการกำหนดให้การออกเสียงทุกประเภทต้องถือว่ามีข้อยุติและการกำหนดคะแนนการออกเสียงดังกล่าวมีจำนวนมากเกินไป จึงยากที่จะได้ข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทำให้การออกเสียงประชามติอาจไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับการจัดให้มีการออกเสียงประชามติแต่ละเรื่องแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 โดยกำหนดให้การออกเสียงตามมาตรา 9 มีทั้งกรณีที่เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือบางกรณีควรกำหนดให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และกำหนดคะแนนการออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติและการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีมีคะแนนการออกเสียงที่แตกต่างกัน รวมทั้งกำหนดกรณีหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือหากมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็นวันเดียวกัน นอกจากนี้ควรกำหนดให้การจัดทำ

และการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงและต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ

สรุปลงสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา 1)
2. วันใช้บังคับ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)
3. การออกเสียงประชามติเพื่อให้มีข้อยุติหรือให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี กำหนดว่าการออกเสียงประชามติตามมาตรา 9 (1) หรือ (3) ให้เป็นการออกเสียงประชามติเพื่อให้มีข้อยุติ ส่วนการออกเสียงประชามติตามมาตรา 9 (2) (4) หรือ (5) ให้เป็นการออกเสียงประชามติเพื่อให้มีข้อยุติ หรือให้เป็นการออกเสียงประชามติเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา 3)
4. การกำหนดวันออกเสียงประชามติเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา 9 (1) หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกัน (ร่างมาตรา 4)
5. การกำหนดวันออกเสียงประชามติกรณีอื่น ๆ นอกจากการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงประชามติเป็นวันเดียวกัน (ร่างมาตรา 5)
6. จำนวนคะแนนเสียงการออกเสียงประชามติ กำหนดให้การออกเสียงประชามติที่จะถือว่า มีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ และมีคะแนนเสียงสูงกว่าคะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น ส่วนการออกเสียงประชามติเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ (ร่างมาตรา 6)
7. การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติ ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงประชามติ และต้องดำเนินการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดทำประชามติแก่ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ (ร่างมาตรา 7)

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ และนายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยที่เป็นการสมควร แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การออกเสียงประชามติ	ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยที่เป็นการสมควร แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การออกเสียงประชามติ	ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยที่สมควรให้มี การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ	ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยที่เป็นการสมควร แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การออกเสียงประชามติ

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	<p>พระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 26 ประกอบมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม และชอบด้วยกฎหมาย และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่อง</p>			

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชู้ศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพรินธุ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	<p>ที่จัดประชามติได้โดยอิสระ และเท่าเทียมกัน ซึ่งการตรา พระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับ เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพรินธุ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
			<p>มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 9/1 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p> <p>“มาตรา 9/1 การกำหนดวันออกเสียงประชามติตามมาตรา 9 ต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา หรือวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแล้วแต่กรณี</p> <p>ในการจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าควรจัดให้มีการออกเสียงในวันเดียวกับวันเลือกตั้งอื่น คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันออกเสียงที่แตกต่างจากเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งได้ แต่ต้องไม่เร็วกว่าหกสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่</p>	<p>มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 9/1 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p> <p>“มาตรา 9/1 การออกเสียงตามมาตรา 9 (1) หรือ (3) ให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้มีข้อยุติ</p> <p>การออกเสียงตามมาตรา 9 (2) (4) หรือ (5) ให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้มีข้อยุติหรือให้เป็นการออกเสียงเพื่อให้ความปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชুক্তี ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
			<p>ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภาหรือ คณะรัฐมนตรีมีมติ แล้วแต่กรณี ในการจัดให้มีการออกเสียง ตามมาตรา 9 (2) (3) (4) และ (5) หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิใช่เหตุผล ความจำเป็นในทางงบประมาณ หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจ หลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจ กำหนดวันออกเสียงที่แตกต่าง จากเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งได้”</p> <p>มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา 9/2 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564</p> <p>“มาตรา 9/2 ในกรณีที่มี การออกเสียงในวันเดียวกับ วันเลือกตั้งอื่น ให้การกำหนด</p>	

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพรชัย วุฒินันท์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 10 เมื่อมีกรณี ที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียง ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้</p>	<p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 10 เมื่อมีกรณี ที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียง ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้</p>	<p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 10 เมื่อมีกรณี ที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียง ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้</p>	<p><u>ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการและผู้ปฏิบัติหน้าที่ ในการดำเนินการ เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</u></p> <p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 10 เมื่อมีกรณี ที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียง ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้</p>	<p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 10 เมื่อมีกรณี ที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียง ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>นายกรัฐมนตรีทราบ และให้ นายกรัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ให้มี การออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับ คณะกรรมการ ซึ่งต้อง ไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้า กว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา ฯลฯ</p>	<p>นายกรัฐมนตรีทราบ และให้ นายกรัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ให้มี การออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธาน รัฐสภา ทั้งนี้ หากมีการกำหนด วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือมี การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียง กับการออกเสียงอาจกำหนดให้ วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับ วันเลือกตั้ง”</p>	<p>นายกรัฐมนตรีทราบ และให้ นายกรัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ให้มีการออกเสียง ตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือ ร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้อง ไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่า หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับ แจ้งจากประธานรัฐสภา ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็น การเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมี การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียง กับการออกเสียงอาจกำหนดให้ วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับ วันเลือกตั้ง”</p>	<p>นายกรัฐมนตรีทราบ และให้ นายกรัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ให้มี การออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ <u>ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน มาตรา 9/1”</u></p>	<p>นายกรัฐมนตรีทราบ และให้ นายกรัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ให้มี การออกเสียงตามวันที่กำหนด ตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธาน รัฐสภา ทั้งนี้ หากมีการกำหนด วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนด วันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้กำหนดวันออกเสียงเป็น วันเดียวกัน”</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 11 เมื่อมีกรณี ที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียง ตามมาตรา 9 (4) ให้ประธาน รัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของ แต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรี ทราบ ในการแจ้งดังกล่าว ให้ส่งสาระสำคัญของเรื่อง ที่จะขอทำประชามติในลักษณะ ที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจ เนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้ นายกรัฐมนตรีทราบด้วย</p>	<p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสามของมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	<p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสามของมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสองและวรรคสามของ มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน</p>	<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสามของมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>หลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด ตามมาตรา 9 (5) อย่างน้อย ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อย กว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม และการถูก จำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อ ให้เป็นไปตามมาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 24</p> <p>เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา แล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุ อันสมควรตามมาตรา 166 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการที่จะให้มีการออกเสียง</p>	<p>“เมื่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณี ที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการที่จะให้มีการออกเสียง</p>	<p>“เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา แล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุ อันสมควรตามมาตรา 166 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการที่จะให้มีการออกเสียง</p>	<p>“หลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด ตามมาตรา 9 (5) อย่างน้อย ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวน ผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิ เข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 24</p> <p><u>การเชิญชวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ ให้ร่วมเข้าชื่อ และการร่วมเข้าชื่อ ตามมาตรา 9 (5) จะต้องกระทำ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้</u></p> <p>เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา แล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุ อันสมควรตามมาตรา 166 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการที่จะให้มีการออกเสียง</p>	<p>“เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา แล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุ อันสมควรตามมาตรา 166 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการที่จะให้มีการออกเสียง</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพรินธุ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิใช่เหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้</p> <p>ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือ</p>	<p>ตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิใช่เหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้</p> <p>ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่อง</p>	<p>ตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิใช่เหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติโดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำ</p>	<p>ตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ <u>ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 9/1</u></p> <p><u>ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงทางใดทางหนึ่งในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก</u>”</p>	<p>ตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิใช่เหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ <u>ทั้งนี้หากมีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไป หรือมีการกำหนดวันเลือกตั้งท้องถิ่น แล้วแต่กรณีให้กำหนดวันออกเสียงเป็น</u></p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพรชัย วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำ ประชามติได้โดยสะดวก	ที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก <u>ทั้งนี้ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือ หากมีการกำหนดวันเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหาร ท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่ง ครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วง เวลาใกล้เคียงกับการออกเสียง อาจกำหนดให้วันออกเสียง เป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้ง”</u> มาตรา 5 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน	ประชามติได้โดยสะดวก <u>ทั้งนี้ หากมี การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็น การเลือกตั้งทั่วไป หรือหากมี การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ แล้วแต่กรณี ในช่วงเวลาใกล้เคียง กับการออกเสียง อาจกำหนดให้ วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับ วันเลือกตั้ง”</u> มาตรา 5 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้ แทน		วันเดียวกัน ในประกาศดังกล่าว ต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชน ออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความ ที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิ ออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้ โดยสะดวก”

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 12 การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือคณะกรรมการอาจกำหนดให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงใดเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขต</p>	<p>“มาตรา 12 การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</p>	<p>“มาตรา 12 การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ</p> <p>การออกเสียงให้กระทำโดยใช้บัตรออกเสียง หรือการออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือออกเสียงโดยเครื่องลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และอาจใช้วิธีลงคะแนนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี และใช้ในเขตออกเสียงใดเขตออกเสียงหนึ่งหรือหลายเขตออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</p>		

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด</p> <p>มาตรา 13 การออกเสียง ที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำ ประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่ง ของผู้มีสิทธิออกเสียงและมี จำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของ ผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่อง ที่จัดทำประชามตินั้น</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 13 การออกเสียง ที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำ ประชามติ ให้ถือเสียงข้างมาก ของผู้มาออกเสียง โดยคะแนน เสียงข้างมากต้องมีจำนวนเสียง เกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียง และต้องสูงกว่าคะแนนเสียง ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ จัดทำประชามตินั้น”</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไป นี้แทน</p> <p>“มาตรา 13 การออกเสียง ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง โดยคะแนนเสียงข้างมากต้องสูงกว่า คะแนนเสียงไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่จะจัดทำประชามตินั้น”</p>	<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 13 การออกเสียง ที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำ ประชามติ ต้องมีจำนวนเสียงเกิน กึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียง ในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น”</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 13 การออกเสียง ที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำ ประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียง เป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิ ออกเสียง และมีจำนวนเสียงข้างมาก ของผู้มาออกเสียง โดยคะแนน เสียงข้างมากต้องสูงกว่าคะแนนเสียง ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่อง ที่จัดทำประชามตินั้น</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 14 ในการจัดทำ ประชามติตามมาตรา 10 ให้คณะกรรมการเผยแพร่ ร่างรัฐธรรมนูญและสาระสำคัญ ของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุป ที่ได้รับจากประธานรัฐสภา</p>			<p>มาตรา 8 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสามของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน</p>	<p><u>การออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษา แก่คณะรัฐมนตรีให้ถือเสียงข้างมาก ของผู้มาออกเสียงในการให้ ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่จัดทำประชามติ”</u></p> <p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสามของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ตามมาตรา 10 วรรคสอง ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป การเผยแพร่ข้อมูล ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อย ต้องเผยแพร่ผ่านทางระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ ให้มีการออกเสียง รวมทั้งจัดทำ เอกสารเผยแพร่ข้อมูลส่งให้ เจ้าบ้านทราบไม่น้อยกว่า สามสิบวันก่อนวันออกเสียง และเผยแพร่ทางสถานี วิทยุกระจายเสียงหรือสถานี วิทยุโทรทัศน์ของรัฐด้วย การจัดทำและการเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมี การออกเสียงตามวรรคหนึ่ง</p>			<p>“การจัดทำและการเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมี การออกเสียงตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>“การจัดทำและการเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมี การออกเสียงตามวรรคหนึ่ง</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศีรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพรชัย วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมี การออกเสียงและต้องไม่มี ลักษณะเป็นการชี้้นำให้ ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบกับเรื่องที่จะ มีการออกเสียงนั้น</p> <p>มาตรา 16 เมื่อได้ประกาศ กำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่ กระบวนการและขั้นตอน การออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียง</p>	<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 16 เมื่อได้ประกาศ กำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่ กระบวนการ และขั้นตอนให้ ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับอย่างทั่วถึง</p>	<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 16 เมื่อได้ ประกาศกำหนดวันออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการ และขั้นตอนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับ อย่างทั่วถึง และให้คณะกรรมการ</p>	<p>ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมี การออกเสียงและต้องไม่มีลักษณะ เป็นการชี้้นำให้ผู้มีสิทธิออกเสียง <u>ลงคะแนนออกเสียงทางใดทางหนึ่ง</u> กับเรื่องที่จะมีการออกเสียงนั้น”</p>	<p>ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมี การออกเสียง และต้องดำเนินการ <u>ให้ข้อมูลทั้งที่เห็นชอบและ</u> <u>ไม่เห็นชอบเกี่ยวกับเรื่องที่จะ</u> <u>จัดทำประชามติแก่ประชาชน</u> <u>ได้รับทราบอย่างครบถ้วนเพียงพอ</u> <u>ต่อการตัดสินใจออกเสียง”</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p>

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ได้รับทราบอย่างทั่วถึง</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา 18 การออกเสียง ให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขต ออกเสียง</p>	<p><u>และให้คณะกรรมการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศหนด”</u></p> <p>มาตรา 8 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 18 การออกเสียง จะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด <u>เขตอำเภอ เขตเทศบาล</u> <u>เขตตำบล เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่น</u> เป็นเขตออกเสียงก็ได้ ทั้งนี้</p>	<p><u>จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>มาตรา 9 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 18 การออกเสียง จะใช้เขตประเทศ เขตจังหวัด <u>เขตอำเภอ เขตเทศบาล เขตตำบล</u> <u>เขตหมู่บ้าน หรือเขตอื่น</u> เป็นเขต ออกเสียงก็ได้ ตามหลักเกณฑ์</p>	

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 19 ให้ถือว่า หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง ที่กำหนดตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการ เลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อน วันออกเสียงเป็นหน่วยออกเสียง และที่ออกเสียงตาม พระราชบัญญัตินี้</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p>	<p><u>ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</u></p> <p>มาตรา 9 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 19 <u>การกำหนด</u> <u>หน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง</u> <u>ตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไป</u> <u>ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข</u> <u>ที่คณะกรรมการกำหนด หากกรณี</u> <u>พื้นที่ใดมีการเลือกตั้งสมาชิก</u> <u>สภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้ง</u> <u>ทั่วไป หรือมีการเลือกตั้งสมาชิก</u> <u>สภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น</u> <u>เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ</u></p>		<p><u>วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ</u> <u>กำหนด”</u></p> <p>มาตรา 10 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 19 <u>การกำหนดหน่วย</u> <u>ออกเสียงและที่ออกเสียงตาม</u> <u>พระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไป</u> <u>ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ</u> <u>เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</u> <u>ในกรณีพื้นที่พื้นที่ใดมี</u> <u>การเลือกตั้งอื่นในวันเดียวกัน</u> <u>กับการออกเสียงประชามติ</u> <u>ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้ง และที่</u> <u>เลือกตั้งของการเลือกตั้งนั้น</u></p>	

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพรชัย วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 29 ในการออกเสียง แต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ มอบหมายแต่งตั้งคณะกรรมการ ประจำเขตไม่เกินห้าคนและให้ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ จังหวัดเป็นผู้อำนวยการ</p>	<p>ในวันเดียวกับการออกเสียง ให้ถือว่า หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งของ การเลือกตั้งนั้น เป็นหน่วยออกเสียง และที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ ในพื้นที่ดังกล่าว”</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		<p>เป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียง ตามพระราชบัญญัตินี้ในพื้นที่ ดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>มาตรา 11 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย การออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 29 ในการออกเสียง แต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการหรือ ผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขต ไม่เกินห้าคนและผู้อำนวยการ การออกเสียงประจำเขตออกเสียง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในเขต</p>	

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายพริชฐ์ วัชรสินธุ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การออกเสียงประจำเขตออกเสียง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในเขต ออกเสียงตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด รวมทั้ง ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา 8 ให้ประธาน กรรมการการเลือกตั้งรักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้</p>			<p>ออกเสียงตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด รวมทั้ง ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย”</p> <p>มาตรา 12 ให้ประธาน กรรมการการเลือกตั้งรักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนไม่ได้จบลงแค่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อีกหนึ่งกลไกที่กฎหมายรับรองและกำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชน คือ “การออกเสียงประชามติ” ซึ่งเป็นกระบวนการให้ประชาชนได้ตัดสินใจกำหนดทิศทางด้วยตนเองเฉพาะในประเด็นที่สำคัญ อันจะส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของประเทศชาติและตัวประชาชนผู้ทรงอำนาจสูงสุดในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชามติ (Referendum) คือ มติของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศที่แสดงออกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือที่ใดที่หนึ่ง อีกนัยหนึ่ง คือ มติของประชาชนที่รัฐให้สิทธิออกเสียงลงคะแนนรับรองร่างกฎหมายสำคัญที่ได้ผ่านสภานิติบัญญัติแล้ว หรือให้ตัดสินใจในปัญหาสำคัญในการบริหารประเทศ

การออกเสียงประชามติเป็นกลไกที่ตั้งอยู่บนหลักประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) โดยปกติแม้ประชาชนสามารถแสดงความเห็นหรือปรารถนาว่าอยากเห็นการเมืองเป็นแบบใด แต่ในความเป็นจริงภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative democracy) ผู้มีอำนาจตัดสินใจท้ายสุดกลับเป็นบรรดานักการเมืองในฐานะผู้แทนราษฎร (สส.) หรือพรรคการเมืองที่สังกัดก็ได้อาจใช้วิธีการต่าง ๆ ในการเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือแก่พรรค ซึ่งทำให้การใช้อำนาจเหล่านั้นไม่ตรงกับเจตนาของประชาชนส่วนใหญ่หรือแม้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเจตนาบริสุทธิ์ก็ตาม แต่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของประเทศมีผลได้ผลเสียด้วยการตัดสินใจของพวกเขา ดังนั้น การออกเสียงประชามติ เป็นเสมือนการคืนอำนาจอธิปไตยชั่วคราวให้ประชาชนทั่วไปทุกคนได้ใช้สิทธิออกเสียงชี้ขาดว่าจะให้ความ “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ในเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ เช่น การขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยที่ไม่จำเป็นต้องผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง

หลักการสำคัญของการออกเสียงประชามติ ประกอบไปด้วย

1. เรื่องที่จะจัดทำประชามติต้องมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติและประชาชน โดยไม่เกี่ยวกับตัวบุคคล
2. ข้อความที่จะขอความเห็นต้องชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถตัดสินใจว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องนั้น ๆ ได้
3. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน
4. ต้องจัดให้มีการลงคะแนนออกเสียงประชามติโดยอิสระ
5. ต้องนำผลการออกเสียงประชามติไปดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้มาออกเสียงประชามติ

แนวคิดเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติในสมัยใหม่นั้นมีต้นกำเนิดมาจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งจัดในรูปแบบของสภาประชาชน (พลเมือง) กลางแจ้ง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือมลรัฐได้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นและใช้การตัดสินใจโดยถือมติของเสียงข้างมากของผู้เข้าร่วมประชุม หลังจากนั้นเป็นต้นมาจึงได้มีการพัฒนาการจนกลายเป็นสิทธิในการออกเสียงประชามติ สำหรับประเทศไทยการทำประชามติได้กำหนดรองรับไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 166 ว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องใดอันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

เมื่อพิจารณาในบริบทของเนื้อหาในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน สามารถพิจารณาในส่วนที่มีความสำคัญใน 2 ส่วน ได้แก่

1. วันออกเสียงประชามติ

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ไม่ได้กำหนดให้วันออกเสียงสามารถกำหนดเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากครบวาระได้ ทำให้ต้องกำหนดวันออกเสียงแยกต่างหากจากวันเลือกตั้งทั้งที่อาจอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการเพิ่มภาระงานและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการออกเสียง อีกทั้งเป็นภาระกับประชาชนที่ต้องมาใช้สิทธิออกเสียงหลายครั้ง ดังนั้น จึงอาจกำหนดให้วันออกเสียงเป็นวันเดียวกับวันเลือกตั้งได้ แต่อีกด้านหนึ่งก็อาจมองได้ว่าจะเป็นการล่าช้าเกินไปที่จะรอให้วันออกเสียงประชามติตรงกับวันเลือกตั้งทั่วไปหรือวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เพราะอาจถูกมองว่าเป็นการ “เตะถ่วง” หากรอไปจัดประชามติในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้งนั้น ๆ จะล่าช้าเกินไป

2. หลักในการคิดคะแนนเสียง

โดยหลักทั่วไปการคิดคะแนนเสียงประชามติจะตัดสินโดยใช้เสียงข้างมาก ซึ่งอาจแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ เสียงข้างมากแบบธรรมดา (Simple Majority) ใช้เสียงข้างมากเกินกึ่งหนึ่งของประชาชนที่ออกมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติในการตัดสินผลการออกเสียงประชามติ และเสียงข้างมากสองระดับหรือเสียงข้างมากสองชั้น (Double Majority) เช่น กรณีการออกเสียงประชามติเพื่อให้มีข้อยุติตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้ต้องมีผู้มาออกเสียงเป็นจำนวนเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น หรือกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้ร่างบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมนั้นต้องผ่านการรับรองโดยเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนทั้งประเทศ (Majority of the votes) และเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนในมลรัฐทั้งหมดที่มีอยู่¹

กล่าวโดยสรุป การนับผลการลงประชามติโดยยึดตามเสียงข้างมากนั้นแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบเสียงข้างมากธรรมดา (เกินกึ่งหนึ่ง) ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้ออกมาใช้สิทธิออกเสียง หรือผู้ลงทะเบียนขอใช้สิทธิออกเสียงประชามติ และรูปแบบเสียงข้างมากสองระดับ (double majority) เป็นการกำหนดเงื่อนไข

¹ เจษฎา ทองขาว. (2558). การนำกระบวนการออกเสียงประชามติมาใช้ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ. สืบค้น 14 พฤษภาคม 2567 จาก <https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/554454>

ของเสียงข้างมากไว้มากกว่าหนึ่งเงื่อนไข ตัวอย่างเช่น การลงประชามติในประเทศสหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ จะถือว่าประชาชนเห็นชอบต่อเมื่อโดยภาพรวมของประชาชนผู้มาออกเสียงครึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิ โดยเมื่อแยกตามมลรัฐจะต้องมีมลรัฐจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งที่ประชาชนโดยเสียงข้างมากเห็นชอบ

การพิจารณาว่าจะใช้เสียงข้างมากแบบใดขึ้นอยู่กับความสำคัญของประเด็น (คำถาม) ที่นำไปให้ประชาชนลงประชามติ ซึ่งตามหลักการที่ประเทศส่วนใหญ่ยึดถือกันนั้น หากเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เช่น การให้ความเห็นชอบต่อร่างรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่บังคับใช้กับคนทั้งประเทศ ก็จะมีการกำหนดเงื่อนไขของเสียงข้างมากไว้ค่อนข้างสูง แต่หากเป็นเรื่องที่มีความสำคัญน้อยกว่า เช่น การให้ความเห็นชอบต่อแผนงานหรือโครงการของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น การใช้เสียงข้างมากธรรมดาในการลงประชามติก็อาจจะเพียงพอ

นอกจากนี้ ยังควรพิจารณาถึงผลของการออกเสียงประชามติที่มีสภาพบังคับ คือ ผลของการออกเสียงประชามติผูกพันองค์กรของรัฐให้ต้องดำเนินการตามเสียงข้างมากของประชาชน โดยไม่มีอำนาจใช้ดุลพินิจที่จะปฏิบัติเป็นอย่างอื่นได้ หากเป็นกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เมื่อมีการออกเสียงประชามติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบแล้ว องค์กรของรัฐย่อมต้องผูกพันตามมติเสียงข้างมากของประชาชน ซึ่งสามารถพิจารณาได้คือ ผลของการออกเสียงประชามติที่มีสภาพบังคับเด็ดขาด สภาพบังคับเด็ดขาดนี้เป็นไปทั้งกรณีที่ผลของการออกเสียงประชามติมีผลผูกพันเชิงบวก และผลผูกพันเชิงลบ กล่าวคือ ผลผูกพันเชิงบวก คือ เมื่อเสียงข้างมากเห็นชอบด้วยกับเรื่องที่น่ามาออกเสียงประชามติ เช่น การเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ องค์กรของรัฐต้องนำร่างรัฐธรรมนูญไปประกาศใช้บังคับหรือนำร่างนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป ส่วนผลผูกพันเชิงลบคือ เมื่อเสียงข้างมากไม่เห็นชอบด้วยกับเรื่องที่น่ามาทำประชามติ เช่น ไม่เห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่เห็นชอบด้วยกับนโยบายที่น่าเสนอ ร่างรัฐธรรมนูญหรือนโยบายนั้นย่อมต้องตกไป เช่น

1) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ หากเป็นกรณีการออกเสียงประชามติต่อประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ร่างกฎหมายหรือสนธิสัญญา ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงประชามติในระดับชาติ มลรัฐ หรือท้องถิ่น ต่างก็มีสภาพบังคับเด็ดขาด การมีผลบังคับใช้จะมีก็ต่อเมื่อได้รับคะแนนเสียงข้างมากจากประชาชน และได้คะแนนเสียงเกินครึ่งหนึ่งของมลรัฐทั้งหมดในกรณีการออกเสียงประชามติต่อร่างรัฐธรรมนูญที่ประชาชนเสนอการออกเสียงประชามติในประเด็นคำถามที่ว่า จะยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่หรือไม่ ร่างรัฐธรรมนูญที่ประชาชนเสนอจะมีผลใช้บังคับได้หรือจะยกเลิกรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ จะต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมากจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมดก่อน

2) สหรัฐอเมริกา มีการออกเสียงลงประชามติในระดับมลรัฐ (ยกเว้นมลรัฐ Delaware) ได้กำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัตินำร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการเห็นชอบของรัฐสภาแล้วนำไปให้ประชาชนลงประชามติในการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญก่อนจึงจะมีผลใช้บังคับ

3) ประเทศฝรั่งเศส ในประเด็นการลงประชามติในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจะมีผลบังคับใช้ก็ต่อเมื่อผ่านการทำประชามติจากประชาชนมาก่อน ซึ่งการลงประชามติจะทำภายหลังจากที่ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวผ่านการพิจารณาของรัฐสภาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว อนึ่ง ร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านถูกเสนอโดยประธานาธิบดีอาจจะนำมาให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงมากกว่า 3 ใน 5 ของสมาชิกมาลงคะแนนเสียงแทนการลงประชามติก็เป็นได้

นอกจากนี้ ยังมีความเห็นว่าไม่ควรแยกประเภทการออกเสียงว่าเป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติ หรือเป็นเพียงการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เนื่องจากกระบวนการจัดการออกเสียงเป็น กระบวนการเดียวกัน และใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นการไม่คุ้มค่ากับงบประมาณหากจะจัดการออกเสียง เพียงเพื่อให้การปรึกษา และหากกำหนดให้ผลการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกิน กึ่งหนึ่ง ของผู้มีสิทธิออกเสียง และต้องมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น (เสียงข้างมากเด็ดขาด) เห็นว่าเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากการออกเสียงประชามติต่างกับการเลือกตั้ง ที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแปรในการหาเสียงและมีการรณรงค์ให้คนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งหลายครั้ง ยังพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง)

ทั้งนี้ การออกเสียงประชามติที่เป็นเพียงการสอบถามความเห็นของประชาชนในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งประเด็นนั้น อาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป จึงไม่มาใช้สิทธิออกเสียงหรือไม่ประสงค์ใช้สิทธิ ดังนั้น จึงไม่ควรนำจำนวนประชาชนในส่วนนี้มาเป็นผลต่อการออกเสียงและควรแก้ไขให้การออกเสียงถือเพียง เสียงข้างมากของผู้มาออกเสียง ซึ่งสอดคล้องกับการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 2560 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ที่ใช้เพียงเสียงข้างมากธรรมดา และสุดท้าย คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ที่ต้องจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบในเรื่องที่จัดทำ ประชามติ

ดังนั้น ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มาตรา 13 กำหนดหลักเกณฑ์ การออกเสียงประชามติที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวน เกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำ ประชามตินั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ต้องได้เสียงข้างมากสองชั้น (Double Majority) คือ ชั้นที่หนึ่ง “ต้องมี ผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง” และชั้นที่สอง “ต้องมีจำนวนเสียง เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียง” ที่มีการมองกันว่าจะทำให้ประชามติ มีความชอบธรรมและกฎหมายก็ผ่านมาโดยได้เสียงที่ท่วมท้น แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็อาจจะซับซ้อน เข้าใจยาก จึงมีแนวคิดที่จะกลับไปใช้การนับคะแนนเสียงเช่นในอดีต คือ กำหนดจำนวนเสียงข้างมากที่จะถือเป็นข้อยุติ ในการจัดทำประชามติ โดยกำหนดให้ “ใช้เสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติ” กล่าวคือ นับเฉพาะ ประชาชนที่ออกมาใช้สิทธิถ้ามีเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบฝั่งใดมากกว่าผลประชามติก็จะยุติไปตามนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งการใช้หลักการเสียงข้างมาก (Majority Rule) เข้าใจได้ง่ายกว่า เช่น ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียง 30 ล้านคน เห็นชอบ 12 ล้านคน ไม่เห็นชอบ 10 ล้านคน บัตรเสียและงดออกเสียง 8 ล้านคน ก็จะนับ เฉพาะคะแนนเห็นชอบที่ได้มากกว่าไม่เห็นชอบเท่านั้น ไม่รวมบัตรเสียและงดออกเสียง จึงถือว่าได้เสียงข้างมากแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องได้คะแนนถึง 15 ล้านคน

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ประชามติ (Referendum)

ประชามติเป็นรูปแบบของกระบวนการการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในนโยบายหรือกฎหมายที่สำคัญของประเทศโดยตรง อันเป็นการแสดงออกถึงการปกครองตามหลักประชาธิปไตยโดยตรง (Direct democracy) ที่มีรูปแบบของการมีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมืองซึ่งโดยส่วนใหญ่การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย มักจะใช้อำนาจของตนผ่านการเลือกผู้แทนเพื่อเข้าไปใช้อำนาจแทนตน เรียกว่า “ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน” (Representative democracy)

ความหมายของประชามติ หลักสำคัญของประชามติ ประเภทของประชามติ รวมถึงการออกเสียงประชามติในประเทศไทย สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้¹

ความหมายของประชามติ

ประชามติ หรือ Referendum คือ มติของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศที่แสดงออกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือที่ใดที่หนึ่ง อีกนัยหนึ่งคือ มติของประชาชนที่รัฐให้สิทธิออกเสียงลงคะแนนรับรองร่างกฎหมายสำคัญที่ได้ผ่านสภานิติบัญญัติแล้ว และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่ได้ผ่านสภานิติบัญญัติแล้ว หรือให้ตัดสินใจในปัญหาสำคัญในการบริหารประเทศ

สำหรับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศมาจากประชาชน เพื่อให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันเป็นปกติสุข มติของคนในสังคมจึงถือเป็นเรื่องสำคัญ เดิมประชาชนในรัฐมีจำนวนไม่มาก จึงสามารถใช้อำนาจออกเสียงต่อกิจการบ้านเมืองได้โดยตรง แต่เมื่อรัฐเจริญขึ้นและมีประชากรมากขึ้น หากต่างคนต่างใช้อำนาจก็ย่อมทำให้เกิดความวุ่นวาย ต่อมาจึงจัดให้มีระบบผู้แทนราษฎรขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้แทนราษฎรทำหน้าที่รับความคิดเห็นมาจากประชาชน ออกเสียงแทนประชาชนในเรื่องต่าง ๆ เป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ (จัดทำกฎหมาย) และอำนาจบริหาร (คณะรัฐมนตรี) แทนประชาชน

การออกเสียงประชามติเป็นกลไกที่นำมาเสริมทฤษฎีตัวแทนของประชาชน โดยให้สิทธิแก่ประชาชนในการตัดสินใจต่อกิจการหรืองานใด ๆ สนับสนุนหลักการสำคัญของระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง นอกจากการให้สิทธิของประชาชนในการออกเสียงประชามติในเรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแล้ว บางประเทศยังเปิดโอกาส

¹ ปรียวรรณ สุวรรณสุนย์. (ม.ป.ป.). **ประชามติ**. สืบค้น 21 พฤษภาคม 2567 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%95%E0%B8%B4>

ให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องอื่น ๆ เช่น ร่างกฎหมายหรือนโยบายที่สำคัญหรือกิจการอื่นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ให้ความหมายของการออกเสียงประชามติ คือ กระบวนการในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนด้วยการลงคะแนนออกเสียงเพื่อตัดสินใจว่า จะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ หรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ก่อนที่จะนำมาตีหรือการตัดสินใจนั้นออกเป็นกฎหมาย หรือนำไปปฏิบัติเพื่อบังคับใช้เป็นการทั่วไป ซึ่งการออกเสียงประชามติเป็นรูปแบบหนึ่งของประชาธิปไตยแบบโดยตรงที่ให้ประชาชนสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญ และกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของตนเองได้ ถือเป็นมาตรการถ่วงดุลอำนาจองค์กรหรือสถาบันที่เป็นตัวแทนของประชาชนมิให้ดำเนินการใด ๆ โดยมีได้ฟังเสียงที่แท้จริงของประชาชน

หลักสำคัญของการออกเสียงประชามติ มีลักษณะดังนี้

1. เรื่องที่จะจัดทำประชามติต้องมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติและประชาชน โดยไม่เกี่ยวกับตัวบุคคล
2. ข้อความที่จะขอความเห็นต้องชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถตัดสินใจว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องนั้น ๆ ได้
3. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน
4. ต้องจัดให้มีการลงคะแนนออกเสียงประชามติโดยอิสระ
5. ต้องนำผลการออกเสียงประชามติไปดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้มาออกเสียงประชามติ

ประเภทของการออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติโดยทั่วไปสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. การออกเสียงประชามติแบบบังคับ หมายถึง การออกเสียงประชามติที่กำหนดไว้ว่า ก่อนการดำเนินการในเรื่องใด ๆ ต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อขอความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบจากประชาชนก่อน โดยหากเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบจึงจะสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นได้
2. การออกเสียงประชามติแบบทางเลือก หมายถึง การออกเสียงประชามติที่กำหนดไว้ในกรณีที่เหมาะสม รัฐหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ อาจจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องนั้น ๆ ก่อนที่จะดำเนินการหรืออาจเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อ เพื่อขอให้จัดทำประชามติในเรื่องที่เห็นว่ามีมีความสำคัญและกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน

นอกจากการแบ่งประเภทของการออกเสียงประชามติเป็นแบบ “บังคับ” และแบบ “ทางเลือก” แล้ว ยังสามารถแบ่งตามระดับหรือพื้นที่ในการออกเสียงประชามติได้หลายลักษณะ เช่น การออกเสียงประชามติ

ระดับชาติ ระดับมลรัฐ หรือระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะจัดทำประชามติว่ามีขอบเขตกว้างขวางเพียงใด รวมทั้งได้มีบทบัญญัติเขียนรับรองสำหรับการจัดทำประชามติในระดับนั้น ๆ หรือไม่

การออกเสียงประชามติของประเทศไทย

การออกเสียงประชามติของประเทศไทย ได้มีบัญญัติไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 ในมาตรา 174 ที่กำหนดว่า การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หากพระมหากษัตริย์ทรงเห็นว่าอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียสำคัญของประเทศชาติหรือประชาชนอาจจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้ และไม่เฉพาะรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2492 เท่านั้น ที่ได้บัญญัติเรื่องการออกเสียงประชามติไว้ แต่ยังมีรัฐธรรมนูญฉบับต่อมาอีกหลายฉบับ (ไม่นับรวมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549) ได้แก่ ฉบับ พ.ศ. 2511 มาตรา 170 ที่กำหนดให้ประชาชนทั่วประเทศออกเสียงประชามติได้ หากพระมหากษัตริย์ทรงพระราชดำริเห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่นำขึ้นทูลเกล้าถวายกระทบถึงประโยชน์ได้เสียสำคัญของประเทศหรือประชาชน โดยให้ยึดถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ สำหรับฉบับ พ.ศ. 2517 มาตรา 229 ก็ได้มีการกำหนดการออกเสียงประชามติคล้ายกับฉบับ พุทธศักราช 2492 และฉบับ พ.ศ. 2511 คือ ถ้าพระมหากษัตริย์ทรงพระราชดำริเห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญนั้นกระทบถึงประโยชน์ได้เสียสำคัญของประเทศหรือประชาชน เห็นสมควรให้ประชาชนได้วินิจฉัยด้วยการออกเสียงประชามติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยร่างรัฐธรรมนูญนั้น และให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ ส่วนฉบับ พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2539 นั้น มิได้บัญญัติให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ดำริให้ประชาชนทำการออกเสียงประชามติ กรณีที่ว่าร่างรัฐธรรมนูญนั้นมีผลกระทบต่อประโยชน์ของประเทศ แต่ได้กำหนดในมาตรา 211 ปันรส ว่า กรณีที่มีคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ให้ดำเนินการจัดให้มีประชามติเพื่อให้ประชาชนออกเสียงลงคะแนนว่าจะเห็นชอบหรือไม่ โดยยึดถือเสียงข้างมากเป็นหลัก และฉบับ พ.ศ. 2540 ซึ่งจะมีรายละเอียดที่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ กล่าวคือ นอกจากจะให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ยังกำหนดให้เรื่องที่จะจัดให้มีการออกเสียงประชามติเป็นเรื่องอื่น ๆ ที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามีความสำคัญ และอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติและประชาชนอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับจะมีบทบัญญัติรับรองเรื่องการออกเสียงประชามติไว้ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่เคยจัดให้มีการออกเสียงประชามติในระดับชาติ จึงอาจกล่าวได้ว่าการออกเสียงประชามติตามมาตรา 29 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 เป็นการออกเสียงประชามติระดับชาติครั้งแรกของประเทศไทย โดยมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยความเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ออกมารองรับในการจัดทำออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้ประชาชนออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้บัญญัติให้นำการออกเสียงประชามติมาใช้ ดังปรากฏไว้ในมาตรา 165 โดยกำหนดให้การจัดให้มีการออกเสียงประชามติให้กระทำได้ในสองกรณี คือ กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ

หรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้ และในกรณีที่มีกฎหมาย บัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ โดยรัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอและให้บุคคลที่เห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน

สำหรับการออกเสียงประชามติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้จัดให้มีขึ้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งผลการออกเสียงประชามติทั่วประเทศ มีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง 45,092,955 คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง 25,474,747 คน จำนวนบัตรเสีย 504,120 บัตร จำนวนบัตรคืน 87 บัตร ผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบจำนวน 14,727,306 เสียง และไม่เห็นชอบ จำนวน 10,747,441 เสียง²

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 256 (8) ได้กำหนด ให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจะต้องมีการทำประชามติ โดยระบุไว้ว่า ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 พระมหากษัตริย์ หรือหมวด 15 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่อง ที่เกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของศาล หรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติ ตามหน้าที่หรืออำนาจได้ ก่อนดำเนินการตาม (7) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการ ออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ดำเนินการนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายและให้นำความในมาตรา 81 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การออกเสียงประชามติครั้งที่ 2 ได้จัดให้มีขึ้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งผลการออกเสียง ประชามติทั่วประเทศ มีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง 50,071,589 คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง 29,740,677 คน จำนวนบัตรเสีย 936,209 บัตร ผลการออกเสียงประชามติใน **ประเด็นที่ 1** ร่างรัฐธรรมนูญ เห็นชอบ จำนวน 16,820,402 เสียง ไม่เห็นชอบจำนวน 10,598,037 เสียง ใน **ประเด็นที่ 2** คำถามเพิ่มเติม เห็นชอบ จำนวน 15,132,050 เสียง ไม่เห็นชอบจำนวน 10,926,648 เสียง³

เมื่อกล่าวถึงรูปแบบการออกเสียงแสดงประชามติให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ทั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมา ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือพฤติกรรมการออกเสียงประชามติที่พบ อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจในร่างรัฐธรรมนูญเท่าที่ควร ด้วยเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นเรื่องยาก ที่จะรับรู้หรือทำความเข้าใจ เพราะร่างรัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติที่ค่อนข้างยาวมีรายละเอียดเยอะและเป็นเรื่อง เฉพาะด้านที่สลับซับซ้อน ประชาชนส่วนใหญ่อาจไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำความเข้าใจทั้งหมดได้ ดังนั้น

² “ประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง ผลการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” (21 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124 ตอนที่ 45 ก, น. 8.

³ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2559). ข้อมูลสถิติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2559. สืบค้น 21 พฤษภาคม 2567 จาก https://www.ect.go.th/ect_th/download/article/article_20170519073438.pdf

ในการออกเสียงแสดงประชามติทั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมาคนส่วนหนึ่งจึงอาจมองข้ามเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญไป การรณรงค์ให้ประชาชนให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายนักกับเนื้อหาของสาระของรัฐธรรมนูญ แต่อาจจะไปหยิบยกเอาประเด็นทางการเมืองขึ้นมาเป็นประเด็นหลักในการรณรงค์เพื่อให้รับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้ประชาชนจำนวนหนึ่งอาจเลือกที่จะให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญเพราะเหตุผลทางการเมืองมากกว่าเนื้อหาของสาระของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ภาครัฐหรือผู้ดำเนินการจัดการออกเสียงประชามติ ควรจะเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่เห็นชอบหรือฝ่ายที่ไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและเท่าเทียมกัน เพราะการที่ผู้มีสิทธิออกเสียงจะตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ได้นั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้รับ หากผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน ก็จะทำให้สามารถตัดสินใจได้ถูกต้อง แต่หากข้อมูลที่ได้รับไม่ถูกต้องหรือได้รับข้อมูลเพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว หรือได้รับข้อมูลที่แฝงไว้ด้วยอคติ มีวาระซ่อนเร้น บิดเบือนการตัดสินใจของผู้มีสิทธิออกเสียงก็อาจคลาดเคลื่อนหรือไม่ตรงตามเป้าหมายที่แท้จริงของการออกเสียงประชามติ

ปัญหา “เสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น” ใน พ.ร.บ. ประชาชาติ¹

การแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 กำลังเป็นอีกประเด็นที่สำคัญในการทำประชามติเพื่อให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่ โดยเฉพาะการแก้ไขประเด็น “เสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น” (Double majority) ที่อาจเป็นเงื่อนไขในการทำประชามติไม่ว่าจะเรื่องใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตลี้มเหลว

“Double majority” ในกฎหมายประชามติ คืออะไร?

ประเด็นเสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น หรือ Double majority ปรากฏอยู่ใน พ.ร.บ. ประชาชาติฯ ฉบับปัจจุบันว่า ม. 13 การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น ความหมายของมาตรา 13 ของ พ.ร.บ. ประชาชาติฯ คือ การทำประชามติจะเป็นที่ยุติได้ จะต้องต้องมีสองเงื่อนไขที่ต่อเนื่องกันเป็นขั้นตอน หากไม่ครบเงื่อนไขทั้งสองชั้นก็จะถือว่าการทำประชามตินั้นไม่สามารถหาข้อยุติได้ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือไม่ผ่านนั่นเอง

ชั้นที่ 1 ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง เช่น ถ้า “ผู้มีสิทธิออกเสียง” มีจำนวน 40 ล้านคน ต้องมี “ผู้ออกมาใช้สิทธิ” มากกว่า 20 ล้านคน ถ้าผู้ออกมาใช้สิทธิน้อยกว่านั้นจะทำให้ประชามตินั้นตกไป ซึ่งหมายความว่า การไม่ออกไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจจะมีผลต่อการลงประชามติ อย่างไรก็ตาม ถ้ามีผู้ออกมาใช้สิทธิออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิก็จะทำให้คำถามที่ถูกทำประชามติยังไม่ตกไป

ชั้นที่ 2 เมื่อผ่านชั้นที่ 1 คือ มีผู้ออกมาใช้สิทธิมากกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง ขั้นตอนที่ 2 คือ ต้องมีจำนวนเสียงที่เห็นชอบเกินกึ่งหนึ่งของผู้ออกมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ เช่น ถ้ามีผู้ออกมาใช้สิทธิจำนวน 30 ล้านคน ต้องมีผู้ออกมาใช้สิทธิเห็นชอบกับประเด็นนั้นเกิน 15 ล้านคน ผลการออกเสียงจึงจะเป็นข้อยุติ

¹ ปัญหา “เสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น” ใน พ.ร.บ. ประชาชาติ. (2566). สืบค้น 21 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.ilaw.or.th/articles/6308>

ภาพที่ 1 ประชาคมติเสียงเกินกึ่งหนึ่ง 2 ชั้น
ที่มา: ปัญหา “เสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น” ใน พ.ร.บ. ประชาคมติ. (2566). สืบค้น 21 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.ilaw.or.th/articles/6308>

กฎหมายประชาคมติที่ผ่านมา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชาคมติ

รัฐธรรมนูญ	กฎหมายระดับรอง
รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2492	ไม่มี
รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2511	
รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2517	
รัฐธรรมนูญปี 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2539	
รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540	
รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540	พ.ร.บ.ประชาคมติ พ.ศ. 2541
รัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) ปี พ.ศ. 2549	ประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และการออกเสียงประชาคมติ พ.ศ. 2550
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550	พ.ร.บ.ประชาคมติ พ.ศ. 2552
รัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) ปี พ.ศ. 2557	พ.ร.บ.ประชาคมติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2559
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560	พ.ร.บ.ประชาคมติ พ.ศ. 2564

ภาพที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชาคมติ
ที่มา: ปัญหา “เสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น” ใน พ.ร.บ. ประชาคมติ. (2566). สืบค้น 21 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.ilaw.or.th/articles/6308>

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการจัดการออกเสียงประชามติแค่เพียงสองครั้ง คือ ครั้งแรกในปี 2550 มีการจัดประชามติร่างรัฐธรรมนูญ และครั้งที่สองในปี 2559 มีการจัดประชามติร่างรัฐธรรมนูญเช่นกัน แต่หากย้อนกลับไปดูกฎหมายที่ผ่านมาซึ่งเกี่ยวข้องกับประชามติจะพบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติตั้งแต่ปี 2492 ซึ่งปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งนับจนถึงปี 2566 ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติถึง 13 ฉบับ โดยเป็นรัฐธรรมนูญ 9 ฉบับ และกฎหมายลำดับรอง 5 ฉบับ จากกฎหมายเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติที่ผ่านมามีอยู่เพียงสี่ฉบับที่กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เสียงเพื่อหาข้อยุติในการออกเสียงประชามติ คือ รัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) 2549 พ.ร.บ. ประชามติฯ 2552 รัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) 2557 และ พ.ร.บ. ประชามติฯ 2564 โดยแต่ละฉบับมีความเหมือนและความแตกต่างกัน ดังนี้

1. ใช้เสียงข้างมากธรรมดาเห็นชอบรัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงรัฐบาลคณะรัฐประหารที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวและกำหนดให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยให้มีการจัดออกเสียงประชามติโดยกำหนดให้ใช้เสียงข้างมากธรรมดา

2. ใช้เสียงข้างมากสองชั้นเห็นชอบเพื่อหาข้อยุติประเด็นต่าง ๆ ซึ่งการร่างกฎหมายนี้เกิดขึ้นในช่วงรัฐสภาหลังการเลือกตั้งทั่วไป คือ พ.ร.บ. ประชามติฯ ปี 2552 และปี 2564 กล่าวคือ ถ้ารัฐบาลจะทำประชามติประเด็นอะไรจะต้องใช้เสียงข้างมากสองชั้นเพื่อให้ประเด็นนั้นยุติ ซึ่งเกณฑ์นี้ใน พ.ร.บ. ประชามติฯ ปี 2564 กำลังเป็นที่กังวลของหลายฝ่ายว่าอาจทำให้การจัดทำประชามติในอนาคตเต็มไปด้วยความยากลำบาก

3. ใช้เสียงข้างมากธรรมดาในการให้คำปรึกษาคณะรัฐมนตรี ใน พ.ร.บ. ประชามติฯ ปี 2552 มีความแตกต่างจาก พ.ร.บ. ประชามติฯ ปี 2564 คือ คณะรัฐมนตรีจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อขอปรึกษาหารือจากประชาชนได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นข้อยุติ ซึ่งการทำประชามติเพื่อให้คำปรึกษาคณะรัฐมนตรีนั้น พ.ร.บ. ประชามติฯ ปี 2552 ให้ใช้เสียงข้างมากธรรมดาเท่านั้น

4. ใช้เสียงข้างมากธรรมดาเห็นชอบเพื่อหาข้อยุติประเด็นต่างๆ ในรัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) 2557 ได้กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) สภาแต่งตั้งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สามารถเสนอคำถามประชามติเพิ่มเติมได้ โดยคำถามนั้นให้ใช้เสียงข้างมากธรรมดา ซึ่งในครั้งนั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เสนอคำถามที่เปิดทางให้สมาชิกวุฒิสภาแต่งตั้งมีอำนาจในการเลือกนายกรัฐมนตรีร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

**สำรวจกฎหมายประเทศไทย
เสียงแคไหนจึงจะผ่าน ?**

ประเภท ประชามติ	รัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) 2549	พ.ร.บ. ประชามติฯ 2552	รัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) 2557	พ.ร.บ. ประชามติฯ 2564
เห็นชอบ รัฐธรรมนูญ ใหม่	เสียงข้างมาก ธรรมดา	-	เสียงข้างมาก ธรรมดา	-
ประเด็นอื่นๆ ที่ต้องมีข้อยุติ	-	เสียงข้างมาก สองชั้น	เสียงข้างมาก ธรรมดา	เสียงข้างมาก สองชั้น
ให้คำปรึกษา กรม.	-	เสียงข้างมาก ธรรมดา	-	-

ภาพที่ 3 สำรวจกฎหมายประเทศไทย เสียงแคไหนจึงจะผ่าน?

ที่มา: ปัญหา “เสียงเกินกึ่งหนึ่งสองชั้น” ใน พ.ร.บ. ประชามติ. (2566). สืบค้น 21 พฤษภาคม 2567 จาก

<https://www.ilaw.or.th/articles/6308>

ประชามติ “ลัมเหลว” ในต่างประเทศ เพราะไม่สะท้อนความเห็นประชาชน¹

การทำประชามติถือเป็นกลไกหนึ่งของระบบประชาธิปไตยสากลเนื่องจากการย้อนกลับไปถามความเห็นของเจ้าของอำนาจอ้างประชาชน อย่างไรก็ตาม มีหลายกรณีในต่างประเทศที่ผลลัพธ์ของการทำประชามติไม่เป็นไปตามที่หวังเพราะเสียงส่วนใหญ่ปฏิเสธ จนส่งผลลัพธ์ทางการเมืองที่หลากหลายตามมา การแพ้ประชามตินับว่าเป็นเรื่องใหญ่ในหลายประเทศ เพราะเสียงส่วนใหญ่ของสังคมไม่เห็นด้วยกับประเด็นหรือคำถามที่อยู่ในบัตรประชามติ ซึ่งถูกกำหนดโดยผู้มีอำนาจ บทเรียนของประชามติที่ “ลัมเหลว” ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาในต่างประเทศมีหลายแห่ง ต้องพ่ายแพ้ของการทำประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญในประเทศชิลี การพ่ายแพ้ของประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญของประเทศออสเตรเลีย ไปจนถึงการทำประชามติเพื่อออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร

แม้ว่าในทุกกรณีจะมีปัจจัย บริบท หรือประเด็นที่ต่างกัน แต่กรณีความพ่ายแพ้ในประชามติเหล่านี้ก็แสดงให้เห็นว่าท้ายที่สุด การตัดสินใจก็ยังอยู่ในมือของประชาชนในคูหาประชามติ ประเด็นหรือการตีกรอบประชามติจึงมีความสำคัญ เพราะเสียงส่วนใหญ่ก็สามารถปฏิเสธได้โดยง่ายถ้าไม่เห็นด้วย

ชิลี: ประชาชนคว่ำสองร่างรัฐธรรมนูญซ้ำสุด-ขวาสุด

ประเทศชิลีใช้รัฐธรรมนูญของพลเอก ออกุสโต ปิโนเชต์ (Augusto Pinochet) มาตั้งแต่ปี 1980 จนถึงปัจจุบันจึงเป็นเหตุให้หลังพลเอก ออกุสโต ปิโนเชต์ ถูกดำเนินคดีในปี 1998 ก็ได้มีความพยายามในการรื้อถอนมรดกรัฐประหารด้วยการพยายามหารัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาใช้แทนเรื่อยมา การประท้วงครั้งใหญ่ในปี 2019 นำไปสู่การทำประชามติเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่ โดยได้รับความเห็นชอบจากเสียงส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 78 พร้อมทั้งคำถามพ่วงที่ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญมาจากการเลือกตั้งยังได้รับความเห็นชอบไปพร้อมกัน

สภาร่างรัฐธรรมนูญ (Constitutional Convention) มีระยะเวลา 9 เดือนในการยกร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังสามารถต่ออายุการทำงานได้อีกไม่เกิน 3 เดือน มีสมาชิกทั้งหมด 155 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งในเดือนพฤษภาคมปี 2021 โดยมีการสวอนที่นั่งบางส่วน 17 คน ให้มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 10 กลุ่ม รวมถึงยังมีการออกแบบระบบเลือกตั้งให้สัดส่วนระหว่างเพศมีความสมดุล

สภาร่างรัฐธรรมนูญชิลีนำเสนอร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกในเดือนพฤษภาคม 2022 และนำเสนอร่างสุดท้ายในเดือนกรกฎาคม 2022 จนนำมาสู่การทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ในเดือนกันยายน 2022 ซึ่งมีผู้ออกมาใช้สิทธิ 13 ล้านคน จากผู้ลงทะเบียนมาใช้สิทธิ 15 ล้านคน โดยมีผู้เห็นด้วยกับการรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เพียง 4.8 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.1 จากจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมด และมีผู้ไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มากถึง 7.8 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.87 จากจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมด ส่งผลให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวต้องตกไป และประเทศชิลียังต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญของพลเอก ออกุสโต ปิโนเชต์ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

¹ ประชามติ “ลัมเหลว” ในต่างประเทศ เพราะไม่สะท้อนความเห็นประชาชน. (2566). สืบค้น 21 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.ilaw.or.th/articles/6362>

ปัญหาสำคัญที่ทำให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวไม่ผ่านการทำประชามติเป็นเพราะการถูกวิจารณ์ว่าร่างรัฐธรรมนูญมีความยาวมากเกินไป รวมทั้งยังมีเนื้อหาที่ “ซำย” เกินไป และหลายประเด็นไม่ชัดเจนจนทำให้ประชาชนจำนวนมากที่หวังให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตัดสินใจโหวตไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้

หลังจากพ่ายแพ้ในประชามติ ประธานาธิบดีคาเบรียล โบริช สัญญาว่ากระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อไป ในการเลือกตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญชุดใหม่ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2023 พรรคการเมืองฝ่ายขวาได้รับที่นั่งมากถึง 22 คน และพรรคการเมืองฝ่ายซ้ายได้รับที่นั่งเพียง 17 ที่นั่ง จากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 50 คน เมื่อรวมเสียงฝ่ายขวาทั้งหมดแล้ว ทำให้ฝ่ายขวาในสภาร่างรัฐธรรมนูญมีเสียงมากเกินหลักเกณฑ์สามในห้า และสามารถควบคุมการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ได้แทบทั้งหมด

ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กลายเป็น “ขวาสุด” ตรงข้ามกับร่างก่อนหน้ามาก เช่น ไม่รับรองสิทธิในการทำแท้ง และไม่ได้มีการระบุถึงสิทธิของชาวพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์ไว้มากเท่าร่างฉบับก่อนหน้า จนกระทั่งมีการทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในวันที่ 18 ธันวาคม 2566 ที่มีผู้ลงคะแนนเสียง 13 ล้านคน มีผู้ลงคะแนนเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ 5.4 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 44.24 จากจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมด และมีผู้ไม่เห็นชอบ 6.8 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.76 จากจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมด ส่งผลให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกตีตกไปเช่นเดียวกับฉบับก่อนหน้า

ความพ่ายแพ้ในการทำประชามติทั้งสองครั้งแสดงให้เห็นว่าการนำเสนอร่างรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้คิดถึงความเห็นของประชาชนอาจจะให้ผลในทางตรงกันข้าม หลังจากที่ผลการทำประชามติชัดเจนว่าร่างรัฐธรรมนูญถูกตีตก ฝ่ายขวาก็จัดเฉลิมฉลองชัยชนะให้กับรัฐธรรมนูญฉบับปี 1980 ที่ยังมีผลบังคับใช้ต่อไป ขณะที่ประชาชนจำนวนมากระบุว่าต้องจำใจโหวตไม่เห็นชอบแม้ต้องการรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพราะกังวลว่าการรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับฝ่ายขวานั้นอาจจะทำให้ประเทศต้องติดกับดักที่เลวร้ายกว่าเดิม ประตุการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ของซี้ลิ่งจึงถูกปิดตายไปอย่างน้อยจนกว่าจะถึงการเลือกตั้งครั้งหน้า

ออสเตรเลีย: แพ้ประชามติเพราะสังคมขาดฉันทามติ

ประเทศออสเตรเลียนี้มีปัญหาด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์มาตั้งแต่ยุคก่อตั้งประเทศ เนื่องจากความเหลื่อมล้ำและไม่ลงรอยกันระหว่างกลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิมก่อนการสร้างรัฐชาติและกลุ่มผู้มาตั้งถิ่นฐานใหม่ ทำให้ความพยายามจะแก้ไขรัฐธรรมนูญออสเตรเลียเพื่อบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ยังเป็นข้อถกเถียงหลักของสังคมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ปี 2017 ตัวแทนกลุ่มชนพื้นเมือง (Aboriginal and Torres Strait Islander) รวมตัวกันยื่นข้อเสนอให้รัฐธรรมนูญมีการรับรองสิทธิของชนพื้นเมือง ค้นหาความจริงต่อประเด็นความขัดแย้งในอดีต รวมทั้งรัฐธรรมนูญต้องตั้งสภาชนพื้นเมืองหรือ The Voice ขึ้นมา เพื่อให้คำปรึกษากับรัฐสภาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์

เดือนพฤษภาคม 2022 พรรคแรงงานชนะการเลือกตั้งทั่วไป และนายกรัฐมนตรีคนใหม่อย่าง นายแอนโทนี แอลบานีส (Anthony Albanese) สัญญาว่าจะนำข้อเสนอในปี 2017 มาพิจารณา ซึ่งการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อก่อตั้งสภาชนพื้นเมืองตามข้อเสนอดังกล่าวจำเป็นต้องผ่านการทำประชามติ ตามรัฐธรรมนูญ

บทที่แปด มาตรา 128 ว่าด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งการทำประชามติถูกระบุให้ต้องได้เสียงข้างมาก
ทั้งจากทุกมลรัฐที่มีในประเทศ และต้องได้เสียงข้างมากจากจำนวนประชากรที่มาใช้สิทธิด้วย

วันที่ 14 ตุลาคม 2023 จึงมีการทำประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญขึ้นทั่วประเทศ ผลที่ตามมา คือ
มีผู้โหวตเห็นชอบการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพียง 6.2 ล้านคน ขณะที่ผู้โหวตไม่เห็นชอบมากถึง 9.4 ล้านคน
คิดเป็นร้อยละ 39.9 และ 60 จากจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมด ตามลำดับ ขณะเดียวกันคะแนนเสียงเห็นชอบ
ก็ไม่สามารถกลายเป็นเสียงข้างมากในระดับมลรัฐได้ เนื่องจากมีเพียงเขต Australia Capital Territory
เพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่มีผู้โหวตเห็นชอบเกินกึ่งหนึ่ง จึงถือว่าไม่มีมลรัฐที่เห็นชอบกับคำถามประชามติไม่ถึง
สี่มลรัฐ จากจำนวนหกมลรัฐทั้งหมด การแก้ไขรัฐธรรมนูญจึงไม่เกิดขึ้น และข้อเสนอในการจัดตั้งสภาชน
พื้นเมืองจึงตกไป

นักวิชาการจำนวนมากกังวลว่าผลของประชามติครั้งนี้อาจจะทำลายความพยายามที่จะสร้างความสมานฉันท์
ระหว่างคนออสเตรเลียและกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีมาอย่างยาวนานลง และความพ่ายแพ้ในการทำประชามติครั้งนี้
ส่งผลให้ฝ่ายค้านหัวอนุรักษ์นิยมใช้เป็นข้อโจมตีต่อนายกรัฐมนตรีแอนโทนี แอลบานีส โดยเฉพาะการโจมตีว่า
ประชามติครั้งนี้เป็นความต้อติงของรัฐบาลแม้ว่าจะไม่ได้มีความจำเป็น อีกทั้งยังส่งเสริมความแตกแยก
ของสังคมมากกว่าการทำให้เกิดความสามัคคีในชาติ

ความพ่ายแพ้ครั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นอีกว่า สื่อมวลชนไม่ได้เข้าข้างแนวคิดของนายกรัฐมนตรีแอนโทนี
แอลบานีสมากนัก เมื่อสื่อหลายแห่งจัดหัวข้อเสวนาเกี่ยวกับสภาชนพื้นเมืองก่อนการทำประชามติ แต่เป็น
การพูดคุยถึงเนื้อหาที่ไม่มีอยู่จริงในข้อเสนอของปี 2017 เช่น การกังวลว่าสภาพดังกล่าวจะกลายเป็นอีกหนึ่ง
รัฐสภาคู่ไปกับสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา หรือจะทำให้มีการช่วยเหลือกลุ่มชาติพันธุ์โดยส่วนกลางมากขึ้น
ทั้งที่จริงแล้วสภาแห่งนี้จะทำหน้าที่เป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น

แม้ว่าเหตุของความพ่ายแพ้ประชามติจะมีหลากหลาย แต่ก็เป็นที่ชัดเจนว่าชาวออสเตรเลีย
จะไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ได้รับฉันทามติอย่างกว้างจากกลุ่ม
ทางการเมืองที่หลากหลาย กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยก็มีความเห็นที่หลากหลาย และการขาดการอธิบายจากฝ่าย
ที่เห็นด้วยก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การทำประชามติครั้งนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จ

สหราชอาณาจักร: รัฐบาลจัดประชามติแต่ไม่พร้อมรับผลที่ตามมา

กระแสเรียกร้องให้สหราชอาณาจักรออกจากสหภาพยุโรปเริ่มเกิดขึ้นในกลุ่มอนุรักษ์นิยม
ตั้งแต่ปี 2013 เมื่อผู้สมัครชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เดวิด คาเมรอน (David Cameron) สัญญาว่าจะจัดทำ
ประชามติเพื่อออกจากสหภาพยุโรป หรือ Brexit มาใช้ในการหาเสียง

หลังคาเมรอนชนะการเลือกตั้งในปี 2015 ประชามติถูกจัดขึ้นในวันที่ 23 มิถุนายน 2016 มีผู้ออกเสียง
ให้ออกจากสหภาพยุโรป 17.4 ล้านเสียง ผู้ไม่เห็นด้วยกับการออกจากสหภาพยุโรป 16.1 ล้านเสียง
จากคะแนนเสียงทั้งหมด 33.5 ล้านเสียง หรือคิดเป็นร้อยละ 51.8 กับร้อยละ 48.1 ของจำนวนคะแนนเสียง
ทั้งหมด ตามลำดับ

เนื่องจากนายกรัฐมนตรีคาเมรอนระบุชัดเจนในจดหมายขอเรียกร้องต่อประธานคณะมนตรียุโรป (the European Council) ว่า เขามีจุดยืนที่อยากให้สหราชอาณาจักรเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปต่อไป หากสหภาพยุโรปมีการปฏิรูประเบียบข้อบังคับที่เขาคิดว่าจำเป็น เขาต้องการ ทำให้นายกรัฐมนตรีเดวิด คาเมรอน ตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งหนึ่งวันให้หลังการประกาศผลประชามติทันที

การลาออกนี้ทำให้หัวหน้าพรรคอนุรักษนิยม นางเทรีซา เมย์ เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อจาก นายเดวิด คาเมรอน โดยมีภารกิจหลักคือการทำให้ออกจากสหภาพยุโรปเกิดขึ้นจริงได้ในทางกฎหมาย แม้ว่านางเทรีซา เมย์ จะเป็นหนึ่งในผู้รณรงค์ให้สหราชอาณาจักรยังคงดำรงตำแหน่งสมาชิกของสหภาพยุโรปอยู่ก็ตาม

นายกรัฐมนตรีเทรีซา เมย์ ยุบสภาและจัดการเลือกตั้งใหม่ในปี 2017 เพื่อต้องการจำนวนเสียงสนับสนุน สำหรับการทำข้อตกลงกับสหภาพยุโรปในรัฐสภามากขึ้น อย่างไรก็ตามพรรคอนุรักษนิยมได้รับที่นั่งในสภา ที่ลดลง จนเกิดเป็น “สภาแขวน” (Hung Parliament) ที่ไม่มีพรรคใดเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดพรรคเดียว และถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจถึงสองครั้งในปี 2018 และปี 2019 ทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลสั่นคลอนเป็นอย่างมาก อีกทั้งร่างข้อตกลงในการออกจากสหภาพยุโรปของรัฐบาลถูกรัฐสภาไม่เห็นชอบถึงสามครั้ง ทำให้นายกรัฐมนตรี เทรีซา เมย์ ตัดสินใจลาออกในเดือนพฤษภาคม ปี 2019

การตัดสินใจทำประชามติของรัฐบาลอนุรักษนิยมในปี 2016 นำไปสู่ผลทางการเมืองที่แม้แต่ผู้มีอำนาจ ตัดสินใจในวันนั้นก็คาดไม่ถึง พรรคการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองจึงต้องคิดให้รอบคอบก่อนจะตัดสินใจ เพราะเมื่อมีการทำประชามติแล้ว อำนาจในการตัดสินใจจะอยู่ในมือประชาชนเท่านั้น

**ผลการออกเสียงประชามติของไทยเพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**

การออกเสียงประชามติระดับชาติครั้งแรกของประเทศไทยได้มีขึ้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญและพิจารณาให้แล้วเสร็จ เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ และจัดให้มีการออกเสียงประชามติ เพื่อให้ประชาชนได้ตัดสินใจให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและกำหนดเวลาในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการออกเสียงประชามติและประกาศผลการออกเสียงประชามติ และจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ด้วยวิธีการใด ๆ ให้ประชาชนทราบได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป เพื่อให้ประชาชนได้ตัดสินใจให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 และได้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในเวลาต่อมา นับว่าเป็นการออกเสียงประชามติระดับชาติครั้งที่สองของประเทศไทย

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำประชามติของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มีสาระสำคัญ กล่าวคือ มาตรา 9 กำหนดให้การออกเสียงประชามติให้ทำได้ดังนี้

- (1) การออกเสียงเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามที่มีบทบัญญัติกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
- (2) การออกเสียงกรณีเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิเหตุอันสมควร
- (3) การออกเสียงตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการออกเสียง
- (4) การออกเสียงในกรณีที่รัฐสภาได้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุสมควรที่จะให้มีการออกเสียง และได้แจ้งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ
- (5) การออกเสียงกรณีประชาชน (ไม่น้อยกว่า 50,000คน) เข้าชื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบในการออกเสียงตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด

การออกเสียงที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น ตามมาตรา 13 นอกจากนี้ ยังมีการลงคะแนนออกเสียงนอกราชอาณาจักรตามมาตรา 53 ให้สามารถใช้สิทธิออกเสียงทางไปรษณีย์ หรือลงคะแนนออกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดยวิธีอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเทศนั้นและให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตาม มาตรา 54

จากการออกเสียงประชามติระดับชาติครั้งแรกของประเทศไทยเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 เพื่อให้ประชาชนได้ตัดสินใจให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ปราบกฎผลตามประกาศสภาาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง ผลการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย¹ ดังนี้

ประกาศสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ผลการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ตามที่ได้จัดให้มีการออกเสียงประชามติ ในวันอาทิตย์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ นั้น บัดนี้ สภาาร่างรัฐธรรมนูญได้รับทราบรายงานผลการนับคะแนนและรวมคะแนนการแสดงความเห็นการออกเสียงประชามติของคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว จึงขอประกาศผลการออกเสียงประชามติ ดังนี้

๑. จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง ๔๕,๐๙๒,๙๕๕ คน (สี่สิบล้านเก้าหมื่นสองพันเก้าร้อยห้าสิบล้านคน)
  ๒. จำนวนบัตรออกเสียงที่ได้รับมาทั้งหมด ๔๖,๓๔๖,๘๕๕ บัตร (สี่สิบล้านหกพันสามแสนสี่หมื่นหกพันแปดร้อยเก้าสิบล้านบัตร)
  ๓. จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงที่มาแสดงตนขอรับบัตรออกเสียงเพื่อการลงคะแนน ๒๕,๙๖๘,๙๕๔ คน (ยี่สิบล้านเก้าแสนเจ็ดหมื่นแปดพันเก้าร้อยห้าสิบล้านคน)
  ๔. จำนวนบัตรออกเสียงที่ลงคะแนนออกเสียง ๒๕,๔๖๔,๖๔๖ บัตร (ยี่สิบล้านสี่แสนเจ็ดหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยสี่สิบล้านบัตร)
  ๕. จำนวนบัตรเสีย ๕๐๔,๑๒๐ บัตร (ห้าแสนสี่พันหนึ่งร้อยยี่สิบล้านบัตร)
  ๖. จำนวนบัตรคืน ๘๗ บัตร (แปดสิบล้านบัตร)
  ๗. ผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงจำนวน ๑๔,๗๒๗,๓๐๖ เสียง (สิบล้านเจ็ดแสนสองหมื่นเจ็ดพันสามร้อยหกสิบล้านเสียง) ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงจำนวน ๑๐,๗๔๗,๔๔๑ เสียง (สิบล้านเจ็ดแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยสี่สิบล้านเสียง)
- จึงถือว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาใช้บังคับแล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

นเรนที เศรษฐบุตร

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

¹ “ประกาศสภาาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง ผลการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” (21 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124 ตอน 45 ก น. 8.

การออกเสียงประชามติระดับชาติครั้งที่สองของประเทศไทยเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 เพื่อให้ประชาชนได้ตัดสินใจให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ปรากฏผลตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการออกเสียง² ดังนี้

ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เรื่อง ผลการออกเสียง

ตามที่ได้มีการลงคะแนนออกเสียง เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานผลการนับคะแนนออกเสียงและรวมคะแนนการแสดงความคิดเห็นการออกเสียงเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงมีมติในการประชุมครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ประกาศผลการออกเสียง ดังนี้

๑. จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง

๑.๑ ผู้มีสิทธิออกเสียงตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง ๕๐,๐๗๑,๕๘๙ คน (ห้าสิบล้านเจ็ดหมื่นหนึ่งพันห้าร้อยแปดสิบเก้าคน)

๑.๒ ผู้มาใช้สิทธิออกเสียง ๒๙,๗๔๐,๖๗๗ คน (ยี่สิบล้านเก้าพันเจ็ดแสนสี่หมื่นหกพันเจ็ดร้อยเจ็ดสิบเจ็ดคน)

๒. ผลของการออกเสียง ปรากฏดังนี้

การแสดงความคิดเห็นการออกเสียง		รวมผลคะแนน
ประเด็นที่ ๑ ร่างรัฐธรรมนูญ	เห็นชอบ	๑๖,๘๒๐,๕๐๒ (สิบล้านแปดแสนสองหมื่นสี่ร้อยสองคะแนน)
	ไม่เห็นชอบ	๑๐,๕๙๘,๐๓๗ (สิบล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันสามสิบเจ็ดคะแนน)
ประเด็นที่ ๒ “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติสมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี”	เห็นชอบ	๑๕,๑๓๒,๐๕๐ (สิบล้านห้าหมื่นหนึ่งแสนสามหมื่นสองพันห้าสิบบคะแนน)
	ไม่เห็นชอบ	๑๐,๙๒๖,๖๔๘ (สิบล้านเก้าแสนสองหมื่นหกพันหกร้อยสี่สิบบคะแนน)

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ศุภชัย สมเจริญ

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

² “ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการออกเสียง” (11 สิงหาคม 2559). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 133 ตอน 69 ก น. 11.

การทำประชามติในต่างประเทศ: กรณีทำประชามติก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

คำว่า “ประชามติ” นั้น เป็นคำที่ใช้สำหรับกระบวนการออกเสียงลงคะแนนของพลเมืองในแต่ละประเทศ เพื่อแสดงความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับมาตรการที่รัฐบาลเสนอ หรือต่อสิ่งที่เกิดจากความคิดริเริ่มของประชาชน เช่น การเสนอร่างกฎหมายของประชาชน เป็นต้น ปัจจุบันการออกเสียงประชามติอาจแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ การออกเสียงประชามติระดับชาติและการออกเสียงประชามติระดับท้องถิ่น ส่วนรูปแบบของการออกเสียงประชามตินั้นก็มีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น การออกเสียงประชามติในร่างรัฐธรรมนูญหรือร่างกฎหมาย การออกเสียงประชามติเพื่อขอคำปรึกษาหรือขอความเห็นจากประชาชน เป็นต้น

การออกเสียงประชามตินั้นโดยทั่วไปแล้วใช้ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันหลาย ๆ ประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป หรือประเทศอื่น ๆ ในทวีปยุโรป หรือประเทศในทวีปอเมริกา ประเทศในทวีปแอฟริกาและประเทศในทวีปเอเชีย รวมทั้งประเทศไทยด้วยต่างก็มีระบบการให้ประชาชนออกเสียงแสดงประชามติได้ในหลาย ๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงประชามติในร่างรัฐธรรมนูญ ร่างกฎหมาย สนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ในบางประเทศก็มีการให้ประชาชนออกเสียงแสดงประชามติต่อกฎหมายหรือกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวถึงการลงประชามติต่อร่างรัฐธรรมนูญไม่ว่าจะก่อนหรือหลังก็ตาม การทำความเข้าใจการทำประชามติในต่างประเทศ กรณีทำประชามติก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญก็มีความน่าสนใจเช่นกัน ซึ่งจะยกตัวอย่างใน 3 ประเทศ คือ ประเทศชิลี ประเทศรัสเซีย และประเทศอียิปต์ ดังต่อไปนี้

ประเทศชิลี¹

การลงประชามติของประเทศชิลีเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แทนรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ใช้มาตั้งแต่รัฐบาลของนายพล ออคุสโต ปิโนเชต์ ว่าจะเห็นด้วยกับการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2563 หลังจากนับคะแนนไปแล้วมีผู้เห็นด้วยกับการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ถึง ร้อยละ 78.28 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 21.72 คณะกรรมการการเลือกตั้งชิลีเผยว่า มีผู้มาใช้สิทธิลงประชามติเกือบ 7.5 ล้านคน เป็นจำนวนการออกมาใช้สิทธิมากที่สุดนับตั้งแต่การเลือกตั้งใน พ.ศ. 2532 ที่ยุติบทบาทของทหารในการเมืองชิลี หลังทราบผลการลงประชามติที่เสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แทนรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ใช้มาตั้งแต่สมัยรัฐบาลภายใต้การนำของนายพล ออคุสโต ปิโนเชต์ ที่ปกครองประเทศยาวนานระหว่าง พ.ศ. 2516-2533 ทำให้ประชาชนออกมาฉลองกันอย่างเต็มที่เมื่อคืนวันอาทิตย์ในกรุงซันติอาโก และอีกหลายเมือง

เดิมนั้นการลงประชามติกำหนดจัดในเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 แต่เลื่อนมาเป็นวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2563 เนื่องจากการระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 อย่างรุนแรงในชิลี ที่ผ่านมามีผู้ป่วยโรคนี้อีกประมาณ 500,000 ราย และเสียชีวิตจากโรคนี้อีกเกือบ 14,000 คน การลงประชามติที่ผ่านมาได้สอบถามชาวชิลี 2 คำถาม คือ

¹ เรียบเรียงโดยนายยอดชาย วิถีพานิช วิทยากรเชี่ยวชาญ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ รวบรวมและเรียบเรียงจาก 1) ชาวชิลีลงมติท่วมท้น หนุนการร่าง รธน. ใหม่แทนฉบับเผด็จการ. (26 ตุลาคม 2563). สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.thaipost.net> 2) ชิลีตั้ง สสร. ร่าง รธน. ใหม่. (29 ตุลาคม 2563). สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก https://www.khaosod.co.th/newspaper/newspaper-inside-pages/news_5209057

1) ต้องการรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ และ 2) ต้องการให้สภาร่างรัฐธรรมนูญมาจากการเลือกตั้งทั้งหมดหรือไม่ หรือให้ร้อยละ 50 ของสภาร่างรัฐธรรมนูญมาจากสมาชิกรัฐสภา ซึ่งผลการลงประชามติร้อยละ 79 ระบุให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ในขั้นตอนต่อไปชาวซีลีจะต้องมาเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ 155 คน ในวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2564 โดยกำหนดการร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในเวลา 9 เดือน แต่ถ้าร่างไม่แล้วเสร็จให้ขยายเวลาได้ 1 ครั้ง เป็นเวลา 3 เดือน

ประธานาธิบดีเซบัสเตียน ปิญาเญา ของซีลี กล่าวเรียกร้องภายหลังทราบผลการลงประชามติ โดยขอให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันเพื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ การลงประชามติครั้งนี้ไม่ใช่การสิ้นสุด แต่เป็นการเริ่มต้นของหนทางที่เราต้องเดินไปด้วยกันเพื่อให้มีรัฐธรรมนูญฉบับของซีลี ที่ผ่านมารัฐธรรมนูญทำให้คนในประเทศแตกแยกกัน แต่จากวันนี้ทุกคนต้องทำงานร่วมกัน เพื่อให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นแนวทางให้เกิดเอกภาพ เสถียรภาพและอนาคตที่ดีของประเทศ

ด้านนายมาร์เซลโล เมยา อาจารย์ด้านรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยซันติอาโก ให้ความเห็นว่า ผลการลงประชามติที่ออกมาไม่น่าสำคัญ เนื่องจากประชาชนไม่ต้องการให้พรรคการเมืองเข้ามาเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ รวมถึงเสียงเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในซีลีเกิดขึ้นมา เริ่มจากการชุมนุมประท้วงการขึ้นค่าโดยสารขนส่งสาธารณะ จากนั้นขยายเป็นการประท้วงความไม่เท่าเทียมทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงปัญหาด้านสาธารณสุข การศึกษา ที่อยู่อาศัยและเงินบำนาญ ที่มีผลจากการปกครองในสมัยของรัฐบาลเดิม ฝ่ายสนับสนุนให้มีรัฐธรรมนูญใหม่เห็นว่า รัฐธรรมนูญที่มีอยู่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปทางสังคม แต่ฝ่ายอนุรักษ์นิยมเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตและสร้างเสถียรภาพได้

เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2563 สำนักข่าวเอเอฟพีรายงานว่า รัฐสภาของประเทศซีลีเปิดประชุมสมัยวิสามัญเพื่อหารือแผนแม่บทการตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ หรือ สสร. หลังประชามติการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อแก้ไขปัญหาค่าโดยสารขนส่งสาธารณะที่ไม่เป็นประชาธิปไตยและความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งได้รับเสียงสนับสนุนอย่างท่วมท้น โดยในขั้นต่อไปจะเป็นการตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ หรือ สสร. และคัดเลือกตัวแทนจากภาคประชาชนผ่านการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2564 ต่อไป

ประเทศรัสเซีย²

ผลการลงคะแนนประชามติของรัสเซียเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ได้เห็นชอบให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่มีประเด็นตั้งแต่การเพิ่มเงินบำนาญไปจนถึงการเปิดทางให้ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน อยู่ในอำนาจต่อไปได้อีก 16 ปี โดยหากมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังกล่าว จะทำให้ประธานาธิบดีสามารถอยู่ในวาระต่อได้อีก 2 สมัย สมัยละ 6 ปี หลังจากที่วาระปัจจุบันของเขาจะสิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2567 ซึ่งเท่ากับว่าเขาจะอยู่ในอำนาจได้ถึง พ.ศ. 2579

² เรียบเรียงโดยนายยอดชาย วิถีพานิช วิทยากรเชี่ยวชาญ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ รวบรวมและเรียบเรียงจาก 1) ผลลงประชามติเบื้องต้นซี 'ปูติน' มีสิทธิครองอำนาจไปอีก 16 ปี. (2 กรกฎาคม 2563). สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.voathai.com/a/putin-extends-power-to-2036/5485094.html> 2) กรมประชาสัมพันธ์. (4 กรกฎาคม 2563). รัสเซียเริ่มบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขแล้วตั้งแต่วันนี้. สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.thainews.prd.go.th>

ด้านคณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศไทย เปิดเผยผลการลงประชามติว่า การลงประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญ ระหว่างวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ถึง วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมามีชาวรัสเซียประมาณ 74 ล้านคน ออกมาใช้สิทธิลงประชามติ โดยมีผู้ออกเสียงสนับสนุนให้แก้ไขรัฐธรรมนูญร้อยละ 77.92 และมีผู้คัดค้านร้อยละ 21.27 ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขจะเปิดทางให้ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ครองอำนาจต่อไปอีก 2 สมัย จนถึง พ.ศ. 2579 คณะกรรมการการเลือกตั้งยังระบุอีกด้วยว่า มีผู้มาลงคะแนนเสียงเกือบร้อยละ 60 จากผู้มีสิทธิลงคะแนนทั้งหมด ทั้งนี้ การแก้ไขรัฐธรรมนูญจะได้รับการรับรองหากมีผู้มาลงคะแนนเสียงอย่างต่ำร้อยละ 50 และได้รับคะแนนเสียงข้างมาก

ทั้งนี้ รัฐบาลรัสเซียพยายามใช้วิธีต่าง ๆ เชิญชวนให้ประชาชนไปลงประชามติ ทั้งให้สิทธิจับฉลากรางวัลโดยผู้ถูกรางวัลอาจได้รางวัลเป็นที่อยู่อาศัย ทั้งการทำโฆษณาถึงจุดเด่นอื่น ๆ ผ่านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการปกป้องเงินบำนาญและการห้ามให้มีการสมรสระหว่างเพศเดียวกัน นอกจากนี้ ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ยังอนุมัติให้มีการโอนเงินจำนวน 10,000 รูเบิล หรือราว 4,380 บาท ให้แก่ผู้มีบุตร ในขณะที่ประชาชนกำลังเดินทางไปลงคะแนนในวันพุธซึ่งเป็นวันสุดท้ายของวันลงประชามติทั้งหมด 7 วัน เพื่อป้องกันไม่ให้อายุลงคะแนนแออัดและอาจกระตุ้นการระบาดของไวรัสโควิด-19

ผู้ลงคะแนนสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญมีความเห็นต่างกัน ทั้งผู้ที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงจริงจัง ไปจนถึงผู้ที่ไม่ได้อ่านรายละเอียดของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ผู้ไม่เห็นด้วยต่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญมีตั้งแต่พรรคฝ่ายค้านอย่างพรรคคอมมิวนิสต์ที่เห็นว่า นโยบายของนายวลาดิมีร์ ปูติน ส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจของรัสเซีย ไปจนถึงนักกิจกรรมที่แม้จะไม่สามารถจัดการประท้วงขนาดใหญ่ได้เพราะการระบาดของไวรัสโควิด-19 แต่ก็จัดกิจกรรมออนไลน์ จัดการเสวนาโดยรักษาระยะห่างทางสังคม ไปจนถึงรวมกลุ่มขนาดย่อมแทนสำหรับตัวประธานาธิบดีได้เดินทางไปลงคะแนนเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 โดยเขากล่าวว่า ยังไม่ได้ตัดสินใจถึงเส้นทางการเมืองในอนาคตของตนเอง ทั้งนี้ ผลสำรวจจากศูนย์โพลเลเวดา ระบุว่า คะแนนนิยมของประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน อยู่ที่ร้อยละ 60 ซึ่งถือว่ายังสูง แม้จะลดจากช่วงสูงสุดที่เคยอยู่เกือบร้อยละ 90 ก็ตาม รวมถึงประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ผู้นำรัสเซีย ได้ลงนามประกาศรับรองการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว หลังผ่านความเห็นชอบจากการลงประชามติของชาวรัสเซีย

ประเทศอียิปต์³

ประเทศอียิปต์ก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่นอกเหนือจากการทำประชามติว่าจะรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ก็ยังมีการทำประชามติก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญอีกด้วย โดยเมื่อเกิดเหตุการณ์การประท้วงรัฐบาลของชาวตูนิเซีย ใน ค.ศ. 2010 ได้จุดกระแสการปฏิวัติในโลอาหรับ (Arab spring) เป็นปัจจัยหนึ่งที่ปลุกกระแสให้ชาวอียิปต์ออกมาโค่นล้มรัฐบาลที่พวกเขาเห็นว่าเป็นเผด็จการ การชุมนุมประท้วงครั้งใหญ่ต่อเนื่องยาวนานถึง 18 วัน ของประชาชนอียิปต์ที่รู้สึกผิดหวังกับพฤติกรรมการฉ้อราษฎร์บังหลวง การปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออก และการประกาศภาวะฉุกเฉิน ที่เอื้อให้เจ้าหน้าที่รัฐละเมิดสิทธิประชาชน

³ เรียบเรียงโดยนายยอดชาย วิถีพานิช วิทยากรเชี่ยวชาญ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ รวบรวมและเรียบเรียงจากประชามติอียิปต์: ร่างรัฐธรรมนูญ 3 ครั้งใน 5 ปี เลือกตั้งแล้วได้ผู้นำไม่ติเลยต้องเชื่อมือทหาร. (13 กรกฎาคม 2559). สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก <https://ilaw.or.th/node/4188>

อย่างร้ายแรง ส่งผลให้นายฮอสนี มุบารัค ประธานาธิบดีของอียิปต์ ประกาศลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2011

ในช่วงที่ตำแหน่งผู้นำสูงสุดของประเทศว่างลงเช่นนี้ ไม่มีสถาบันหรือองค์กรใดที่มีความพร้อมไปกว่ากองทัพของอียิปต์ ประกอบกับเหตุการณ์การรัฐประหารเมื่อ ค.ศ. 1952 ที่สร้างฐานความเชื่อว่าการกองทัพและประชาชนคือหนึ่งเดียวกัน ('army and the people are one') การเข้ามาของกองทัพจึงได้รับการต้อนรับจากประชาชนอียิปต์อย่างท่วมท้น เพราะกองทัพคือความหวังในการนำประชาธิปไตยกลับคืนสู่ประเทศอียิปต์ หลังจากที่นายฮอสนี มุบารัค ลงจากตำแหน่งเพียง 2 วัน กองทัพได้ประกาศยุบสภาและระงับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ โดยประกาศจะปกครองประเทศจนกว่าจะมีการเลือกตั้ง

แม้ว่าการเข้ามาของกองทัพจะไม่ได้มาพร้อมความชอบธรรมตามกฎหมาย แต่ความไม่ชอบธรรมก็เจือจางไปได้ด้วยบรรยากาศแห่งเสรีภาพในการแสดงออก ที่ชาวอียิปต์ได้รับเป็นครั้งแรกในรอบหลายสิบปี และการลงประชามติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญได้จัดขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2011 การลงประชามติครั้งนี้มุ่งแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นกว่ารัฐธรรมนูญฉบับของนายฮอสนี มุบารัค โดยมีสาระสำคัญคือ การลดระยะเวลาการบริหารประเทศของประธานาธิบดีจาก 6 ปี ให้เหลือ 4 ปี จำกัดวาระการดำรงตำแหน่งเพียง 2 วาระติดต่อกันเท่านั้น การบังคับให้ประธานาธิบดีเลือกรองประธานาธิบดี ภายใน 30 วัน หลังจากการเลือกตั้ง และการกำหนดคุณสมบัติว่าประธานาธิบดีต้องมีอายุ 40 ปีขึ้นไป และห้ามสมรสกับชาวต่างชาติ เป็นต้น

การทำประชามติครั้งนี้ มีพรรคการเมืองกว่า 10 พรรค และผู้นำทางความคิดจำนวนหนึ่งรณรงค์ให้ลงประชามติไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เช่น นายอามีร์ มอร์ซา นักการทูตและอดีตรองเลขาธิการอาหรับ ลีค นายโมฮัมเหม็ด เอลบาราเดอี อดีตผู้อำนวยการสำนักงานพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ กลุ่มนักกฎหมายอาวูโสและนักเขียน โดยพวกเขาต่างเกรงกลัวกันว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้จะทำให้ระบอบเผด็จการเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย หรือที่เรียกว่า Legalising dictatorship

การทำประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้มีผู้มาออกเสียงร้อยละ 41 ของผู้มีสิทธิออกเสียง 45 ล้านคนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นจำนวนผู้ออกมาใช้เสียงมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศอียิปต์ โดยร้อยละ 77.2 หรือ 14.1 ล้านคน เห็นชอบกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ จึงมีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาและประธานาธิบดีให้มีกำหนดเวลาเร็วขึ้น การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้เป็นผลดีต่อพรรคการเมืองที่มีความพร้อมอย่าง พรรคภราดรภาพมุสลิม (Muslim Brotherhood) และพรรคของกลุ่มชั่วอำนาจเดิม ในทางกลับกันฝ่ายการเมืองชั่วตรงข้ามอย่างกลุ่มเสรีนิยมไม่พึงพอใจนักต่อสถานการณ์เช่นนี้ เนื่องจากพวกเขาไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดตั้งองค์กรทางการเมือง

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ
เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว
ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณาอนุญาตให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา
คณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น
คณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี
เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้
และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระ ที่สามแล้ว
ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน
ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิก
ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒